

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์

พฤษภาคม 2557

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
พฤษภาคม 2557

ธนกร พึ่งพาพงศ์. (2557). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

อิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ปริญญาานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ:

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม:

อาจารย์ ดร. ศุภรชตรา แสนวา, รองศาสตราจารย์สมชาย วรญาณุไกร.

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสำรวจรูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีรายวิชาสอนในปีการศึกษา 2556 จำนวน 19 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 จำนวน 19 คน ที่สุ่มจากกลุ่มประชากร โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง รวมเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 38 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สื่อประกอบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า t-test และ F-test ผลการวิจัยพบว่า

1. การประเมินความพึงพอใจที่กลุ่มตัวอย่างมีต่อการทดลองนำรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มาใช้งาน ได้แก่ การจัดทำเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าความพึงพอใจทุกด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ ต้องการให้ห้องสมุดมีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆ ในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น เช่น แผ่นพับ ป้ายประกาศ สื่อสังคมออนไลน์ จัดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และต้องการให้ห้องสมุดมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้บริการรู้จักและสามารถใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การให้ผู้บริการนัดเวลาที่ต้องการอบรมด้วยตัวเอง หรือการจัดกิจกรรมอบรมตามคณะวิชาต่างๆ

MODEL DEVELOPMENT FOR PROMOTING USE OF ELECTRONIC RESOURCES
OF CENTRAL LIBRARY SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

AN ABSTRACT
BY
TANAPORN PHUNGPAONG

Presented in Partial Fulfilment of the Requirements for the
Master of Arts Degree in Library and Information Science
at Srinakharinwirot University

May 2014

Tanaporn Phungpapong. (2014). **Model Development for Promoting Use of Electronic Resources of Central Library Srinakharinwirot University**. Master thesis, M. A. (Library and Information Science). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisor Committee: Dr. Sumattra Saenwa, Assoc. Prof. Somchai Waranyanukrai.

The purposes of this research were (1) to explore appropriate promotional models in electronic resources utilization of Central Library, Srinakharinwirot University's users (2) to develop and pilot promotional models in electronic resources utilization of Central Library, Srinakharinwirot University's users (3) to study the satisfaction of users towards promotional models in electronic resources utilization. The samples of this research were 38 persons, 19 full-time lecturers whose courses have been opened in 2013 academic year and 19 Master's Degree students who have been studying in 2013 academic year, selected from population group by purposive sampling method. Electronic resources user's guide, instruction media for electronic resources utilization, and a questionnaire for the satisfaction towards each promotional model for electronic resources utilization were used as research tools. The descriptive statistics used were Frequency, Percentage, Average, Standard Deviation, t-test and F-test.

The research findings were:

1. The evaluation of samples' satisfaction towards the pilot of promotional models in electronic resources utilization, which were the electronic resources user's guide and the instruction media for electronic resources utilization, generally was at high level.
2. The recommendations proposed by the samples for the development of promotional models in electronic resources utilization were, for the library, to advertise each activity in various models such as brochures, announcement board, social media and electronic mail, and to have various activities to promote and encourage library users to learn and utilize electronic resources effectively, for example, using Computer Assisted Instruction (CAI), self appointment for training, or arranging training activities with each faculty in the university.

ปริญญานิพนธ์
เรื่อง
การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ของ
ธนกร พิงพาพงศ์

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. สมชาย สันติวัฒนกุล)
วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2557

อาจารย์ที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ที่ปรึกษาหลักประธาน
(อาจารย์ ดร. ศุภรชตรา แสนวา) (อาจารย์ ดร. สมรักษ์ สหพงศ์)

.....ที่ปรึกษาร่วมกรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมชาย วรรณญาณไกร) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทอดศักดิ์ ไม้เท้าทอง)

.....กรรมการ
(อาจารย์ ดร. ศุภรชตรา แสนวา)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์สมชาย วรรณญาณไกร)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์
ดร. ศุภรชตรา แสนหา ประธานกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์
สมชาย วรรณญาณไกร กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำต่าง ๆ
ที่เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยด้วยความรักและความเอาใจใส่อย่างดีเสมอมา ตลอดจนเสียสละเวลา
และแรงกายในการตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ และให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์ จนปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ดร. สมรักษ์ สหพงศ์ ประธานกรรมการ
สอบปากเปล่า และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทอดศักดิ์ ไม่ทำทอง ที่กรุณามาร่วมเป็นกรรมการสอบ
ปากเปล่า รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงปริญญานิพนธ์ฉบับนี้
ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คุณพิมล เมฆสวัสดิ์
คุณศุภกร เมาลานนท์ และคุณพรทิพย์ สุวันทาร์ตน์ รวมถึงกลุ่มตัวอย่างทุกท่าน ทั้งอาจารย์และ
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาเข้าร่วมการ
ทดลองด้วยความเต็มใจ เพื่อให้ผู้วิจัยได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนและเป็นประโยชน์ในการทำปริญญานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ให้ความรู้
คำแนะนำ และความเมตตาต่อผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในรั้วมหาวิทยาลัย ตราบจนกระทั่งจบ
การศึกษาไปแล้วก็ตาม

ขอขอบพระคุณพี่ ๆ น้อง ๆ บรรณารักษ์และเจ้าหน้าที่ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุด มศว องค์กรฯ ทุกคน รวมถึงพี่และน้องทั้ง 9 คน ของหลักสูตร
บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รุ่น 5 ที่ให้กำลังใจ ใต้ถ่ม กระตุ้นเตือน และช่วยเหลือ
ในทุก ๆ ด้าน จนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ลุล่วงไปได้ด้วยดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อจรรยา พึ่งพาพงศ์ คุณแม่วรลักษณ์
แม่ประสพ รวมทั้งคุณบัญชา และคุณอัญชณา ชลาภิรมย์ พี่ชายและพี่สาวที่เคารพรักยิ่งของผู้วิจัย
และคุณวีรวรรณ พึ่งพาพงศ์ น้องสาว ที่ช่วยสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมา รวมถึงคุณยายวนิดา
บินฮูเซ็น ที่แม้จะจากไปแล้วและไม่มีโอกาสเห็นความสำเร็จของผู้วิจัย แต่ได้หลงเหลือความรัก
ความห่วงใย และความผูกพันไว้ในใจตลอดมา ขอขอบคุณคุณเฉลิมพล คำนิกรณ์ และคุณชัชชภา
ประทุมศรีจร เพื่อนที่รักยิ่งของผู้วิจัย ที่คอยเป็นกำลังใจและรับฟังความทุกข์สุข ความเหนื่อยยาก
ของผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ธนกร พึ่งพาพงศ์

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.....	9
ประวัติความเป็นมา.....	9
โครงสร้างการบริหารงาน.....	10
การจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	10
สถิติการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง..	15
ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	16
ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	16
ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	17
ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	19
การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	22
แนวทางการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	22
รูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์.....	25
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	29
งานวิจัยในต่างประเทศ.....	29
งานวิจัยในประเทศ.....	32
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	41
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3 (ต่อ).....	
การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	50
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	51
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	61
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	61
วิธีดำเนินการวิจัย.....	61
สรุปผลการวิจัย.....	62
อภิปรายผลการวิจัย.....	64
ข้อเสนอแนะ.....	69
บรรณานุกรม.....	71
ภาคผนวก.....	77
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	103

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สถิติการเข้าใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ที่ สกอ. บอกรับ ของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ เทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐ 26 แห่ง.....	15
2 สถิติการเข้าใช้งานฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บอกรับ.....	16
3 ผลการสอบถามบรรณารักษ์เกี่ยวกับรูปแบบที่ควรนำมาใช้ในการวิจัย.....	43
4 แบบแผนการทดลอง.....	47
5 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง.....	51
6 ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์.....	52
7 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านวิทยาการ.....	53
8 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านเนื้อหา.....	53
9 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย.....	54
10 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านทั่วไป.....	55
11 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามสถานภาพ.....	56
12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา.....	57

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การส่งเสริมการใช้สารสนเทศนับเป็นภารกิจที่มีความสำคัญประการหนึ่งของห้องสมุด เนื่องจากในยุคปัจจุบันเป็นยุคสังคมสารสนเทศ กล่าวคือ เป็นยุคที่สารสนเทศมีความแพร่หลาย และก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทั้งในด้านการผลิต การเข้าถึง และการค้นคืน ข้อมูลและสารสนเทศทั้งหลายจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ห้องสมุดในฐานะที่เป็นแหล่งบริการสารสนเทศจึงมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้สารสนเทศทุกประเภทให้ได้ประโยชน์มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยที่มีหน้าที่สนับสนุนการเรียนการสอน และการวิจัยในสถาบันและสังคม ซึ่งในภาคส่วนการศึกษาของประเทศไทยนั้น ได้มีการกำหนด พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาสังคมไทยให้ก้าวเข้าสู่ ยุคสมัยแห่ง “โลกาภิวัตน์” ที่ทำให้ขอบข่ายของการเรียนรู้เป็นไปอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว ปฏิวัติ การเรียนรู้ไปสู่การเรียนแบบยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545: 3) ห้องสมุดและผู้ให้บริการในห้องสมุดจึงต้องปรับบทบาทการให้บริการเป็นแบบเชิงรุก ทำหน้าที่เป็นผู้นำและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ใช้บริการในการศึกษาค้นคว้า เพื่อให้สามารถ ตอบสนองการให้บริการได้ตรงกับความต้องการและคาดหวังของผู้ใช้บริการ

พัฒนาการของเทคโนโลยีสารสนเทศรวมถึงความก้าวหน้าด้านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่ รุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดทรัพยากรสารสนเทศหลากหลายประเภทและมีจำนวนเพิ่มขึ้น อย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งกำลังเติบโตและเป็นที่นิยมใน การใช้งาน ส่งผลให้การใช้ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบนี้มีความแพร่หลายมากขึ้น ทั้งในด้าน ปริมาณการใช้ พฤติกรรมการใช้ รวมไปถึงการจัดเก็บ การค้นคืน และการเผยแพร่ สำหรับ ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับความนิยมในการใช้งานในปัจจุบัน มีหลายประเภท เช่น ฐานข้อมูลบรรณานุกรมรายการทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการในห้องสมุด (Online Public Access Catalog - OPAC) ฐานข้อมูลบรรณานุกรมและสาระสังเขปที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นเอง (In-house database) ฐานข้อมูลบรรณานุกรมและสาระสังเขปเพื่อการสืบค้นข้อมูลเชิงพาณิชย์ ซึ่งมีทั้งที่เป็น ฐานข้อมูลออนไลน์ และฐานข้อมูลสำเร็จรูปซีดีรอม ฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม (Full text) ฐานข้อมูลตัวเลขและสถิติ ฐานข้อมูลบรรณานุกรม (Bibliographic database) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (Electronic books) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic journals) หนังสือพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic news) จดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic mail) กระดานข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic bulletin board / List serves) จดหมายข่าว (Newsletter) เป็นต้น รวมทั้งแหล่ง สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ให้บริการผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตและระบบเครือข่ายอื่นๆ

ซึ่งในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศเหล่านี้ ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้ทั้งแบบที่เสียค่าใช้จ่ายและไม่เสียค่าใช้จ่าย (Adams; & Bonk. 1995: 125)

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหน่วยงานให้บริการสารสนเทศที่มี การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้บริการแก่นิสิต อาจารย์ และ บุคลากรของมหาวิทยาลัย รวมถึงประชาคมโดยรอบ ซึ่งทรัพยากรสารสนเทศที่จัดให้บริการนั้น มีทั้งที่อยู่ในรูปแบบของเอกสารฉบับพิมพ์ สื่อทัศนวัสดุ และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย ทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย สำหรับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่มีให้บริการทั้งภายในและภายนอก ห้องสมุด สำนักหอสมุดกลาง ให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ที่หลากหลาย ซึ่งสามารถจำแนกออกได้ เป็น 4 ประเภท ได้แก่ ฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง ซึ่งประกอบด้วย ฐานข้อมูลทรัพยากร สารสนเทศ และฐานข้อมูลปฏิญานิพนธ์ฉบับเต็มของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ ฐานข้อมูลออนไลน์ (Reference database) ซึ่งเป็นฐานข้อมูลที่ใช้ร่วมกันระหว่าง ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา ในโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (Thailand Library Integrated System - ThaiLIS) ได้แก่ ABI/Inform Complete, Education Research Complete, ProQuest Dissertation & Theses, ScienceDirect, H.W. Wilson, ACM Portal, IEEE Explore, SpringerLink, ISI Web of Science, NetLibrary eBooks, Kluwer Online eBooks, Dissertations Full Text in PDF format รวมถึงฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นโดยความร่วมมือของสมาชิก โครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) ได้แก่ ฐานข้อมูลสหบรรณานุกรม ห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบัน (Union Catalog) และฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบัน (Thai Digital Collection) นอกจากนี้ ยังให้บริการฐานข้อมูลที่บอกรับเอง ได้แก่ Academic Search Complete, Scopus, CRCNetBASE, IQNewsClip, Proquest Health and Medicine Complete, Book@Ovid, McGraw-Hill Access Medicine, ScienceDirect Clinical Evidence, Ebrary และฐานข้อมูลทดลองใช้ ที่สำนักพิมพ์ต่างๆ เปิดให้ทดลองเข้าใช้บริการ ได้แก่ BioOne, Communication & Mass Media Complete, IOP Science Extra, MEDLINE with Full Text, Muse Global, Proquest Research Library, Regional Business News, Streaming Video, Springer Journal Archive, Uptodate (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

ในส่วนของการจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ใช้บริการ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้งอาจารย์ นิสิต บุคลากร และบุคคลภายนอก สามารถเข้าใช้ งานได้จากคอมพิวเตอร์ที่อยู่ภายใต้เครือข่ายของมหาวิทยาลัย และจากคอมพิวเตอร์ภายนอก ผ่านเครือข่ายส่วนตัวเสมือน (Virtual Private Network – VPN) โดยเข้าใช้ผ่านจุดเชื่อมโยงที่สำนัก หอสมุดกลางจัดทำไว้บนเว็บไซต์ของห้องสมุด นอกเหนือจากการจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศ ในรูปแบบที่หลากหลายแล้ว สำนักหอสมุดกลางยังมีการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์หลากหลายรูปแบบเช่นกัน อาทิ บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการ

แนะนำการสืบค้นออนไลน์ การจัดทำคู่มือสำหรับการใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ การฝึกอบรมการใช้ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์) แต่จากสถิติการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) บอกรับ และฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลางบอกรับ ในปีงบประมาณ 2555 พบว่า มีจำนวนผู้เข้าใช้บริการไม่มากนัก เมื่อเปรียบเทียบกับสถิติการเข้าใช้งานฐานข้อมูลของมหาวิทยาลัยของรัฐจำนวน 26 แห่ง เช่น การเข้าใช้งานฐานข้อมูล IEEE/IET Electronic Library (IET) มีจำนวนการใช้งาน 66,325 ครั้ง จัดเป็นลำดับที่ 14 หรือฐานข้อมูล ScienceDirect มีจำนวนการใช้งาน 784,377 ครั้ง จัดเป็นลำดับที่ 16 เป็นต้น (มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดคำถามว่าเหตุใดผู้ใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จึงมี สัดส่วนน้อยเมื่อเทียบกับการเข้าใช้บริการทุกประเภทในห้องสมุด ซึ่งจากการสำรวจงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ งานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่เคยใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อการทำรายงานที่ได้รับ มอบหมาย ทำวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาอิสระ นิสิตมีการเรียนรู้การใช้ทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ด้วยตนเอง โดยใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จำนวน 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ ระยะเวลาในการใช้ แต่ละครั้งคือ 1-2 ชั่วโมง สำหรับปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ พบว่า มีปัญหาทุกด้านในระดับปานกลาง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านผู้ใช้ ด้านวิธีการใช้และการสืบค้นข้อมูล และปัญหาด้านเครื่องมือ อุปกรณ์ และระบบเครือข่าย ในขณะที่งานวิจัยที่เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์ในมหาวิทยาลัย ได้แก่ งานวิจัยของโอเมลูซอร์ และคนอื่นๆ (Omeluzor; et al. 2012: Online) พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ มีความรู้ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และมี วัตถุประสงค์ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการค้นคว้าวิจัย โดยปัญหาที่พบได้แก่ ปัญหาด้านการขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของคาสซิดี้ มาร์ติน และเชน (Cassidy; Martine; & Shen. 2012: Online) ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการใช้หนังสือ อิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในมหาวิทยาลัยแซมแฮสตัน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเพียงร้อยละ 38 ที่ใช้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด ซึ่งผลการวิจัย ได้ชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่ไม่ใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ไม่ชอบรูปแบบของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เนื่องจากไม่เห็นความสำคัญและไม่ยอมรับว่าทรัพยากรประเภทนี้เป็นสิ่งจำเป็น จึงเป็นโจทย์สำหรับ ห้องสมุดที่จะหาวิธีการปรับปรุงการบริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จาก หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ให้ได้มากที่สุด

เมื่อห้องสมุดมีการจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การกระตุ้นให้เกิดการใช้ บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จึงเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้ ผู้ใช้บริการเกิดความเข้าใจในการใช้บริการ อันจะนำมาซึ่งการใช้บริการที่เพิ่มปริมาณมากขึ้น ดังที่

งานวิจัยของดาลัด พุกาธร (2555: 53) ได้กล่าวถึงภาระหน้าที่ของห้องสมุดในการพัฒนาเครื่องมือช่วยการค้นคว้า เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย รวมทั้งส่งเสริมการใช้บริการ โดยรูปแบบการประชาสัมพันธ์ ได้แก่ การจัดทำคู่มือการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ โดยจัดทำเป็นแผ่นพับและเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย การจัดสอนการสืบค้นในรายวิชาห้องสมุดและสารนิเทศเพื่อการศึกษาค้นคว้า การแนะนำการสืบค้นเฉพาะกลุ่มผู้ใช้ตามคำขอ การจัดฝึกอบรมวิธีการสืบค้นให้แก่คณาจารย์และนักศึกษาที่สนใจ ซึ่งสอดคล้องกับข้อเสนอแนะในงานวิจัยของ จันทรเพ็ญ จุ้ยจรงค์ และภรณ์ ศิริโชติ (2548: 53) ที่เสนอแนะให้ห้องสมุดจัดทำคู่มือ เอกสาร หรือสื่อมัลติมีเดีย แนะนำการสืบค้นฐานข้อมูลต่างๆ อย่างละเอียดและเข้าใจง่าย และควรมีการนำไปประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้ทั่วถึง เพื่อให้มีการใช้ฐานข้อมูลอย่างกว้างขวางและแพร่หลาย นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของเมียร์ซาและมาห์มูด (Mirza; & Mahmood. 2012: 127) ที่กล่าวว่า ผู้ใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจกับการที่ห้องสมุดจัดการฝึกอบรมสำหรับการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และเห็นว่าบริการนี้เป็นบริการที่ห้องสมุดจำเป็นต้องจัดให้กับผู้บริการ

จากสถิติการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒดังกล่าวข้างต้น ได้ชี้ให้เห็นว่า การใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ยังมีปริมาณการใช้น้อย และจากการศึกษาวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ควรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาให้มีการใช้บริการที่คุ้มค่ามากขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของผู้ใช้บริการ ที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ และนำรูปแบบที่เป็นที่ต้องการมาทดลองใช้ เพื่อศึกษาความพึงพอใจและประสิทธิภาพในการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้บริการสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อย่างคุ้มค่ามากขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ดังนี้

1. เพื่อสำรวจรูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

(E-article) เอกสารฉบับเต็ม (Full text) และฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ (Reference database)

3. ผู้ให้บริการ หมายถึง อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

3.1 อาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึง อาจารย์ประจำทำหน้าที่สอนในปีการศึกษา 2556 ของคณะวิชาต่างๆ แบ่งเป็น 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

3.2 นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หมายถึง นิสิตในระดับปริญญาโทและปริญญาเอกที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 ของคณะวิชาต่างๆ แบ่งเป็น 3 สาขาวิชา คือ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

4. สาขาวิชา หมายถึง การจำแนกกลุ่มสาขาวิชาตามคณะที่สังกัด โดยแบ่งเป็น 3 สาขาวิชา ได้แก่

4.1 สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะมนุษยศาสตร์ คณะวัฒนธรรมสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ คณะศิลปกรรมศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ สำนักวิชาเศรษฐศาสตร์และนโยบายสาธารณะ วิทยาลัยนานาชาติเพื่อศึกษาความยั่งยืน วิทยาลัยโพธิวิชชาลัย สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ สถาบันวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา สำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ (เฉพาะหมวดวิชาสังคมศาสตร์) และบัณฑิตวิทยาลัย (เฉพาะบัณฑิตวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างจะมีเฉพาะอาจารย์เท่านั้น)

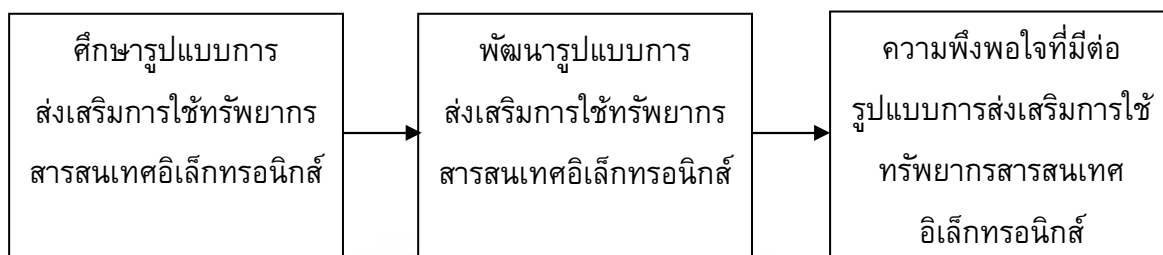
4.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดคณะเทคโนโลยีและนวัตกรรมผลิตภัณฑ์การเกษตร คณะวิทยาศาสตร์ คณะวิศวกรรมศาสตร์ วิทยาลัยนวัตกรรมการสื่อสารสังคม ศูนย์วิทยาศาสตร์ศึกษา และสำนักนวัตกรรมการเรียนรู้ (เฉพาะหมวดวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี)

4.3 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดศูนย์การแพทย์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ ศูนย์การแพทย์ปัญญานันทภิกขุ ชลประทาน คณะทันตแพทยศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ คณะพลศึกษา คณะเภสัชศาสตร์ คณะสหเวชศาสตร์ และคณะแพทยศาสตร์ (เฉพาะคณะแพทยศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตจะนับตั้งแต่ปีแรกที่เข้าศึกษาในชั้นปีที่ 5 ขึ้นไป รวมถึงนิสิตแพทย์ใช้ทุน)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการสังเคราะห์งานวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในงานวิจัย ดังนี้ (สิริพร ทิวะสิงห์. 2550: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).

สำนักหอสมุด. 2554: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์; จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานวิทยทรัพยากร. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยรังสิต. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์)

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 - 1.1 ประวัติความเป็นมา
 - 1.2 โครงสร้างการบริหารงาน
 - 1.3 การจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
 - 1.4 สถิติการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง
2. ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.1 ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.2 ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
 - 2.3 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
3. การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
 - 3.1 แนวทางการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
4. รูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 5.1 งานวิจัยในต่างประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยในประเทศ

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประวัติความเป็นมา

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ก่อตั้งขึ้นมาพร้อมกับวิทยาลัยวิชาการศึกษา กล่าวคือ เมื่อโรงเรียนฝึกหัดครูชั้นสูง ถนนประสานมิตร ได้รับการสถาปนาขึ้นเป็นวิทยาลัยวิชาการศึกษา ในปี พ.ศ. 2497 ในขณะนั้น สำนักหอสมุดกลาง มีฐานะเป็นเพียงแผนกหอสมุด ขึ้นกับสำนักงานอธิการบดีและดำเนินงานควบคู่กับวิทยาลัยวิชาการศึกษามาโดยตลอด จนเมื่อได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หอสมุดจึงได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นสำนักหอสมุดกลางด้วย

ในปี พ.ศ. 2499 มีการจัดสร้างอาคารหอสมุดวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร มีพื้นที่ 912 ตารางเมตร สามารถจัดเก็บหนังสือได้ประมาณ 100,000 เล่ม และเปิดบริการเมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2500 เมื่อห้องสมุดมีการจัดหาวัสดุทรัพยากรสารสนเทศต่างๆ มากขึ้น ประกอบกับมหาวิทยาลัยได้ขยายจำนวนการรับนิสิตเพิ่มขึ้นทุกปี จึงทำให้พื้นที่สำหรับบริการผู้ใช้ไม่เพียงพอ มหาวิทยาลัยจึงได้สร้างอาคารหอสมุดขึ้นอีก 1 หลัง ในปี พ.ศ. 2514 ขนาดพื้นที่ 2,986 ตารางเมตร และเปิดใช้งานเมื่อวันที่ 3 เมษายน พ.ศ. 2515 ทำให้หอสมุดมีอาคาร 2 หลังเชื่อมติดต่อกัน รวมพื้นที่ในการใช้สอยทั้งสิ้น 3,898 ตารางเมตร

ในปี พ.ศ. 2528 มหาวิทยาลัยได้พิจารณาเห็นว่าอาคารหอสมุดมีสภาพแวดล้อมแออัด อันเนื่องมาจากมีจำนวนนิสิตเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับหอสมุดเองก็มีปริมาณทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มมากขึ้น มหาวิทยาลัยจึงได้จัดสร้างอาคารหอสมุดหลังใหม่ พร้อมกับขอพระราชทานพระนามาภิไธย “สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ” อนุญาตจารึกเป็นชื่ออาคารสำนักหอสมุดกลาง โดยอาคารสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เริ่มก่อสร้างเมื่อวันที่ 13 ตุลาคม พ.ศ. 2529 แล้วเสร็จเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2532 และเปิดให้บริการเมื่อวันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2532 ต่อมาในปีงบประมาณ 2544 สำนักหอสมุดกลาง ได้รับการจัดสรรงบประมาณเพื่อต่อเติมอาคารเพิ่มอีก 1 ชั้น ทำให้ห้องสมุดมีพื้นที่ใช้สอยเพิ่มขึ้นอีกประมาณ 1,400 ตารางเมตร (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

ปัจจุบัน อาคารสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ เป็นอาคาร 8 ชั้น มีพื้นที่ใช้สอยทั้งสิ้น 11,600 ตารางเมตร สามารถจัดเก็บหนังสือได้ประมาณ 300,000 เล่ม แบ่งพื้นที่ใช้งานออกเป็น ส่วนต่างๆ ได้แก่ พื้นที่อ่านหนังสือสำหรับผู้ใช้บริการ พื้นที่ให้บริการยืม-คืน พื้นที่สำหรับจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศตามหมวดหมู่และประเภทของสารสนเทศ พื้นที่เพื่อการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศสำหรับผู้ใช้บริการ พื้นที่สำหรับการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสืบค้นและเครือข่าย อินเทอร์เน็ต และพื้นที่สำหรับปฏิบัติงานของบุคลากร

นอกจากนั้นแล้ว สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ยังมีห้องสมุดในสังกัดอีก 2 แห่ง คือ หอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ และห้องสมุดคณะ

แพทยศาสตร์ สำหรับนิสิต อาจารย์ และบุคลากรในมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ และพื้นที่ใกล้เคียง

โครงสร้างการบริหารงาน

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนทางวิชาการของมหาวิทยาลัย มีการจัดแบ่งส่วนราชการตามที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดตั้งแต่แรกเริ่มของการดำเนินการ และมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานของห้องสมุด ซึ่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการให้บริการสารสนเทศในรูปแบบต่างๆ มากขึ้น ประกอบกับมหาวิทยาลัยมีนโยบายให้หน่วยงานปรับปรุงโครงสร้างให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย สำนักหอสมุดกลางจึงมีแนวโน้มที่จะปฏิรูปองค์กรให้ถูกต้องตามภาระงานที่คล้ายคลึงกัน เพื่อลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและเพิ่มประสิทธิภาพในการให้บริการ ดังนั้น สำนักหอสมุดกลางจึงได้นำเสนอโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการใหม่ให้ที่ประชุมผู้บริหารของมหาวิทยาลัยได้พิจารณา และที่ประชุมฯ มีมติให้เป็นโครงการทดลองใช้ 1 ปี ตั้งแต่วันที่ 9 ตุลาคม พ.ศ. 2546 ถึงวันที่ 8 ตุลาคม พ.ศ. 2547 แต่สำนักหอสมุดกลางก็ยังคงใช้โครงสร้างการแบ่งส่วนราชการใหม่ในการบริหารงานตลอดมา ซึ่งโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการใหม่ในขณะนั้น ได้แก่ สำนักงานผู้อำนวยการ งานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ งานวิเคราะห์และจัดทำฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ งานบริการทรัพยากรสารสนเทศ งานส่งเสริมผู้ใช้ งานเทคโนโลยีการศึกษา งานเทคโนโลยีสารสนเทศ หอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์

ต่อมาในปี พ.ศ. 2554 สำนักหอสมุดกลางได้มีการปรับโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการภายในอีกครั้งหนึ่ง โดยแบ่งส่วนราชการออกเป็นงานต่างๆ ได้แก่ สำนักงานผู้อำนวยการ งานบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ งานวารสาร งานบริการทรัพยากรสารสนเทศ งานเทคโนโลยีการศึกษา งานเทคโนโลยีสารสนเทศ หอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ และห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์ โดยความรับผิดชอบในส่วนของการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ และการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อยู่ในส่วนของงานส่งเสริมผู้ใช้ ซึ่งเป็นหน่วยงานย่อยในสังกัดงานบริการทรัพยากรสารสนเทศ

การจัดบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒให้บริการทรัพยากรสารสนเทศที่หลากหลายด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้รับทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความ ต้องการและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยทรัพยากรสารสนเทศที่ให้บริการแบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทสิ่งพิมพ์ (Printed materials) ประกอบด้วย หนังสือภาษาไทย หนังสือภาษาต่างประเทศ วิทยานิพนธ์ วารสารภาษาไทย วารสารภาษาต่างประเทศ หนังสือพิมพ์ภาษาไทย หนังสือพิมพ์ภาษาต่างประเทศ ทรัพยากรสารสนเทศประเภทไม่ตีพิมพ์ (Non-printed materials) ได้แก่ สื่อทัศนวัสดุประเภทต่างๆ และทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic resources) ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์

ปฏิญานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

ในส่วนของการบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สำนักหอสมุดกลางจัดให้บริการฐานข้อมูล 4 ประเภท ดังนี้

1. ฐานข้อมูลของสำนักหอสมุดกลาง ได้แก่

1.1 ฐานข้อมูลทรัพยากรสารสนเทศ (OPAC) เป็นรายการสืบค้นทางบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศและสิ่งพิมพ์ทุกประเภทของห้องสมุด

1.2 ฐานข้อมูลปฏิญานิพนธ์ฉบับเต็มของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

2. ฐานข้อมูลออนไลน์ ได้แก่

2.1 Reference database เป็นฐานข้อมูลที่ใช้ร่วมกันระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ในโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) ได้แก่

2.1.1 ABI/Inform Complete เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมข้อมูลทางด้านธุรกิจ การโฆษณา การตลาด เศรษฐศาสตร์ การจัดการทรัพยากรมนุษย์ การเงิน ภาษี คอมพิวเตอร์ มากกว่า 1,100 รายชื่อ รวมถึงสารสนเทศของบริษัทต่างๆ อีกมากกว่า 60,000 บริษัท และสามารถสืบค้นบทความฉบับเต็มได้จากวารสารทั่วโลกกว่า 800 รายชื่อ

2.1.2 Education Research Complete เป็นฐานข้อมูลเฉพาะทางด้านการศึกษามีเนื้อหาครอบคลุมการศึกษาทั้งในและต่างประเทศ โดยให้ข้อมูลวารสารทั้งหมดมากกว่า 1,870 รายชื่อ เป็นวารสารฉบับเต็มมากกว่า 1,060 รายชื่อ ซึ่งรวบรวมวารสารหลัก (Core journals) ตั้งแต่ระดับอนุบาลไปจนถึงระดับการศึกษาขั้นสูง รวมถึงหนังสือ (Books and monographs) และงานวิจัยเฉพาะทางในด้านต่างๆ อีกมากมาย

2.1.3 ProQuest Dissertation&Theses เป็นฐานข้อมูลที่รวบรวมปฏิญานิพนธ์ของบริษัท UMI ซึ่งประกอบด้วยฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ทุกสาขาวิชาในระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ของสถาบันการศึกษาที่ได้รับการรับรองจากประเทศสหรัฐอเมริกาและแคนาดา รวมถึงบางสถาบันการศึกษาจากทวีปยุโรป ออสเตรเลีย เอเชีย และแอฟริกา มากกว่า 1,000 แห่ง โดยมีฐานข้อมูลบรรณานุกรม ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1861 ถึงปัจจุบัน และให้บริการฐานข้อมูลสาระสังเขป ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 จนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีข้อมูลที่เป็นเนื้อหาของวิทยานิพนธ์ 24 หน้าแรก ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 จนถึงปัจจุบัน และสามารถสั่งซื้อเอกสารฉบับเต็มของงานวิจัยที่ต้องการได้ด้วย

2.1.4 ScienceDirect เป็นฐานข้อมูลบทความวารสารในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการแพทย์ จำนวนกว่า 1,800 รายชื่อ ของสำนักพิมพ์เอลซีเวียร์ไชน์ (Elsevier Science) สำนักพิมพ์อคาเดมิคเพรส (Academic Press) และสำนักพิมพ์อื่นๆ รวมทั้งวารสารวิจารณ์หรือปริทัศน์ (Review journal) จำนวนกว่า 6.2 ล้านระเบียน สามารถเข้าใช้บทความฉบับเต็ม และเรียกใช้เอกสารฉบับเต็มย้อนหลังได้ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1995 จนถึงปัจจุบัน

2.1.5 H.W. Wilson เป็นฐานข้อมูลดรรชนี สารสังเขป และเอกสารฉบับเต็ม ในสาขาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ชีววิทยา เกษตรศาสตร์ ศิลปศาสตร์ การศึกษา มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ โดยครอบคลุมเนื้อหาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1981 จนถึงปัจจุบัน

2.1.6 ACM Portal เป็นฐานข้อมูลสาขาคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยี สารสนเทศของ Association of Computing Machinery (ACM) ซึ่งประกอบด้วยฐานข้อมูลหลัก 2 ฐานข้อมูล คือ ฐานข้อมูลฉบับเต็ม และฐานข้อมูลบรรณานุกรมของเอกสารและสิ่งพิมพ์ที่จัดพิมพ์ โดย The ACM Digital Library ได้แก่ วารสาร นิตยสาร รายงานการประชุม จดหมายข่าว สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และเอกสารในการประชุมวิชาการ เนื้อหาของเอกสารประกอบด้วยข้อมูลสำคัญ เช่น รายการบรรณานุกรม สารสังเขป และบทความฉบับเต็ม ให้ข้อมูลตั้งแต่ปี ค.ศ. 1985 จนถึงปัจจุบัน

2.1.7 IEEE Explore เป็นฐานข้อมูลฉบับเต็มของสิ่งพิมพ์ของ The Institute of Electrical and Electronics Engineers (IEEE) และ Institution of Electronics Engineers (IEE) ครอบคลุมเนื้อหาในสาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิศวกรรมไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จำนวนมากกว่า 12,000 รายการ ได้แก่ วารสาร รายงานการประชุม นิตยสาร เอกสารการประชุม และเอกสารมาตรฐานของ IEEE ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1988 จนถึงปัจจุบัน

2.1.8 SpringerLink เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชา วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ ครอบคลุมวารสารและเอกสารฉบับเต็มมากกว่า 1,130 รายชื่อ ให้ข้อมูลตั้งแต่ปี ค.ศ. 1997 จนถึงปัจจุบัน

2.1.9 ISI Web of Science เป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมและสารสังเขป พร้อมการอ้างอิงและให้ข้อมูลการอ้างอิง (Cited reference) ที่ครอบคลุมสาขาหลักทั้งทางด้าน วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์ จากวารสารประมาณ 9,200 รายชื่อ ให้ข้อมูลตั้งแต่ปี ค.ศ. 2001 จนถึงปัจจุบัน

2.1.10 NetLibrary eBooks เป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในสาขาวิชา ต่างๆ เช่น วิศวกรรมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ของบริษัทเบสท์บุ๊กส์ออนไลน์จำนวน 9,205 รายชื่อ

2.1.11 Kluwer Online eBooks เป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ใน สาขาวิชาต่างๆ ที่หลากหลาย

2.1.12 Dissertations Full Text in PDF format เป็นฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ อิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็มที่ผ่านการคัดสรร

2.2 ฐานข้อมูลที่สร้างขึ้นโดยความร่วมมือของสมาชิกในโครงการพัฒนาเครือข่าย ระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) ได้แก่

2.2.1 ฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบัน (Union Catalog)

2.2.2 ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์ห้องสมุดมหาวิทยาลัย/สถาบัน (Thai Digital Collection)

3. ฐานข้อมูลที่บอกรับเอง ประกอบด้วย

3.1 ฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลางบอกรับ ได้แก่

3.1.1 Academic Search Complete เป็นฐานข้อมูลฉบับเต็มสหสาขาวิชาของบทความวารสารมากกว่า 6,000 รายการ และวารสารที่ผ่านการตรวจสอบจากคณะผู้เชี่ยวชาญ (Peer-reviewed journals) จำนวน 5,000 รายการ รวมทั้งดรรชนีและบทคัดย่อของบทความวารสารอีกมากกว่า 9,500 รายการ ซึ่งสามารถสืบค้นย้อนหลังได้ถึงปี ค.ศ. 1887

3.1.2 Scopus เป็นฐานข้อมูลดรรชนีและบทคัดย่อของบทความวารสารวิชาการมากกว่า 18,000 รายชื่อ สามารถตรวจสอบผลการนำบทความไปอ้างอิงได้จากชื่อผู้เขียนบทความ ชื่อบทความ หรือชื่อสถาบัน

3.1.3 CRCNetBASE เป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุม 41 สาขาวิชาของสำนักพิมพ์เทย์เลอร์แอนด์ฟรานซิส (Taylor & Francis) ได้แก่ วิศวกรรมศาสตร์ คอมพิวเตอร์ เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น

3.1.4 IQNewsClip เป็นบริการกฤตภาคข่าวออนไลน์ (Online News Clipping) ที่ตัดข่าวจากหนังสือพิมพ์ภายในประเทศ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษกว่า 30 ฉบับ ผ่านระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ ในรูปแบบที่คมชัด สามารถเลือกดูได้ทั้งภาพสีและภาพขาว-ดำ

3.2 ฐานข้อมูลที่ห้องสมุดคณะแพทยศาสตร์บอกรับ เป็นฐานข้อมูลสาขาแพทยศาสตร์ ได้แก่

3.2.1 ProQuest Health and Medicine Complete เป็นฐานข้อมูลงานวิจัยทางคลินิกที่มีอยู่ใน ProQuest Medical Library และเอกสารทางการแพทย์และสุขภาพ ให้เนื้อหาที่สำคัญทางคลินิก รวมถึงข้อมูลทางสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ภูมิคุ้มกันวิทยา เกษตศาตร์ เกษตรกรรม พยาบาลศาสตร์ กายภาพบำบัด ศัลยศาสตร์ และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี ค.ศ. 1986 จนถึงปัจจุบัน

3.2.2 Book@Ovid เป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ครอบคลุมสาขาวิชาแพทยศาสตร์ เกษตศาตร์ และพยาบาลศาสตร์

3.2.3 McGraw-Hill Access Medicine เป็นฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทางด้านวิทยาศาสตร์พื้นฐานและคลินิก นอกจากนี้ ยังมีข้อมูลอื่นๆ ที่น่าสนใจ เช่น สื่อประกอบการเรียนการสอน คลังข้อสอบ (USML Easy Lite) คลังข้อมูลยา กรณีศึกษาของผู้ป่วย สำหรับฝึกและใช้ความรู้ที่มีทางคลินิกอย่างถูกต้อง ทั้งการตั้งคำถาม การตอบ การสรุปใจความ และประเด็นสำคัญที่ต้องคำนึงถึงในการรักษาผู้ป่วย

3.2.4 ScienceDirect Clinical Evidence เป็นฐานข้อมูลรวบรวมแหล่งข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based) ที่สำคัญแหล่งหนึ่งสำหรับแพทย์ นำเสนอเนื้อหาในรูปแบบของคำถามทางคลินิก แทนการนำเสนอจากหลักฐานการวิจัยเพียงอย่างเดียว

3.3 ฐานข้อมูลที่คณะพยาบาลศาสตร์บอกรับ ได้แก่

3.3.1 Ebrary เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ในสาขาพยาบาลศาสตร์จำนวน 95 ชื่อเรื่อง

4. ฐานข้อมูลทดลองใช้ (Trial database) ได้แก่

4.1 BioOne เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ประมาณ 170 รายชื่อ จากสำนักพิมพ์ที่มีชื่อเสียงมากกว่า 129 สำนักพิมพ์ ทางสาขาวิชาชีววิทยา นิเวศวิทยา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม และสาขาที่เกี่ยวข้อง ให้ข้อมูลย้อนหลังตั้งแต่ปี ค.ศ. 1998 จนถึงปัจจุบัน

4.2 Communication & Mass Media Complete เป็นฐานข้อมูลบรรณานุกรมวารสารและสิ่งพิมพ์อื่นๆ ทางด้านนิเทศศาสตร์ อักษรศาสตร์ ศิลปศาสตร์ การสื่อสาร สื่อสารมวลชน และสาขาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

4.3 IOP Science Extra เป็นฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางด้านฟิสิกส์ ที่ครอบคลุมวารสารมากกว่า 60 รายชื่อ โดยครอบคลุมเนื้อหาทางด้านฟิสิกส์ประยุกต์ อะตอม โมเลกุล เคมี วิศวกรรมศาสตร์สิ่งแวดล้อม และรายวิชาอื่นๆ เพื่อสนับสนุนการศึกษาและการค้นคว้าข้อมูลทางด้านฟิสิกส์

4.4 MEDLINE with Full Text เป็นฐานข้อมูลแหล่งวารสารทางการแพทย์ฉบับเต็มที่สุดที่ครอบคลุมที่สุดในโลก โดยให้บริการวารสารฉบับเต็มมากกว่า 1,450 ฉบับซึ่งจัดทำดัชนีไว้ในเมดไลน์ (MEDLINE) โดยในจำนวนนี้เป็นวารสารฉบับเต็มตั้งแต่ต้นจนจบมากกว่า 1,430 รายชื่อ และเป็นวารสารที่ไม่ใช่ฉบับเต็มอีก 553 ฉบับ จากอคาเดมิคเสิร์ชเฮลท์ซอร์ส (Academic Search Health Source)

4.5 Muse Global เป็นเครื่องมือช่วยสืบค้นฐานข้อมูลอ้างอิงสำหรับงานวิจัยต่างๆ ได้หลายฐานข้อมูลพร้อมกัน ภายในหน้าจอการสืบค้นเดียว เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสืบค้นข้อมูล โดยสามารถสืบค้นได้จากฐานข้อมูลต่างๆ เช่น ACM Digital Library, H.W. Wilson, ProQuest Dissertations & Theses, ProQuest, ABI/INFORM, SpringerLink, ISI Web of Science เป็นต้น

4.6 ProQuest Research Library เป็นฐานข้อมูลออนไลน์ที่ครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ เช่น ศิลปะ ธุรกิจ การศึกษา สุขภาพและการแพทย์ เป็นต้น มีสิ่งพิมพ์ทั้งหมดกว่า 4,600 รายชื่อ ประกอบด้วย วารสารวิชาการ นิตยสาร สิ่งพิมพ์การค้า หนังสือพิมพ์ และมีเอกสารฉบับเต็มมากกว่า 3,100 รายชื่อ

4.7 Regional Business News เป็นฐานข้อมูลบทความด้านธุรกิจจากวารสารมากกว่า 75 รายชื่อและจากหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นของประเทศสหรัฐอเมริกา

4.8 Streaming Video (11 databases) เป็นฐานข้อมูลวิดีโอสตรีมมิงของสำนักพิมพ์อเล็กซานเดอร์สตรีตเพรส (Alexander Street Press) จำนวน 11 ฐานข้อมูล ครอบคลุมหลากหลายสาขาวิชา เช่น ศึกษาศาสตร์ การลีลาศ โอเปร่า ละครเวที การถ่ายทำและการสร้าง

ภาพยนตร์ มานุษยวิทยาชาติพันธุ์ ทฤษฎีทางสังคมศาสตร์ ประวัติศาสตร์โลก สตรีศึกษา การให้คำปรึกษาและคำแนะนำ เป็นต้น

4.9 Springer Journal Archive เป็นฐานข้อมูลบทความฉบับเต็มของวารสารไม่น้อยกว่า 1,000 รายชื่อ โดยมีข้อมูลอยู่ในระหว่างปี ค.ศ. 1923 - 1996 ซึ่งครอบคลุมสาขาวิชาต่างๆ เช่น แพทยศาสตร์ สาธารณสุขศาสตร์ ชีวการแพทย์ วิศวกรรมศาสตร์ ธรณีวิทยา วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ นิติศาสตร์ เป็นต้น

4.10 Uptodate เป็นฐานข้อมูลหลักฐานเชิงประจักษ์สำหรับแพทย์ เพื่อใช้ในการรักษาดูแลผู้ป่วย ขณะเดียวกันก็ให้คำตอบสำหรับผู้ป่วยในการดูแลรักษาตนเอง จัดทำขึ้นด้วยความร่วมมือของแพทย์ผู้เชี่ยวชาญมากกว่า 3,600 คน ครอบคลุมเนื้อหากว่า 7,300 หัวข้อใน 13 สาขาวิชา จากวารสารมากกว่า 375 รายชื่อ ข้อมูลมีทั้งชนิดที่เป็นข้อความ (Text) รูปภาพ (Graphic) การเชื่อมโยง (Link) ไปยังฐานข้อมูลเมดไลน์ และมีรายการอ้างอิงมากกว่า 250,000 รายการ รวมถึงฐานข้อมูลยา

สถิติการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง

จากสถิติการเข้าใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) บอกรับ และฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลางบอกรับ ปีงบประมาณ 2555 พบว่า มีจำนวนผู้เข้าใช้บริการไม่มากนัก ดังจะเห็นได้จากตารางสถิติการเข้าใช้งาน ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

ตาราง 1 สถิติการเข้าใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ที่ สกอ. บอกรับ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เทียบกับมหาวิทยาลัยของรัฐ 26 แห่ง

ฐานข้อมูล	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ลำดับการเข้าใช้
ABI/INFORM Complete	30,367	12
ACM Portal	3,542	16
IEEE Explore	66,325	14
Proquest Dissertation & Theses	88,655	10
SpringerLink	16,177	15
Education Research Complete	14,715	9
H.W. Wilson	97,990	11

ตาราง 1 (ต่อ)

ฐานข้อมูล	จำนวนการใช้ (ครั้ง)	ลำดับการเข้าใช้
ScienceDirect	784,377	16

ตาราง 2 สถิติการเข้าใช้งานฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ บอกรับ

ฐานข้อมูลที่สำนักหอสมุดกลางบอกรับ	จำนวนการใช้ (ครั้ง)
Academic Search Complete	22,850
Scopus	11,607

เมื่อพิจารณาสถิติการใช้งานในตารางที่ 1 และ 2 จะเห็นได้ว่า สถิติการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง จัดอยู่ในลำดับที่ไม่สูงมากนัก เมื่อเทียบกับสถิติการใช้งานของมหาวิทยาลัยของรัฐทั้ง 26 แห่ง ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาบอกรับให้ใช้งานร่วมกันตามนโยบายการบริการฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการสืบค้น ซึ่งจากสถิตินี้จึงเป็นความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการจัดรูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดกลาง เพื่อเพิ่มปริมาณการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้คุ้มค่าและเป็นประโยชน์ต่อวงการศึกษและการวิจัยให้มากขึ้น

ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ความหมายของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มีผู้ให้ความหมายของคำว่าทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

อาร์โนลด์ (Arnold. 1990: 91) ได้อธิบายว่า สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์คือ สิ่งที่อยู่ในรูปแบบของออนไลน์ (Online) ซีดีรอม (CD-ROM) แผ่นดิสก์แมกเนติก (Magnetic disc) เทปบันทึกแบบแถบแม่เหล็ก (Magnetic tape) โปรแกรมคอมพิวเตอร์ โทรสาร การเผยแพร่ข่าวสารแบบทันทีทันใด (Real-time broadcast news) ระบบฝากข้อความ (Voice mail)

ดิกคินสัน (Dickinson. 1994: 1, 94) ได้ให้ความหมายของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า คือข้อมูลสารสนเทศใดๆ ที่สามารถเข้าถึงผ่านระบบคอมพิวเตอร์ สารสนเทศอาจะบันทึกอยู่ใน

คอมพิวเตอร์ หรือสามารถเข้าถึงจากเครื่องอ่านซีดีรอม หรือสามารถเข้าถึงได้โดยผ่านโมเด็ม และโทรศัพท์

เทโนพียร์ และเอนนิส (Tenopir; & Ennis. 1998: Online) ได้กำหนดขอบเขตเกี่ยวกับสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ว่าประกอบด้วย การเข้าถึงออนไลน์แบบติดต่อกันที่ทันใจ การเข้าถึงออนไลน์แบบที่เป็นลักษณะผู้ใช้ปลายทาง ซีดีรอม ฐานข้อมูลภายใน ฐานข้อมูลบรรณรายการ และอินเทอร์เน็ต

กรกมล รามบุตร (2537: 64) ได้ให้ความหมายของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ว่า คือ ข้อมูลที่เป็นตัวอักษร ภาพ และเสียง ซึ่งจะถูกบันทึก ดำเนินการสืบค้น หรือเข้าถึงได้ในระยะไกล (Remote login / Online access) โดยใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีการสื่อสาร

วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ (2539: 11) กล่าวว่า สื่ออิเล็กทรอนิกส์หรือสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์คือการผสมผสานเทคโนโลยีด้านการจัดเก็บและการค้นคืนสารสนเทศเข้าไว้ด้วยกันในสื่อชนิดใหม่ที่ไม่ใช่กระดาษ อาจมีรูปแบบเป็นจานแม่เหล็ก เป็นซีดีรอม เป็นแถบแม่เหล็ก เป็นฐานข้อมูลออนไลน์ ฯลฯ ซึ่งต้องใช้คอมพิวเตอร์ในการสืบค้น และในบางกรณีอาจจำเป็นต้องใช้ผ่านระบบโทรคมนาคมด้วย

จิราพรรณ สวัสดิพงษ์ (2543: 3) ได้กล่าวถึงสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ว่า เป็นข้อมูลที่บันทึกลงในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ เช่น ซีดีรอม ดิสเก็ต และฐานข้อมูลต่างๆ ในระบบอินเทอร์เน็ต เนื้อหาครอบคลุมเรื่องราวความรู้ในสาขาวิชาต่างๆ

จากนิยามที่กล่าวมาข้างต้น จึงสามารถสรุปได้ว่า ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์คือสารสนเทศที่บันทึกและเผยแพร่ในรูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ประเภทต่างๆ ซึ่งจะต้องใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการผลิต การจัดเก็บ การเข้าถึง และการค้นคืน โดยในการผลิตและการจัดเก็บสารสนเทศ มีทั้งที่เป็นการผลิตและการจัดเก็บจากระบบอิเล็กทรอนิกส์ คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง เช่น วิธีการสร้างจากโปรแกรมประมวลผลคำ (Word processing) หรือการสร้างจากการประมวลผลภาพเอกสาร (Image processing) โดยที่ผู้ใช้บริการสามารถค้นคืนสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการได้ทั้งในระยะใกล้และระยะไกล ทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์

ความสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

เนื่องจากความก้าวหน้าทางวิทยาการ รวมถึงความทันสมัยของเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร ทำให้สารสนเทศต่างๆ มีการพัฒนาและแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วสารสนเทศมีความสำคัญอย่างยิ่งในการสนับสนุนการดำเนินงานในด้านต่างๆ โดยองค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) ได้กำหนดให้สารสนเทศเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญ 1 ใน 3 ของทรัพยากรที่จำเป็นในโลกปัจจุบัน นอกเหนือจากทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรมนุษย์ (ลมูล รัตตากร. 2529: 15) ซึ่งประชาคมโลกต่างก็ให้การยอมรับว่า ทรัพยากรสารสนเทศ มีความสำคัญเทียบเท่ากับอาหาร อากาศ หรือสิ่งจำเป็นอย่างอื่นที่มนุษย์จะขาดมิได้

(พิมลพรรณ เรพเพอร์. 2534: 28) ผู้ที่มีข้อมูลข่าวสารในมือ จะเป็นผู้ที่ได้เปรียบและเป็นผู้ที่มีอำนาจ ข้อมูลข่าวสารมีบทบาทอย่างมากต่อการดำรงชีวิตในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษา เนื่องจากมนุษย์มีความต้องการที่จะได้รับการศึกษา ตลอดชีวิต สารความรู้ใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นมากมาย จึงเป็นสิ่งที่ช่วยเติมเต็มให้การตอบสนองความต้องการในด้านการเรียนรู้ และการใช้สารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน การศึกษา การค้นคว้าวิจัย ต่างๆ

ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มีความสำคัญและประโยชน์อย่างยิ่งในแวดวงของการศึกษา การค้นคว้า และการวิจัย ดังจะเห็นได้ว่า (Malinconico. 1993: 5-11; Brophy. 1993: 49-60; ชโรชินี ชัยมินทร์. 2549: 13) ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เกิดจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง เช่น เทคโนโลยีด้านคอมพิวเตอร์ เทคโนโลยีด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีด้านการผลิตสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งก่อให้เกิดการเพิ่มจำนวนของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อย่างต่อเนื่อง สะท้อนให้เห็นว่าสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์นั้นวันยิ่งทวีความสำคัญและมีบทบาทต่อการใช้สารสนเทศของมนุษย์มากขึ้น สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากแหล่งสารสนเทศต่างๆ ที่เชื่อมต่อกันเป็นเครือข่าย ช่วยทำให้อุปกรณ์ที่ผู้ใช้บริการจะได้รับสารสนเทศตรงกับความต้องการมีมากขึ้น สามารถค้นคืนและเข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ในการใช้งาน ทำให้ผู้ใช้บริการได้รับสารสนเทศทันเวลาและทันเหตุการณ์มากกว่า และสามารถเลือกใช้งานเฉพาะสารสนเทศที่ต้องการได้ นอกจากนี้ยังช่วยทำให้ผู้ที่อยู่ห่างไกลจากห้องสมุด สามารถเข้าถึงสารสนเทศได้จากการค้นหาสารสนเทศผ่านเครือข่าย โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่

นอกจากนั้น สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ยังช่วยให้ผู้ใช้บริการได้รับสารสนเทศที่ต้องการได้มากกว่าสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์ในรูปแบบเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการสืบค้นสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยให้สามารถค้นหาสารสนเทศได้ตรงกับความต้องการและรวดเร็วกว่าการค้นด้วยระบบดรรชนีในห้องสมุดแบบเดิม การใช้คำสำคัญในการสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จะช่วยให้สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้ครอบคลุมกับความต้องการมากกว่า ทำให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นสารสนเทศได้มากขึ้น ดีขึ้น รวดเร็วขึ้น และหลากหลายขึ้นกว่าการค้นหาโดยการใช้เฉพาะเขตข้อมูลของชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง หรือหัวเรื่อง ในการสืบค้น และยังช่วยให้ผู้ใช้บริการได้รับสารสนเทศจากหลากหลายสาขาวิชาและหลากหลายแหล่งด้วยการค้นหาเพียงครั้งเดียว ผู้ใช้บริการได้รับความสำเร็จในการสืบค้นง่ายกว่าการค้นหาด้วยสื่อสิ่งพิมพ์ ทั้งยังสามารถบันทึกและทำสำเนาสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่สืบค้นได้ หรือพิมพ์ออกมาเป็นสิ่งพิมพ์ เพื่อนำไปใช้ในโอกาสต่อไปได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และประหยัดค่าใช้จ่าย ในด้านของการใช้งาน จะเห็นได้ว่าสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์สามารถปรับปรุงแก้ไขเป็นปัจจุบันได้ง่ายและรวดเร็วกว่าสารสนเทศที่เป็นสิ่งพิมพ์

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์กำลังเข้ามามีบทบาทสำคัญเป็นอย่างยิ่งในแวดวงการศึกษา การค้นคว้า และการวิจัย ด้วยข้อดีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นความสะดวกง่ายดายในการค้นคืน การนำข้อมูลไปใช้ รวมไปถึงการอ้างอิง ที่มีเครื่องมือ

จำนวนมากช่วยให้สามารถใช้งานได้สะดวกขึ้น และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่รุดหน้า ทำให้การเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศในรูปแบบของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปได้อย่างง่ายดาย การตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานทางวิชาการระหว่างประเทศ จึงเป็นสิ่งที่สามารถทำได้สะดวกและรวดเร็ว ยิ่งทำให้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้รับความนิยมและมีการพัฒนารูปแบบและการใช้งานไปอย่างไม่หยุดยั้ง

ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

จากการพัฒนาและการเติบโตของสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทำให้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีเนื้อหา รูปแบบ ชนิด วิธีการเข้าถึง การนำเสนอสารสนเทศ ตลอดจนชนิดของการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศที่แตกต่างกันและความหลากหลาย โดยสามารถจำแนกออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ ดังนี้

1. จำแนกตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ (Categories or classes of information) (Earns. 1995: 264-274; Kluegel. 1995: 92-109; Johnson. 1997: 91-94)

1.1 ข้อมูลเต็มรูป (Full text) คือ สารสนเทศที่ให้ข้อมูลโดยตรง เป็นข้อมูลปฐมภูมิ บรรจุเนื้อหาทั้งหมดของเอกสาร หรือเนื้อหาของเรื่องใดเรื่องหนึ่งทั้งเรื่อง โอกาสที่จะเกิดความผิดพลาดและข้อมูลสูญหายในระหว่างการสืบค้นมีน้อย เนื่องจากผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้โดยตรง เช่น สามารถเข้าถึงเนื้อหาของพจนานุกรม สารานุกรม บทความ หนังสือ หนังสือพิมพ์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

1.2 รายการทางบรรณานุกรม (Bibliographic information) คือ สารสนเทศที่ให้รายละเอียดของรายการบรรณานุกรม (Bibliographic information) และรายการอ้างอิง (Reference information) ซึ่งรายการที่รวบรวมไว้นี้ ผู้ใช้บริการต้องติดตามรายละเอียดของเนื้อหาต่อไปจากหนังสือ วารสาร หรือข้อมูลเต็มรูป ตัวอย่างของสารสนเทศที่ให้รายละเอียดของรายการบรรณานุกรม ได้แก่ รายการบรรณานุกรมของทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการในห้องสมุด (OPAC) ดรรชนี (Index) บทคัดย่อ (Abstract) ฐานข้อมูลบรรณานุกรม (Bibliographies) หน้าสารบัญ (Table of content) เป็นต้น

1.3 ข้อมูลตัวเลขและสถิติ (Numerical and statistic) คือ สารสนเทศในรูปแบบตัวเลข สถิติ ได้แก่ ข้อมูลดิบ ข้อมูลเกี่ยวกับประชากร ข้อมูลด้านภูมิศาสตร์ ข้อมูลเกี่ยวกับระยะทางและพื้นที่ ข้อมูลด้านเศรษฐกิจและการเงิน ข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1.4 โปรแกรมคอมพิวเตอร์ (Software) คือ ชุดคำสั่งที่ใช้กับคอมพิวเตอร์ โดยหมายรวมถึงโปรแกรมประยุกต์ (Application software) ทั้งที่เป็นโปรแกรมทั่วไป และโปรแกรมเฉพาะสาขาวิชา

1.5 แฟ้มข้อมูลรูปภาพ (Image files) ได้แก่ สารสนเทศที่เป็นรูปภาพ และอาจบันทึกอยู่ในสื่อรูปแบบต่างๆ เช่น ซีดีรอม โฟโต้ซีดี เลเซอร์ดิสก์ เป็นต้น

1.6 แฟ้มข้อมูลเสียง (Sound files) ได้แก่ สารสนเทศที่เป็นข้อมูลประเภทเสียง และอาจบันทึกอยู่ในสื่อรูปแบบต่างๆ เช่น แผ่นเสียง ซีดีรอม เลเซอร์ดิสก์ ไฟล์เพลงประเภทเอ็มพีสาม (MP3) เป็นต้น

1.7 สื่อประสม (Multimedia) คือ สารสนเทศที่ประกอบด้วยสารสนเทศหลายๆ รูปแบบรวมเข้าไว้ด้วยกัน เช่น เสียง กราฟิก รูปภาพ ภาพเคลื่อนไหว และวิดีโอ โดยผู้ใช้บริการสามารถใช้สารสนเทศเหล่านั้นทีละอย่าง หรือจะใช้ไปพร้อมกันก็ได้ บันทึกอยู่ในสื่อรูปแบบต่างๆ เช่น ซีดีรอม ดีวีดี บลูเรย์ดิสก์ หรือไฟล์มัลติมีเดียประเภทต่างๆ เป็นต้น

1.8 แฟ้มข้อมูลประกอบการเรียนการสอน (Courseware and instruction files) คือ ข้อมูลเกี่ยวกับรายละเอียดของแต่ละรายวิชา เอกสารประกอบการเรียน จัดเก็บในรูปแบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น แผ่นดิสก์ ซีดีรอม หรือบทเรียนออนไลน์ (E-learning)

2. จำแนกตามประเภทหรือแหล่งสารสนเทศ (Type of resources) (Johnson. 1997: 91-94)

2.1 ทรัพยากรเพื่อการอ้างอิง (Reference resources) เช่น สารานุกรม นามานุกรม พจนานุกรม บรรณานุกรม รายการบรรณานุกรม ทรัพยากรสารสนเทศที่มีให้บริการภายในห้องสมุด สารสนเทศ บรรณานุกรม บริการข่าวสารทันสมัย บริการหน้าสารบัญวารสาร

2.2 เอกสารสิ่งพิมพ์ (Monographs) เช่น หนังสือ เอกสารที่พิมพ์ใหม่ ผลงานที่ได้รับรางวัล ผลงานที่ได้รับความนิยม เอกสารรายการสิ่งของที่แสดงในพิพิธภัณฑ์

2.3 วารสารและสิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง (Journals / Serials) ได้แก่ เอกสารที่มีกำหนดออกตีพิมพ์หรือเผยแพร่เป็นประจำ รวมถึงจดหมายข่าว บริการข่าวสาร วารสารอ้างอิงและไม่อ้างอิง

2.4 กลุ่มสนทนาอิเล็กทรอนิกส์ (Discussion group) ได้แก่ บริการลิสต์เซอร์ฟ (List serve) หรือจดหมายข่าว จดหมายเวียน บัญชีประกาศอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic bulletin boards system - BBS) บริการกลุ่มข่าว (News group) กระดานสนทนาอิเล็กทรอนิกส์ (Web board)

2.5 บริการโกเฟอร์ (Gopher servers) บริการเกตเวย์ (Gateways) หรือบริการเน็ตเวิร์คเซิร์ฟเวอร์ (Network servers) คือ บริการเพื่อติดต่อไปยังเครือข่ายคอมพิวเตอร์อื่นๆ

2.6 จดหมายเหตุ (Archives) รวมถึงต้นฉบับของภาษาคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ในรุ่นต่างๆ ทั้งโปรแกรมประยุกต์ โปรแกรมที่เป็นเครื่องมือในการสร้างโปรแกรมประยุกต์ และโปรแกรมที่ใช้กับแฟ้มข้อมูลที่แนบมาเพื่อใช้ประกอบกับหนังสือหรือสิ่งพิมพ์ นอกจากนี้แล้ว ยังรวมถึงจดหมายเหตุที่เป็นต้นฉบับของภาพและเสียงที่บันทึกเหตุการณ์หรือกิจกรรมที่บันทึกไว้โดยคงเนื้อหาและสาระเดิมไว้ เพื่อประโยชน์ในการศึกษาด้านประวัติศาสตร์

2.7 การประชุมทางไกล (Teleconferencing) คือ การประชุมระยะไกลของกลุ่มบุคคลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่ง โดยเชื่อมต่อระบบผ่านอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์ โทรทัศน์ หรือคอมพิวเตอร์ การประชุมทางไกล แบ่งออกเป็น 5 รูปแบบคือ

2.7.1 Audio Conferencing คือ การประชุมระหว่างบุคคลที่อยู่ในสถานที่ห่างไกล โดยใช้โทรศัพท์ การประชุมแบบนี้ใช้งานง่าย เพียงใช้ระบบโทรศัพท์ติดต่อกัน 2 คน หรือใช้โทรศัพท์เป็นกลุ่มก็ได้

2.7.2 Video conferencing โดยใช้อุปกรณ์คือ กล้องถ่ายวิดีโอ และจอภาพ สามารถมองเห็นภาพและได้ยินเสียงไปพร้อมกันขณะกำลังประชุม

2.7.3 Computer conferencing ใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการส่งข้อมูลระหว่างผู้เข้าประชุม หรือมีการเชื่อมต่อเทอร์มินัล (Terminal) ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์

2.7.4 Document conferencing เป็นการประชุมระยะไกลที่สามารถมองเห็นภาพได้ยินเสียง และมองเห็นเอกสารที่เป็นตัวหนังสือหรือเป็นเอกสารกราฟิกในเวลาเดียวกัน และสามารถส่งเอกสารถึงกันได้

2.7.5 Personal video conferencing หรือ Desktop video conferencing เป็นการพัฒนาระบบที่ใหม่ที่สุด ประกอบด้วย Video conferencing กับคอมพิวเตอร์ และเอกสารที่ใช้ในการประชุม โดยที่ผู้ใช้งานสามารถใช้คอมพิวเตอร์และเชื่อมต่อกับเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรือสายโทรศัพท์ ที่เรียกว่า ISDN (Integrated Services Digital Network) ซึ่งเป็นระบบเครือข่ายดิจิทัล โดยการทำงานในรูปแบบนี้เป็นการทำงานหรือประชุมแบบ 2 ทิศทาง (Two way voice)

2.8 เกม (Games) เป็นการเล่นเกมนบนระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต หรือเรียกว่าเกมออนไลน์ ซึ่งอาจจะเล่นคนเดียวหรือเล่นหลายคนพร้อมกันก็ได้ รวมทั้งสามารถสนทนากับสมาชิกที่เล่นเกมคนอื่นๆ ได้อีกด้วย

2.9 สิ่งพิมพ์รัฐบาล (Government publications) คือ เอกสารที่ใช้ประกอบผลงานของหน่วยงาน หรือใช้เพื่อการเผยแพร่ทรัพยากรสารสนเทศ หรือการประชาสัมพันธ์ เช่น เอกสารงานวิจัย รายงานประจำปี รายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัย เอกสารประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เป็นต้น

3. จำแนกตามลักษณะการใช้งาน (ปริศนา มัชฌิมา. 2552: 81; ระเบียบ สุภาวีรี. 2555: 111)

3.1 ฐานข้อมูลออฟไลน์ (Offline database) หรือฐานข้อมูลซีดีรอม (CD-ROM database) หมายถึง ฐานข้อมูลสำเร็จรูปที่บันทึกได้ทั้งตัวอักษร ตัวเลข ข้อความ ภาพ สัญลักษณ์ และเสียง มีคุณสมบัติเป็นสื่อจัดเก็บข้อมูลเพื่อการอ่านเพียงอย่างเดียว โดยจัดเก็บสารสนเทศไว้ในสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น ซีดีรอม ซึ่งมีข้อดีคือ สามารถสืบค้นข้อมูลได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายด้านการสื่อสาร และสามารถค้นข้อมูลซ้ำๆ ได้ตามต้องการ แต่มีข้อจำกัดคือ ไม่สามารถปรับปรุงข้อมูลให้มีความทันสมัยและไม่สามารถเรียกใช้งานฐานข้อมูลได้หากไม่มีสื่อจัดเก็บข้อมูล

3.2 ฐานข้อมูลออนไลน์ (Online database) หมายถึง ฐานข้อมูลที่บริษัทหรือองค์กรต่างๆ จัดทำขึ้นเพื่อให้บริการกับห้องสมุดหรือหน่วยงานต่างๆ โดยให้บริการผ่านทางระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ หรือให้บริการผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีข้อดีคือ ผู้ให้บริการฐานข้อมูลสามารถ

ปรับปรุงฐานข้อมูลให้มีความทันสมัย และผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงสารสนเทศได้โดยไม่จำกัดเวลา และสถานที่ แต่มีข้อจำกัดคือ ส่วนใหญ่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเข้าใช้งานฐานข้อมูล

4. จำแนกตามผู้ผลิตทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (ชโรชินี ชัยมินทร์. 2549: 19)

4.1 ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เชิงพาณิชย์ คือ สารสนเทศที่สร้างขึ้นโดยบริษัทหรือหน่วยงาน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าหรือจำหน่าย ซึ่งจะจัดทำหรือรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศเป็นจำนวนมาก เพื่อจำหน่ายหรือนำออกเผยแพร่ให้กับผู้ใช้บริการกลุ่มต่างๆ โดยผู้ที่ต้องการใช้งานจะต้องเสียค่าใช้จ่ายในการซื้อบริการสารสนเทศ ซึ่งมีทั้งแบบซื้อขาดหรือซื้อแบบต่ออายุสมาชิกรายปี เช่น ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลรายการอ้างอิงอิเล็กทรอนิกส์ หรือข้อมูลตัวเลขสถิติต่างๆ เป็นต้น

4.2 ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเอง คือ การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศเพื่อใช้งานภายในองค์กรหรือระหว่างองค์กร ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของฐานข้อมูลเฉพาะเพื่อให้บริการสำหรับบุคลากรในองค์กร หรือเผยแพร่สำหรับผู้สนใจทั่วไป หรือการจัดทำซีดีรอมหรือเอกสารฉบับเต็มบนอินเทอร์เน็ต เพื่อเผยแพร่ผลงานของหน่วยงาน เป็นต้น

การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

แนวทางการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

เมื่อบทบาทการเป็นผู้ให้บริการสารสนเทศของห้องสมุดเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ และการสื่อสาร ห้องสมุดจึงจำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนารูปแบบการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศจากรูปแบบฉบับพิมพ์ไปเป็นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อขยายโอกาสให้ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศได้หลากหลายรูปแบบและวิธีการ ซึ่งในขณะเดียวกันก็จำเป็นต้องหาวิธีการต่างๆ ในการส่งเสริมให้เกิดการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

เมื่อกล่าวถึงแนวทางการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จะเห็นว่ามีหลากหลายแนวทางและวิธีการ ดังที่ชโรชินี ชัยมินทร์ (2549: 38-42) และประภาส พาวินันท์ (2541: 11-19) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า การที่จะทำให้การให้บริการเทคโนโลยีสารสนเทศหรือการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดให้ประสบผลสำเร็จมีปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นด้านค่าใช้จ่าย ด้านผู้ให้บริการ และด้านผู้ใช้บริการ บรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการสารสนเทศต้องตระหนักถึงภาระหน้าที่ที่แท้จริง เมื่อห้องสมุดเปลี่ยนไปสู่ระบบอิเล็กทรอนิกส์ กระบวนการทำงานบางอย่างอาจจะต้องเปลี่ยนไปเพื่อให้เหมาะสมและเพิ่มประสิทธิภาพงาน และต้องเพิ่มหน้าที่ใหม่ๆ ขึ้นมา โดยผู้บริหารจะต้องปลูกจิตสำนึกของบุคลากรให้เกิดความเข้าใจ กระตุ้นและส่งเสริมให้มีการพัฒนาความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในลักษณะต่างๆ ได้แก่

1. การส่งเสริมให้บุคลากรศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มพูนทักษะความรู้ทั้งในสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ รวมไปถึงสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. การส่งบุคลากรไปศึกษาอบรมและสัมมนาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่หน่วยงานต่างๆ ได้จัดอบรมทั้งในและนอกสถาบัน
3. ห้องสมุดควรมีการจัดอบรม สัมมนา การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้สำหรับห้องสมุดโดยเฉพาะ
4. การศึกษาดูงานห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศที่มีการพัฒนาและมีความพร้อมในด้านการให้บริการสารสนเทศและสารนิเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บุคลากรได้มีโลกทัศน์และทัศนคติที่กว้างไกลมากขึ้น
5. การรับบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาทำงานในห้องสมุด เพื่อที่จะได้ผู้ที่มีพื้นฐานความรู้ทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศโดยตรง และมีการเสริมความรู้ทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์แก่บุคลากรกลุ่มนั้นด้วย

เมื่อมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาให้บริการในห้องสมุด ประเด็นสำคัญที่สุดคือ บรรณารักษ์ในฐานะของผู้ให้บริการสารสนเทศจะต้องเรียนรู้เทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เช่น การได้รับการฝึกฝนในด้านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ การจัดการความรู้ การค้นคืน และการประเมินผลการค้นคืนสารสนเทศ รวมถึงการประเมินความน่าเชื่อถือของทรัพยากรสารสนเทศ เพราะการให้บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีความแตกต่างจากการให้บริการสื่อในรูปแบบอื่นๆ ผู้ปฏิบัติงานจำเป็นต้องมีความรู้ทั้งทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ควบคู่ไปด้วย เพื่อให้สามารถประยุกต์ใช้ความรู้เหล่านี้ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ในขณะที่ให้บริการ

เมื่อห้องสมุดมีเทคโนโลยีสารสนเทศ มีบุคลากรที่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และสามารถให้บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้เป็นอย่างดีแล้ว ขั้นตอนต่อไปคือการนำเสนอบริการสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้บริการ เพราะการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศไม่ใช่เพียงการให้บริการเท่านั้น แต่ผลสัมฤทธิ์ขึ้นอยู่กับการใช้บริการที่ได้รับทรัพยากรสารสนเทศที่ตรงกับความต้องการ ด้วยกระบวนการและวิธีการที่มีประสิทธิภาพ โดยห้องสมุดจะต้องมีการส่งเสริมการใช้บริการที่หลากหลาย เพื่อให้สามารถให้บริการกับผู้ใช้บริการที่มีความแตกต่างกัน

เมื่อกล่าวโดยหลักการ การสอนทักษะทางด้านสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อาจหมายถึงทักษะทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศด้วย ในขณะที่หลักการในการสืบค้นหรือค้นคืนข้อมูลยังคงอาศัยวิธีการหรือหลักการในการค้นหาข้อมูลในห้องสมุดเหมือนเดิม จึงไม่ใช่เรื่องยากที่จะกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการเข้าใช้งานสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพราะหากผู้ใช้บริการมีความรู้พื้นฐานในด้านการสืบค้นและมีความคุ้นเคยกับเครื่องมือที่ใช้ในการสืบค้นสารสนเทศอยู่แล้ว การสอนเพิ่มเติมในด้านทักษะทางสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทักษะทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ ย่อมทำได้ง่ายดาย เพียงแต่ผู้ให้บริการต้องมีทักษะในการถ่ายทอดความรู้ให้

เหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้ใช้บริการ ซึ่งทักษะทางสารสนเทศที่มีความจำเป็นสำหรับผู้ให้บริการในการเข้าถึงสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีหลายประการ ได้แก่

1. พื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและคอมพิวเตอร์ที่ใช้เพื่อการสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
2. ความคุ้นเคยกับแหล่งสารสนเทศประเภทต่างๆ โดยเฉพาะแหล่งสารสนเทศประเภทสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ เว็บไซต์ และอินเทอร์เน็ต เป็นต้น
3. การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินผลสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่อยู่บนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลที่ได้รับมีทั้งข้อเท็จจริง ความคิดเห็น ทศนคติ ผลการสำรวจ ฯลฯ ซึ่งการจะนำข้อมูลมาใช้ต้องรู้ว่าจะใช้ข้อมูลในระดับใด ใช้เพื่ออะไร จึงจะทำให้ผู้ให้บริการสามารถเลือกข้อมูลที่ต้องการและเหมาะสมได้
4. การนำเสนอในรูปแบบรายงาน การบรรยาย การอภิปราย การประชุมทางวิชาการ ได้เหมาะสมกับเนื้อหาและกลุ่มผู้รับสาร
5. การเขียนบรรณานุกรมและอ้างอิงแบบต่างๆ โดยเฉพาะการอ้างอิงจากสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งยังมีรูปแบบวิธีการเขียนที่ซับซ้อนและผู้ใช้บริการอาจยังไม่คุ้นเคยหรือไม่เข้าใจในรูปแบบวิธีการลงรายการ ซึ่งอาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ไม่ยากใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

วิธีการสอนทักษะการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ บรรณารักษ์ต้องให้ความสำคัญเป็นพิเศษกับทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ หมายรวมถึงทักษะทางด้านภาษาอังกฤษด้วย เพราะจะทำให้ผู้ให้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศได้ด้วยตนเอง และทำให้การสอนการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ วิธีการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจในทักษะทางด้านการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีหลายวิธี ซึ่งบรรณารักษ์หรือผู้ให้บริการสารสนเทศ สามารถเลือกใช้วิธีการต่างๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ให้บริการได้ ดังนี้

1. การจัดปฐมนิเทศหรือการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้ให้บริการ สถาบันการศึกษาหรือหน่วยงานบางแห่ง จะขอความร่วมมือจากห้องสมุดในการจัดการปฐมนิเทศสำหรับผู้ให้บริการกลุ่มใหม่ของสถาบัน โดยจะเป็นการให้ความรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ทักษะทางด้านการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศทุกรูปแบบ ทั้งแบบฉบับพิมพ์ สื่อโสตทัศนวัสดุ หรือทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หรือสำหรับกลุ่มผู้ให้บริการที่มีความคุ้นเคยกับการสืบค้นและการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ แล้ว อาจเพิ่มการแนะนำเฉพาะเกี่ยวกับการใช้บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การสืบค้นข้อมูลจากซีดีรอม ฐานข้อมูลออนไลน์ หรืออินเทอร์เน็ต การเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมจากแหล่งข้อมูลประเภทสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือจากทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น
2. การสอนเป็นรายวิชาโดยบุคลากรของห้องสมุด สถาบันการศึกษาบางแห่งอาจไม่มีสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จึงมักจะมอบหมายให้เจ้าหน้าที่ห้องสมุดทำ

หน้าที่สอนวิชาการใช้ห้องสมุดและทักษะทางด้านสารสนเทศต่างๆ หรือบางสถาบันที่มีสาขาวิชา บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชาอาจจะร่วมมือกับห้องสมุดในการ จัดการเรียนการสอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะความรู้ เกี่ยวกับการค้นคว้าข้อมูล และการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อันจะช่วยให้ผู้ใช้บริการเกิดทักษะใน การสืบค้นและการใช้งานสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การผลิตสื่อแนะนำการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งในรูปแบบของสื่อ สิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ จุลสาร จดหมายข่าว บทความในวารสาร คู่มือแนะนำการใช้งาน และใน รูปแบบของสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น วิดีทัศน์ สื่อมัลติมีเดีย บริการข่าวสารออนไลน์ หรือบริการแนะนำ การสืบค้นข้อมูลบนเว็บไซต์ของห้องสมุด

4. การจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์แนะนำการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุดควรมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์หรือส่วนบริการสำหรับการสอนการสืบค้นหรือแนะนำการ ใช้งานสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ โดยเฉพาะ ซึ่งมีคอมพิวเตอร์ ระบบเครือข่าย ระบบ อินเทอร์เน็ต เครื่องมือ และบุคลากรที่แนะนำการใช้บริการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้ใช้บริการมีโอกาสศึกษาและฝึกหัดการใช้สารสนเทศแต่ละประเภท ก่อนการใช้บริการจริง ซึ่งห้องปฏิบัติการหรือส่วนบริการนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้บริการในการเรียนรู้ด้วย ตนเอง โดยมีคู่มือในรูปแบบต่างๆ หรือบุคลากรห้องสมุดเป็นผู้แนะนำ จะทำให้สามารถทดลองใช้ บริการเป็นระยะเวลานานๆ ได้ โดยไม่ต้องกังวลว่าจะเป็นการรบกวนผู้ใช้บริการท่านอื่น

จะเห็นได้ว่า การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จะช่วยเพิ่มคุณค่า ให้แก่ทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่มี ราคาแพง ทำให้เกิดจำนวนการใช้งานมากขึ้น เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้บริการในวงกว้าง และที่สำคัญ ที่สุดคือเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ใช้บริการ ทั้งในด้านความสะดวกของการใช้งาน และความ หลากหลายของทรัพยากรที่มีให้บริการ และที่สำคัญที่สุดคือการเปิดโลกทัศน์ทางการเรียนรู้ อย่างไร้ขีดจำกัดให้กับผู้ใช้บริการของห้องสมุด เพื่อประโยชน์ทั้งในด้านการตอบสนองความพึงพอใจ ของผู้ใช้บริการ และเพื่อความก้าวหน้าทางวิทยาการและการเรียนรู้

รูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

การส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ขึ้นอยู่กับห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศแต่ละแห่งจะจัดบริการให้แก่ผู้ใช้ จากการศึกษาวรรณกรรมที่ เกี่ยวข้อง มีผู้อธิบายถึงการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้ ดังนี้

ประกาศ พาวินันท์ (2541: 11-19) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า ห้องสมุดต้องให้ความสำคัญกับการสอนทักษะการใช้สารสนเทศและทักษะด้านคอมพิวเตอร์และ เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นพิเศษ เพราะจะช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ได้ด้วยตนเอง ซึ่งวิธีการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้มีหลายวิธี เช่น การสอนเป็น

รายวิชาโดยบุคลากรของห้องสมุด อาจเป็นการมอบหมายให้ห้องสมุดสอนวิชาการใช้ห้องสมุด หรือร่วมมือกับอาจารย์ในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติ โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดปฐมนิเทศหรือการบรรยายให้ความรู้แก่ผู้ใช้บริการ โดยให้ความรู้ทั้งหมดเกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด ทักษะทางสารสนเทศ ทักษะทางคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ บริการสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การสืบค้นข้อมูลจากซีดีรอมหรืออินเทอร์เน็ต การเขียนอ้างอิงและบรรณานุกรมข้อมูลที่ได้จากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ นอกจากนี้ยังควรมีการผลิตสื่อเพื่อแนะนำการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทั้งที่เป็นสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์หลายรูปแบบ เพื่อให้ผู้ใช้บริการได้เลือกเรียนรู้ตามความถนัด และความสามารถในการเรียนรู้ เช่น จุลสาร แผ่นพับ จดหมายข่าว บทความในวารสาร วิดีทัศน์ บริการข่าวสารในระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ของห้องสมุด บริการแนะนำการสืบค้นข้อมูลบนเว็บไซต์ของห้องสมุด และการจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์แนะนำการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งห้องสมุดควรมีห้องหรือแผนกแนะนำการสืบค้นข้อมูลโดยเฉพาะ ที่มีวัสดุ เครื่องมือ และบุคลากรแนะนำการใช้และการสืบค้นข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งการจัดห้องสำหรับการเรียนรู้จะเป็นผลดีสำหรับห้องสมุดและผู้ใช้บริการ เช่น ผู้ใช้บริการที่ยังไม่มีความรู้ในการสืบค้นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถเรียนรู้ได้ง่าย เพราะมีสื่อหลายประเภทให้เลือกศึกษาตามความถนัดและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และห้องสมุดสามารถเพิ่มอุปกรณ์และวัสดุช่วยในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง เมื่อมีการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใหม่ๆ

ชูศรี วังสานวัตร (2541: 14-18) ได้กล่าวถึงการจัดบริการสอนการค้นสารสนเทศในห้องสมุดยุคอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า ห้องสมุดควรมีกิจกรรมบริการสอนการค้นสารสนเทศ โดยอาจจัดกิจกรรมในรูปแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการ หรือการจัดบริการสอนการค้นสารสนเทศตามหลักสูตร ซึ่งมีลักษณะของกิจกรรม เช่น การนำชมห้องสมุด การแนะนำการใช้ห้องสมุดพื้นฐาน การสืบค้นฐานข้อมูลเบื้องต้น การสืบค้นสารสนเทศสำหรับเขียนรายงาน การสืบค้นสารสนเทศเฉพาะสาขาวิชา การแนะนำบริการและแหล่งสารสนเทศ การแนะนำแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การอบรมการใช้เสิร์ชเอนจิน (Search engines) เพื่อค้นหาสารสนเทศจากฐานข้อมูลที่อยู่ในระบบอินเทอร์เน็ต

วราพรรณ อภิศุภะโชค (2549: 42-60) ได้กล่าวถึงการบริการเพื่อส่งเสริมการใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาไว้ว่า ห้องสมุดควรจัดอบรมหรือแนะนำการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลออนไลน์แก่ผู้ใช้ โดยสอนทั้งวิธีการสืบค้นข้อมูลและลักษณะเฉพาะ (Features) ของวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ควรจัดหาคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสูงสำหรับสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้ ควรจัดให้มีบริการพิมพ์ผลการสืบค้นเป็นเอกสารในราคาที่เหมาะสม ควรอนุญาตให้ผู้ใช้บริการนำสื่อบันทึกข้อมูลรูปแบบต่างๆ เช่น แฟลชไดรฟ์ เพื่อใช้บันทึกผลการสืบค้น หรือจำหน่ายแผ่นบันทึกข้อมูลในราคาถูก และควรส่งเสริมให้บรรณารักษ์ฝ่ายบริการได้เพิ่มพูนความรู้

โดยเข้ารับการฝึกอบรมหรือสัมมนาทางวิชาการเกี่ยวกับวารสารอิเล็กทรอนิกส์และฐานข้อมูลออนไลน์ เพื่อสามารถช่วยให้บริการแนะนำการสืบค้นแก่ผู้ใช้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ดาลัด พุกาธร (2555: 51-62) ได้กล่าวถึงการบริการเพื่อช่วยการค้นคว้าสำหรับห้องสมุดไว้ว่า ห้องสมุดมีภาระหน้าที่ในการพัฒนาเครื่องมือช่วยการค้นคว้า เพื่อสนับสนุนการเรียนการสอนและการค้นคว้าวิจัย รวมทั้งส่งเสริมการใช้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยการจัดทำคู่มือการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ในรูปแบบแผ่นพับ และเผยแพร่ทางเว็บไซต์ของห้องสมุดและมหาวิทยาลัย การจัดสอนการสืบค้นในรายวิชาห้องสมุดและสารนิเทศเพื่อการศึกษา ค้นคว้า การแนะนำการสืบค้นเฉพาะกลุ่มผู้ใช้ตามคำขอ และการจัดฝึกอบรมวิธีการสืบค้นให้แก่คณาจารย์และนักศึกษาที่สนใจ

ชูวา (Shuva. 2011: Online) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า เป็นประเด็นสำคัญอย่างยิ่งที่ห้องสมุดในฐานะของการเป็นผู้ให้บริการสารสนเทศและศูนย์กลางของแหล่งบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ จำเป็นที่จะต้องปฏิบัติเพื่อการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้แพร่หลาย ได้แก่

1. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเทคโนโลยีสารสนเทศ
2. การสร้างแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ
3. การสร้างความร่วมมือทางด้านการบริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
4. รัฐบาลควรให้การสนับสนุนทางด้านงบประมาณการเงินเพื่อการพัฒนาห้องสมุดในประเทศให้มีประสิทธิภาพ
5. ห้องสมุดควรมีการบูรณาการวิชาการเรียนรู้เรื่องการใช้งานและการจัดการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เข้ากับหลักสูตรวิชาทางด้านบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในการเรียนระดับอุดมศึกษา
6. ควรมีการจัดตั้งสถาบันเพื่อการสอนและการฝึกอบรมทักษะทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์เพื่อจัดการฝึกอบรมให้กับบรรณารักษ์ในการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ให้สามารถแนะนำบริการแก่ผู้ใช้บริการได้
7. สมาคมห้องสมุดควรเป็นศูนย์กลางในการจัดอบรม สัมมนา การอบรมเชิงปฏิบัติการ เพื่อให้บรรณารักษ์ได้ตระหนักถึงบทบาทในด้านการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้บริการ
8. บริษัทหรือตัวแทนผู้ให้บริการฐานข้อมูลควรให้การสนับสนุนด้วยการขายในราคาพิเศษสำหรับกลุ่มประเทศกำลังพัฒนา

นอกจากนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตัวอย่างจากเว็บไซต์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ในประเทศไทย และการสังเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถสังเคราะห์ออกมาเป็นวิธีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นแนวปฏิบัติในห้องสมุดได้ ดังนี้

1. การจัดทำเอกสารแนะนำการใช้งานหรือการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ซึ่งอาจอยู่ในรูปแบบสิ่งพิมพ์ หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น จุลสาร แผ่นพับ จดหมายข่าว บทความในวารสาร วารสาร บริการข่าวสารในระบบคอมพิวเตอร์ออนไลน์ของห้องสมุด และบริการแนะนำการสืบค้นข้อมูลบนเว็บไซต์ของห้องสมุด (สิริพร ทิวะสิงห์. 2550: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์)

2. การจัดบริการสอนการใช้งานสารสนเทศ ทั้งฐานข้อมูลบรรณานุกรมของห้องสมุด (OPAC) และฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ ที่ห้องสมุดมีให้บริการ ในรูปแบบของการตอบคำถาม การจัดฝึกอบรม หรือการประชุมเชิงปฏิบัติการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อฝึกหัดให้ผู้ใช้บริการเกิดทักษะในการสืบค้น ได้เรียนรู้เทคนิคในการสืบค้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้งานได้จริง (สิริพร ทิวะสิงห์. 2550: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยรังสิต. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์)

3. การจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์แนะนำการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งห้องสมุดควรมีห้องหรือแผนกแนะนำการสืบค้นข้อมูลโดยเฉพาะ ที่มีวัสดุ เครื่องมือ และบุคลากรแนะนำการใช้และการสืบค้นข้อมูลจากสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งจะทำให้ผู้ใช้บริการที่ยังไม่มีความรู้ในการสืบค้นสื่ออิเล็กทรอนิกส์ สามารถเรียนรู้ได้ง่าย เพราะมีสื่อหลายประเภทให้เลือกศึกษาตามความถนัดและสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และห้องสมุดสามารถเพิ่มอุปกรณ์และวัสดุช่วยในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง แม้จะมีการพัฒนาสื่ออิเล็กทรอนิกส์ใหม่ๆ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

4. การแนะนำบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวิจัย เช่น บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า บริการตอบคำถามทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ บริการตอบคำถามผ่านเว็บบอร์ด บริการนำชมและแนะนำการใช้ห้องสมุด บริการให้คำปรึกษาด้านสถิติเพื่อการวิจัย บริการให้คำปรึกษาด้านการสืบค้นข้อมูลเพื่อการวิจัย การรวบรวมบรรณานุกรมเฉพาะเรื่องให้แก่อาจารย์และนักวิจัย การอ้างอิงและการใช้โปรแกรมจัดการบรรณานุกรมเอ็นดีโน้ต (Endnote) การตรวจสอบค่าอิมแพกต์ แฟคเตอร์ (Impact factor) ของวารสาร และบริการให้คำปรึกษาด้านภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัย (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำนักหอสมุด. 2554: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานวิทยทรัพยากร. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยรังสิต. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์)

5. การจัดบริการเชิงรุก โดยการโรดโชว์ (Road show) ไปตามคณะต่างๆ เพื่อสร้างความคุ้นเคยให้กับการใช้บริการต่างๆ ของห้องสมุด รวมถึงการสืบค้นและการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ (สิริพร ทิวะสิงห์. 2550: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

6. การสร้างบรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชา (Specialist librarian) และมีความเชี่ยวชาญในฐานข้อมูลแต่ละฐานข้อมูลที่มีให้บริการ เพื่อให้ข้อมูลและคำแนะนำกับผู้ใช้บริการได้อย่างตรงประเด็นและตรงกับความต้องการ (สิริพร ทิวะสิงห์. 2550: ออนไลน์)

7. การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ (CAI) เกี่ยวกับการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการเกิดความสนใจและเกิดการเรียนรู้ในรูปแบบที่ต่างออกไป (สิริพร ทิวะสิงห์. 2550: ออนไลน์)

8. บริการเสริมเพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การจัดหาคอมพิวเตอร์ประสิทธิภาพสูงสำหรับสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ให้มีจำนวนเพียงพอต่อการใช้งาน การจัดการพิมพ์ผลการสืบค้นเป็นเอกสารในราคาที่เหมาะสม การอนุญาตให้ผู้ใช้บริการนำสื่อบันทึกข้อมูลรูปแบบต่างๆ เช่น แฟลชไดรฟ์ เพื่อใช้บันทึกผลการสืบค้น (มหาวิทยาลัยรังสิต. สำนักหอสมุด. 2556: ออนไลน์; มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. 2555: ออนไลน์)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับอาจารย์และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ทั้งในต่างประเทศและในประเทศ ผู้วิจัยสามารถนำเสนอได้ดังต่อไปนี้

งานวิจัยในต่างประเทศ

อัล-ซาเลห์ (Al-Saleh. 2004: Online) ศึกษาความต้องการสารสนเทศจากทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการสารสนเทศ ระดับของความต้องการสารสนเทศ และขอบเขตของการเข้าถึงและการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในสถาบันการศึกษา โดยอ้างอิงจากกรอบการศึกษาทฤษฎีของเดอร์วิน ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างเพียงครึ่งเดียวจากกลุ่มตัวอย่างที่ทำการสำรวจ ที่มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด เพื่อตอบสนองความต้องการสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ใช้เพื่อการทำการบ้านในรายวิชาที่ได้รับมอบหมาย รองลงมาคือใช้เพื่อทำงานวิจัยหรือปริญญานิพนธ์ และใช้งานส่วนตัว ด้านช่องทางในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่เข้าใช้งานผ่านทางอินเทอร์เน็ต และรองลงมาคือเข้าใช้งานผ่านเครื่องมือช่วยค้นหรือโอแพคของห้องสมุด และมีบางส่วนที่เข้าใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยตรง เช่น ใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และจุดเชื่อมโยงต่างๆ จากเว็บไซต์ห้องสมุด ด้านความพึงพอใจในการใช้บริการ แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเห็นว่าเป็นประโยชน์ที่สามารถใช้ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดได้ แต่ก็ไม่ได้ประสบความสำเร็จหรือไม่ได้รับความพึงพอใจในการใช้ข้อมูล เนื่องจากไม่ได้รับคำแนะนำสำหรับการใช้งานหรือการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ การขาดความช่วยเหลือจาก

บรรณารักษ์ ห้องสมุดมีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับการให้บริการ และห้องสมุดไม่ได้ให้ความรู้หรือทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสืบค้น

บาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) ศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในห้องสมุดวิทยาลัยในจันทิการ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และบริการที่เกี่ยวข้องภายในห้องสมุดมหาวิทยาลัยในจันทิการ์ อุปสรรคที่ผู้ใช้บริการพบในขณะที่ใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และแนะนำแนวทางในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับดี กล่าวคือ รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานได้ ด้านแหล่งความรู้ในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ใช้เสิร์ชเอนจินในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือโอแพค และเว็บไซต์ของสถาบันหรือหน่วยงาน ด้านประเภทของทรัพยากรที่มีการเข้าใช้งาน ส่วนใหญ่จะใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลบรรณานุกรม ด้านวัตถุประสงค์ของการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ใช้เพื่อติดตามสถานการณ์หรือความเคลื่อนไหวในสาขาวิชาต่างๆ ที่สนใจ รองลงมาคือใช้เพื่อพัฒนาการทำงาน และใช้เพื่อการทำรายงานหรือภาคินิพนธ์

ด้านปัญหาในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งมีผลกระทบต่อการให้บริการ รองลงมาคือคอมพิวเตอร์ที่สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้มีจำนวนจำกัด และมีสารสนเทศที่ค้นคืนได้มากเกินไป ด้านการฝึกอบรมในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่ต้องการให้ห้องสมุดจัดอบรมความรู้และการใช้งานอินเทอร์เน็ตและเสิร์ชเอนจินให้มากขึ้น รองลงมาคือทักษะด้านการค้นคืนสารสนเทศ และการสืบค้นด้วยโอแพค ข้อเสนอแนะจากการวิจัยคือ ห้องสมุดควรมีบทบาทในด้านการอำนวยความสะดวกและให้ความรู้ในด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ต และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์กับผู้ใช้บริการให้มากขึ้น ควรมีการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมหรือการสัมมนาเพื่อให้ความรู้ทางด้านการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนับเป็นบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้ใช้บริการตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

คาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) ศึกษาทัศนคติของอาจารย์และนักศึกษาที่มีต่อการใช้อีวารสารอิเล็กทรอนิกส์ กรณีศึกษาในแคว้นปัญจาบและจันทิการ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของอาจารย์และนักศึกษา ศึกษาทัศนคติทั้งในด้านบวกและลบที่มีต่อวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ศึกษาวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ศึกษาปัญหาที่พบจากการใช้งาน ศึกษาความคาดหวังที่มีต่อการใช้งานในอนาคต และศึกษาความคิดเห็นที่มีต่อการใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่พอใจที่จะใช้ทรัพยากรสารสนเทศทั้งประเภทฉบับพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ควบคู่กัน สาเหตุที่ทำให้เลือกใช้ทรัพยากรแบบอิเล็กทรอนิกส์มากกว่าฉบับพิมพ์ ส่วนใหญ่เห็นว่าสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้ง่ายดายและสะดวกรวดเร็ว รองลงมาคือ

สามารถใช้งานได้ทันทีจากหน้าจอคอมพิวเตอร์ และสามารถใช้งานจากที่ใดก็ได้ ด้านผลที่ได้รับจากการใช้วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่เห็นว่าช่วยประหยัดเวลาในการค้นหาสารสนเทศ รองลงมาคือช่วยกระตุ้นให้เกิดแนวความคิดใหม่ๆ และช่วยให้ได้เอกสารประกอบการวิจัยที่สมบูรณ์ ด้านปัญหาที่พบในการเข้าถึงวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่พบว่าสามารถเข้าถึงได้ยาก ทั้งด้านความเร็วในการเข้าถึง และการที่ไม่สามารถเข้าถึงสารสนเทศที่ต้องการได้ รองลงมาคือไม่สะดวกในการอ่านเอกสารบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ และใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ได้ยากเนื่องจากขาดความรู้และการฝึกอบรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านวิธีการในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการ ส่วนใหญ่ใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือทางหน้าเว็บไซต์ของห้องสมุด และทราบข้อมูลจากเพื่อน ด้านความคาดหวังที่มีต่อการใช้อีวารสารอิเล็กทรอนิกส์ในอนาคต ส่วนใหญ่พบว่าต้องการให้มีเอกสารฉบับเต็มสำหรับทุกบทความ รองลงมาคือสามารถสืบค้นข้อมูลได้ในวงกว้าง หรือสืบค้นข้ามฐานข้อมูล และต้องการให้สามารถสืบค้นได้ถึงเนื้อหาของบทความวารสาร

นอกจากนั้นผู้วิจัยยังให้ข้อเสนอแนะว่า ห้องสมุดควรมีผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อย 1 คน เพื่อให้คำแนะนำหรือสอนการใช้งานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้บริการ วิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมคือควรมีการฝึกให้บรรณารักษ์มีทักษะเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้แก่ผู้ใช้ ห้องสมุดควรปรับปรุงเว็บไซต์ให้สามารถเชื่อมโยงกับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งาน ห้องสมุดควรปรับปรุงเครื่องมือช่วยค้นให้อยู่ในรูปแบบของการค้นเพียงครั้งเดียวแล้วได้ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท และควรจัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้เต็มที่ ห้องสมุดควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรมและมีการจัดทำคู่มือช่วยการใช้งาน เพื่อให้ความรู้กับผู้ให้บริการเกี่ยวกับการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ซาฟาร์ (Zafar, 2013: 31-37) ได้ทำการศึกษาเรื่องการรับรู้ของนักศึกษาที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในมหาวิทยาลัยพยาบาลอาคา ข่าน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิผลของการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของมหาวิทยาลัย ในด้านการตระหนักรู้ การใช้งาน และระดับความพึงพอใจในการใช้งาน โดยใช้แบบสอบถามและการสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ในด้านการรู้จักประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้งานได้ ส่วนใหญ่พบว่ารู้จักวารสารอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือฐานข้อมูลออนไลน์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ด้านการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์พบว่าส่วนใหญ่สามารถเข้าใช้งานได้ง่าย ด้านสิ่งที่ทำให้รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์พบว่าส่วนใหญ่รู้จักจากเพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ รองลงมาคือรู้จักจากแผ่นพับแนะนำการใช้งานของห้องสมุดและเว็บไซต์ของห้องสมุด ด้านความพึงพอใจในการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการใช้งาน ด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้บ่อย พบว่าส่วนใหญ่ใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือฐานข้อมูลออนไลน์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ ในส่วนของข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้เสนอว่า การให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้

งานห้องสมุดดิจิทัลและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ควรมีการแนะนำตั้งแต่แรกเริ่มที่เข้าศึกษา และควรมีการประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดฝึกอบรมแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนักศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญของห้องสมุด เพื่อเป็นการกระตุ้นและดึงดูดให้เกิดความสนใจและรู้จักการเข้าใช้บริการ

เมียร์ซาและมาห์มูด (Mirza; & Mahmood. 2012: 123-131) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับบริการและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยปาเกีสถาน โดยทำการสำรวจในด้านความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ วัตถุประสงค์ของการวิจัยคือ เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของผู้ใช้บริการที่มีต่อบริการและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดจัดบริการให้ เพื่อให้ทราบความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อการให้การศึกษากับผู้ใช้นั้นในด้านที่เกี่ยวข้องกับบริการและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และเพื่อวิเคราะห์ปัญหาที่ผู้ใช้บริการพบในการใช้บริการและใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ในการเข้าใช้งานห้องสมุด ส่วนใหญ่ใช้เพื่อการศึกษาและการทำวิจัย ด้านความพึงพอใจที่มีต่อบริการและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่พึงพอใจบริการอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือบริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และบริการฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านปัญหาที่พบในการใช้บริการและใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่เห็นว่าห้องสมุดควรมีการประชาสัมพันธ์บริการต่างๆ และทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้มากขึ้น รองลงมาคือพบว่าห้องสมุดยังมีบริการพื้นฐานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศไม่เพียงพอ และเจ้าหน้าที่ห้องสมุดควรให้ความช่วยเหลือกับผู้ใช้บริการที่ขาดทักษะทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้มากขึ้น

ในส่วนของการข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยเห็นว่า ห้องสมุดสามารถจัดบริการและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพราะผู้ใช้บริการเกิดความพึงพอใจอย่างมากในด้านเครื่องมือช่วยค้นหรือโอแพคของห้องสมุด อินเทอร์เน็ต และบริการจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ และมีความพึงพอใจในด้านการให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ ฐานข้อมูลซีดีรอม บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าแบบอิเล็กทรอนิกส์หรือบริการแบบเสมือน รวมถึงบริการสารสนเทศเฉพาะเรื่อง และบริการสแกนและพิมพ์งาน นอกจากนั้นผู้ใช้บริการยังเห็นว่า ห้องสมุดควรมีการจัดฝึกอบรมด้านการศึกษาหรือด้านทักษะการรู้สารสนเทศเพิ่มขึ้น

งานวิจัยในประเทศ

ชโรชินี ชัยมินทร์ (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการทำวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ปัญหา และความต้องการในการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ด้านสภาพการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ นักศึกษาส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากการแนะนำหรือสอนวิธีการใช้งานจากเพื่อน โดยมีวัตถุประสงค์ในการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อค้นคว้าข้อมูลสำหรับประกอบการทำวิจัย รายงาน วิทยานิพนธ์ สาเหตุในการ

เลือกใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพราะสามารถสืบค้นได้สะดวกรวดเร็ว มีการเข้าถึงแหล่งสารสนเทศด้วยการสืบค้นด้วยตนเอง โดยสืบค้นจากเสิร์ชเอนจิน สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่สืบค้นได้ตรงกับความต้องการในระดับปานกลาง สารสนเทศที่มีผู้ใช้มากเป็นอันดับแรกคือสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ด้านปัญหาการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาที่พบในระดับมาก คือ ปัญหาความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลที่ล่าช้า รองลงมาคือ สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่พบไม่มีเอกสารฉบับเต็ม และคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีจำนวนไม่เพียงพอและมีประสิทธิภาพในการทำงานค่อนข้างต่ำ ด้านความต้องการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ความต้องการมากที่สุดได้อันดับแรกคือ ให้เพิ่มความเร็วในการเชื่อมต่อกับเครือข่ายอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือ ต้องการให้มีปริมาณสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้นและตรงกับสาขาวิชาที่กำลังเรียนหรือทำวิทยานิพนธ์อยู่ และให้รวบรวมลิงค์ของรายการสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายไว้บนหน้าจอของคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการ

ชลลดา หงษ์งาม (2549: บทคัดย่อ) ศึกษาผลของการใช้เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่อพฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่าอาจารย์มีความรู้ความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตในระดับดี อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อวัตถุประสงค์ในการผลิตเอกสารการสอนเป็นหลัก แหล่งสารสนเทศที่อาจารย์ส่วนใหญ่ใช้คือ แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ เว็บไซต์เฉพาะสาขาวิชา เว็บไซต์สถาบันอุดมศึกษา เว็บไซต์หน่วยงานราชการ และเว็บไซต์องค์กรเอกชน ประเภทสารสนเทศที่ใช้มากคือสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ บทความในอินเทอร์เน็ต วารสารอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือสารเทศตีพิมพ์ ได้แก่ หนังสือ ตำราวิชาการ วารสาร ส่วนเครื่องมือสืบค้นสารสนเทศที่ใช้มากคือ เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ อินเทอร์เน็ต ฐานข้อมูลออนไลน์ และฐานข้อมูลรายการบรรณานุกรมของห้องสมุด เมื่อวิเคราะห์พฤติกรรมการแสวงหาสารสนเทศของอาจารย์ พบว่าอาจารย์มีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือมีวิธีการแสวงหาสารสนเทศผ่านคอมพิวเตอร์จากบ้านและที่ทำงานมากขึ้น ด้านประเภทของสารสนเทศ พบว่า อาจารย์มีการใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยการสืบค้นจากแหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งเว็บไซต์เฉพาะสาขาวิชาและเว็บไซต์สถาบันอุดมศึกษามากขึ้น และประเด็นสำคัญคือ ถึงแม้ว่าอาจารย์ส่วนใหญ่จะใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น แต่ก็ยังคงมีการใช้สารเทศตีพิมพ์ และให้ความสำคัญกับการใช้สำนักบรรณสารสนเทศของมหาวิทยาลัยมากขึ้น แต่มีการใช้ห้องสมุดมหาวิทยาลัยอื่นๆ รวมทั้งศูนย์สารสนเทศอื่นๆ ภายนอกมหาวิทยาลัยน้อยลง

สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) ศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ เหตุผลในการใช้ ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ สถานที่ใช้ การเรียนรู้วิธีการใช้ วิธีการใช้ ความถี่ในการใช้ ระยะเวลาในการใช้ ช่วงเวลาในการใช้ และรูปแบบของข้อมูลที่ได้จากการสืบค้น ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เคยใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนนิสิตที่ไม่เคยใช้

มีเหตุผลที่ไม่ใช้คือ ไม่ทราบแหล่งให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ไม่มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ และไม่รู้จักระบบทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่าด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ ส่วนใหญ่ใช้เพื่อทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย ทำวิทยานิพนธ์ และติดตามข้อมูลข่าวสาร ด้านเหตุผลในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่เลือกใช้เนื่องจากได้รับสารสนเทศที่มีความทันสมัย รองลงมาคือสามารถสืบค้นได้ตลอด 24 ชั่วโมงโดยไม่ต้องเดินทางมาที่ห้องสมุด และได้รับสารสนเทศจำนวนมากและหลากหลาย ด้านประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้ สำหรับฐานข้อมูลหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่เลือกใช้ฐานข้อมูล NetLibrary และ Ebrary รองลงมาคือ Kluwer eBooks collection สำหรับฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่เลือกใช้ฐานข้อมูล ScienceDirect รองลงมาคือ H.W. Wilson และ ABI/Inform Complete สำหรับฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้ฐานข้อมูล Dissertation Abstracts Online รองลงมาคือ ACM Digital Library สำหรับฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่เลือกใช้ฐานข้อมูล DCMS : Digital Content Management System รองลงมาคือ PDF Dissertation Full text

ด้านสถานที่ในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้จากสำนักวิทยบริการ รองลงมาคือจากที่อยู่อาศัย และจากภาควิชาหรือคณะ ด้านการเรียนรู้วิธีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่เรียนรู้ด้วยตนเองมากที่สุด รองลงมาคือเรียนรู้จากคำแนะนำของเพื่อน เรียนรู้จากเอกสารแนะนำวิธีการใช้งาน และจากคำแนะนำของบรรณารักษ์ ด้านวิธีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่อ่านจากหน้าจอทันที รองลงมาคือการดาวน์โหลดและบันทึกข้อมูลเก็บไว้เพื่ออ่านภายหลัง และสั่งพิมพ์ออกมาอ่าน ด้านรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศที่ได้รับ พบว่าส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลในรูปแบบเอกสารฉบับเต็ม รองลงมาคือบรรณานุกรมและสาระสังเขป ด้านปัญหาในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาการดาวน์โหลดข้อมูลได้ช้า รองลงมาคือการเชื่อมต่อเครือข่ายระหว่างบ้านกับมหาวิทยาลัยมีปัญหา และระบบเครือข่ายขัดข้องบ่อย ส่วนข้อเสนอแนะในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้มีการอบรม หรือมีหลักสูตรการศึกษาค้นคว้าหรือการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ มีการจัดประชาสัมพันธ์การใช้งานให้มากขึ้น มีการจัดอบรมการใช้บริการในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ และมีคู่มือการใช้งานที่ง่ายและสะดวก

ประภัสสร สารนาท (2552: 45-54) ได้ทำการศึกษาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการใช้ ความต้องการ ปัญหาของการใช้ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ด้านการรับรู้แหล่งให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่าส่วนใหญ่รับรู้จากเว็บไซต์ของห้องสมุด รองลงมาคือจากเพื่อนและจากอาจารย์ผู้สอน ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้เพื่อทำวิทยานิพนธ์หรือทำรายงาน รองลงมาคือเพื่อประกอบการเรียนการสอน และเพื่อทำวิจัย ด้านวิธีการเรียนรู้การสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่าส่วนใหญ่เรียนรู้ด้วยตนเอง รองลงมาคือจากเอกสารแนะนำวิธีการสืบค้น และจากคำแนะนำของเพื่อน ด้านสถานที่ในการสืบค้น

ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้บริการจากห้องสมุด รองลงมาคือจากที่พักหรือที่บ้าน และจากภาคีหรือคณะ ด้านรูปแบบผลลัพธ์จากการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ พบว่าส่วนใหญ่ใช้เอกสารฉบับเต็ม รองลงมาคือใช้เฉพาะสาระสังเขป และตัวอย่างบางส่วนของข้อมูล

สำหรับความต้องการใช้ฐานข้อมูล ด้านความสะดวกในการค้นหาข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้เข้าถึงข้อมูลได้สะดวกทุกเวลา ทุกสถานที่ รองลงมาคือต้องการให้สืบค้นข้อมูลได้ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย และต้องการให้การค้นหาและการเปิดอ่านฐานข้อมูลสะดวกรวดเร็ว และไม่ซับซ้อน ด้านลักษณะของฐานข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่ต้องการให้เนื้อหาข้อมูลมีความน่าเชื่อถือ รองลงมาคือมีข้อมูลหลากหลายสาขาวิชาและทันสมัย และเพิ่มจำนวนฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านฐานข้อมูลที่ต้องการ ส่วนใหญ่พบว่าต้องการฐานข้อมูล ThaiLIS รองลงมาคือฐานข้อมูล Scopus และฐานข้อมูล ScienceDirect สำหรับปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ปัญหาด้านฐานข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่พบปัญหาไม่ทราบฐานข้อมูลใดที่ตรงกับความต้องการ และผลลัพธ์ข้อมูลไม่ตรงตามความต้องการ รองลงมาคือข้อมูลมีน้อยเกินไป และลักษณะการแสดงผลของข้อมูลไม่สมบูรณ์ เข้าใจยาก ด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่พบว่ามีปัญหาการใช้เวลาดาวน์โหลดข้อมูลนาน รองลงมาคือจำนวนคอมพิวเตอร์มีน้อย และประสิทธิภาพของระบบอินเทอร์เน็ตต่ำ ด้านผู้ให้บริการ พบว่าส่วนใหญ่พบปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลของผู้ให้บริการ รองลงมาคือไม่มีเอกสารแนะนำการสืบค้นฐานข้อมูลอย่างละเอียด ด้านผู้ใช้บริการ พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้คำค้นและคำเชื่อม รองลงมาคือไม่มีความรู้และทักษะในการใช้ฐานข้อมูล และไม่เข้าใจคำสั่งในการค้นข้อมูล

บงกช จันทรรัตน์ (2553: 75-89) ได้ศึกษาการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในโครงการ ThaiLIS ของบุคลากรห้องสมุดในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ทักษะในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่ศึกษาเรียนรู้ด้วยตนเองจากคู่มือการใช้งานออนไลน์ รองลงมาคือได้รับการฝึกอบรมโดยวิทยากรภายนอกหน่วยงาน และได้รับการแนะนำจากเพื่อนร่วมงาน ด้านความคิดเห็นที่มีต่อเหตุผลที่จำเป็นต้องจัดอบรมการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่พบว่า เพื่อให้ทราบถึงวิธีการใช้งานของฐานข้อมูลที่มีการปรับปรุงใหม่ รองลงมาคือเพื่อเพิ่มพูนความรู้เชิงลึกในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ และเพื่อเพิ่มความเข้าใจในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านการเผยแพร่เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการใช้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของหน่วยงาน รองลงมาคือการแจกเอกสารเผยแพร่ที่ได้มาจากผู้จัดทำ และ การแจกเอกสารเผยแพร่ที่หน่วยงานผลิตเอง สำหรับปัญหาการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านการใช้งาน ส่วนใหญ่พบว่า เป็นปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะด้านภาษาต่างประเทศ รองลงมาคือ การไม่มีเวลาในการศึกษาวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ และการขาดทักษะและประสบการณ์ในการใช้ฐานข้อมูล ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่าย ส่วนใหญ่พบว่า เกิดจากคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานมีสมรรถนะต่ำ รองลงมาคือไม่สามารถล็อกอินเข้าใช้งานได้ และระบบเครือข่ายไม่เอื้อต่อการใช้งาน ด้านการบริหารจัดการกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการใช้บริการ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์แนะนำการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ รองลงมาคือเพิ่มความถี่ในการ

ฝึกอบรมการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ และจัดสถานที่เฉพาะเพื่อให้บริการการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ สำหรับข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงการให้บริการ ส่วนใหญ่เห็นว่า ควรมีการพัฒนาความรู้ของ บรรณารักษ์ผู้ให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ รองลงมาคือพัฒนาวิธีการให้บริการสำหรับอาจารย์ นักศึกษา และบุคคลภายนอก และส่งเสริมให้มีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในหน่วยงาน

อุพาริน เญยศิริ (2553: 44-53) ศึกษาความพึงพอใจ ปัญหา และอุปสรรคของการใช้ ฐานข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบฉบับเต็มของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ทราบแหล่งข้อมูลการใช้งานฐานข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ จากเว็บไซต์ของหอสมุด รองลงมาคือทราบจากการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด และทราบจากวิชาที่ เรียนหรืออาจารย์ผู้สอน ด้านวัตถุประสงค์ในการใช้งาน ส่วนใหญ่ใช้เพื่อทำวิทยานิพนธ์ รองลงมาคือ เพื่อทำรายงานประกอบวิชาเรียนหรือภาคินิพนธ์ และเพื่อทำงานวิจัย ด้านวิธีการสืบค้นข้อมูล ส่วน ใหญ่ใช้งานจากคำอธิบายวิธีใช้จากหน้าจอ รองลงมาคือบรรณารักษ์ และอาจารย์ผู้สอนหรือเพื่อน แนะนำ ด้านความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ฐานข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด เพราะมีเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนและการทำงาน และสามารถสืบค้น ข้อมูลได้ทั้งปัจจุบันและย้อนหลัง และมีความพึงพอใจในระดับมาก เพราะข้อมูลที่ได้มีความถูกต้อง รูปแบบและวิธีการบันทึกข้อมูลทำได้สะดวก และได้ผลการสืบค้นสอดคล้องกับคำที่ใช้สืบค้น สำหรับ ปัญหาและอุปสรรคในการใช้ฐานข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ ปัญหาด้านการเข้าถึงข้อมูล ส่วนใหญ่ พบปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ระบบเครือข่ายมีปัญหาบางช่วงเวลาที่ต้องการใช้ และความเร็ว ในการแสดงผลเป็นไปอย่างล่าช้า ปัญหาและอุปสรรคในด้านเนื้อหา ส่วนใหญ่พบปัญหาในระดับ ปานกลาง ได้แก่ เนื้อหาที่สืบค้นได้ไม่ตรงกับความต้องการ และเนื้อหาไม่หลากหลาย ปัญหาด้ว นการให้บริการ ส่วนใหญ่พบปัญหาในระดับปานกลาง ได้แก่ ไม่มีคู่มือหรือเอกสารแนะนำการสืบค้น และคำแนะนำในการใช้ฐานข้อมูลไม่ชัดเจน

ดาวนภา สุยะนนท์, รุจิรดา ระวีศรี และแสงเดือน คำมีสว่าง (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาการ ใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง โดยใช้แบบสอบถามเป็น เครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่รับทราบการให้บริการฐานข้อมูล ออนไลน์จากเว็บไซต์ของศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา และเรียนรู้การใช้ฐานข้อมูลด้วยตนเอง เป็นอันดับแรก ด้านเหตุผลในการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่ใช้งานเพราะสืบค้นได้สะดวก รองลงมาคือมีเนื้อหาตรงกับความต้องการ ด้านสาเหตุของการไม่เคยใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่พบว่า ไม่ทราบว่ามีการให้บริการ รองลงมาคือไม่มีเนื้อหาตรงกับความต้องการ สำหรับปัญหา ในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านความสามารถในการสืบค้นข้อมูล ส่วนใหญ่พบว่า ไม่มีความรู้ใน ด้านการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านการให้บริการของบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่พบว่า บรรณารักษ์ ไม่มีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่พบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์ มีเนื้อหาฉบับเต็มไม่ครบทุกรายการตามที่ต้องการ ด้านระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่ พบว่า การเชื่อมต่อเครือข่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลจากภายนอกมหาวิทยาลัยมีความยุ่งยาก

ด้านข้อเสนอแนะสำหรับการจัดให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างเสนอว่า ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษาควรมีการส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยการอบรมและแนะนำการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไปยังนักศึกษาและอาจารย์ทุกสำนักวิชา เพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีช่องทางที่หลากหลาย เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์และปรับปรุงคอมพิวเตอร์ที่มีให้บริการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเพิ่มความเร็วของระบบเครือข่ายมหาวิทยาลัย

ทิพวรรณ ขุนแก้ว (2554: 43-54) ได้ศึกษาการใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพของบุคลากรสังกัดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ เรียนรู้วิธีการสืบค้นข้อมูลออนไลน์โดยการสอบถามจากหัวหน้างาน ผู้ร่วมงาน หรือเพื่อน รองลงมา คือเรียนรู้ด้วยตนเองจากคำอธิบายที่หน้าจอคอมพิวเตอร์ที่ใช้สืบค้นข้อมูล การสอบถามข้อมูลจาก บรรณารักษ์ และเรียนรู้จากคู่มือหรือแผ่นพับประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด ด้านความพึงพอใจต่อการ ใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่เห็นว่า สามารถสืบค้นได้จากทุกสถานที่ ตลอด 24 ชั่วโมง รองลงมาคือใช้เวลาสืบค้นน้อย แต่ได้ข้อมูลปริมาณมาก และสามารถบันทึกข้อมูลเก็บไว้อ่าน ได้ตามต้องการ ด้านปัญหาในการใช้บริการ ส่วนใหญ่พบว่า ไม่ทราบว่ามีฐานข้อมูลออนไลน์ ให้บริการ รองลงมาคือไม่ทราบว่าข้อมูลที่ต้องการอยู่ในฐานข้อมูลใดบ้าง และไม่สามารถดาวน์โหลด เอกสารฉบับเต็มได้ ด้านความต้องการต่อการใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่พบว่า ต้องการให้สามารถดาวน์โหลดเอกสารฉบับเต็มได้ทุกบทความ รองลงมาคือมีการประชาสัมพันธ์ ฐานข้อมูลที่มีให้บริการทุกรูปแบบอย่างสม่ำเสมอและทั่วถึง และเพิ่มความเร็วในการสืบค้น ฐานข้อมูล ด้านข้อเสนอแนะต่อการใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ กลุ่มตัวอย่างเห็นว่า ควรมี การอบรมการใช้และการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์เป็นประจำ เพราะส่วนใหญ่ยังมีการจัดอบรม เทอมละครั้งทำให้พลาดโอกาสเข้าร่วม และต้องการให้มีคู่มือหรือคำแนะนำอย่างละเอียด เพื่อให้ สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง รวมถึงผู้ให้บริการก็สามารถใช้งานได้อย่างคล่องแคล่วเพียงศึกษาจาก คู่มือที่ห้องสมุดจัดทำขึ้น

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นงานวิจัยที่ เกี่ยวข้องกับการศึกษาการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ภายในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา แต่ยังไม่มียานวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยตรง จึง ขอสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่กลุ่มตัวอย่างเลือกใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ งานวิจัยของอัล-ซาเลห์ (Al-Saleh. 2004: Online) พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็น นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาใช้เพื่อทำการบ้านในวิชาที่ได้รับมอบหมาย รองลงมาคือใช้เพื่อทำงาน วิจัย และใช้งานส่วนตัว สอดคล้องกับงานวิจัยของเมียร์ซาและมาห์มูด (Mirza; & Mahmood. 2012: 123-131) พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้เพื่อการศึกษาและการทำวิจัย และงานวิจัยของชโรชินี ยัยมินทร์ (2549: บทคัดย่อ) พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้เพื่อค้นคว้าข้อมูลสำหรับประกอบการทำวิจัย ทำรายงาน ทำวิทยานิพนธ์ ส่วนงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่ากลุ่มตัวอย่าง

ที่เป็นนักศึกษาทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาใช้เพื่อติดตามสถานการณ์หรือความเคลื่อนไหวในสาขาวิชาต่างๆ ที่สนใจ รองลงมาคือใช้เพื่อพัฒนาการทำงาน และใช้เพื่อการทำรายงานหรือภาคินพนธ์ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) พบว่ากลุ่มตัวอย่างใช้เพื่อการทำรายงานที่ได้รับมอบหมาย รองลงมาคือทำวิทยานิพนธ์ และติดตามข้อมูลข่าวสาร

2. งานวิจัยเกี่ยวกับประเภทของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการเลือกใช้งาน ได้แก่ งานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่ามีการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เป็นหลัก รองลงมาคือวารสารอิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลบรรณานุกรม ส่วนงานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) พบว่าส่วนใหญ่ใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือฐานข้อมูลออนไลน์ และหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ เช่นเดียวกับงานวิจัยของชโรชินี ชัยมินทร์ (2549: บทคัดย่อ) พบว่าส่วนใหญ่เลือกใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์มากที่สุด และงานวิจัยของชลลดา หงษ์งาม (2549: บทคัดย่อ) พบว่าส่วนใหญ่เลือกใช้บริการความอิเล็กทรอนิกส์และวารสารอิเล็กทรอนิกส์

3. งานวิจัยเกี่ยวกับช่องทางการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศ ได้แก่ งานวิจัยของอัล-ซาเลห์ (Al-Saleh. 2004: Online) พบว่าส่วนใหญ่เข้าใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือเข้าใช้งานผ่านเครื่องมือช่วยค้นหรือโอแพคของห้องสมุด และมีบางส่วนที่เข้าใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยตรง เช่น ใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และจุดเชื่อมโยงจากหน้าเว็บไซต์ของห้องสมุด เช่นเดียวกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่าส่วนใหญ่ใช้เสิร์ชเอนจิน รองลงมาคือโอแพค และเว็บไซต์ของสถาบันหรือหน่วยงาน และงานวิจัยของคาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) พบว่าส่วนใหญ่ใช้งานผ่านอินเทอร์เน็ต รองลงมาคือหน้าเว็บไซต์ของห้องสมุด และทราบข้อมูลจากเพื่อน ในขณะที่งานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) พบว่าส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากเพื่อนร่วมชั้นหรืออาจารย์ รองลงมาคือแผ่นพับแนะนำการใช้งานของห้องสมุด และเว็บไซต์ของห้องสมุด และงานวิจัยของประภัสสร สารระนาด (2552: 45-54) พบว่าส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลจากเว็บไซต์ของห้องสมุด รองลงมาคือจากเพื่อนและอาจารย์ผู้สอน

4. งานวิจัยเกี่ยวกับปัญหาที่พบจากการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ งานวิจัยของอัล-ซาเลห์ (Al-Saleh. 2004: Online) พบว่าส่วนใหญ่พบปัญหาในการใช้งานเนื่องจากไม่ได้รับคำแนะนำในการใช้งานหรือการสืบค้น ขาดความช่วยเหลือจากบรรณารักษ์ มีคอมพิวเตอร์ไม่เพียงพอกับการให้บริการ และห้องสมุดไม่ได้ให้ความรู้หรือทักษะเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสืบค้น งานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่าส่วนใหญ่พบปัญหาเกี่ยวกับการขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ คอมพิวเตอร์ที่สามารถเข้าใช้งานได้มีจำนวนจำกัด และมีสารสนเทศที่สืบค้นได้มากจนเกินไป งานวิจัยของคาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) พบว่าส่วนใหญ่สามารถเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้ยาก รองลงมาคือไม่สะดวกในการอ่านเอกสารบนหน้าจอคอมพิวเตอร์ และใช้งานไม่สะดวกเนื่องจากขาดความรู้และการฝึกอบรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศ งานวิจัยของชโรชินี ชัยมินทร์ (2549: บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาที่พบคือ

ความเร็วในการดาวน์โหลดข้อมูลที่ล่าช้า รองลงมาคือสารสนเทศที่พบไม่มีเอกสารฉบับเต็ม และคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการมีไม่เพียงพอและมีประสิทธิภาพต่ำ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) พบว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาการดาวน์โหลดข้อมูลที่ล่าช้า และการเชื่อมต่อเครือข่ายขัดข้องบ่อย

ในขณะที่งานวิจัยของประภัสสร สารนาถ (2552: 45-54) ได้ระบุปัญหาแยกเป็นรายด้าน คือ ปัญหาด้านฐานข้อมูล พบว่าส่วนใหญ่พบปัญหาไม่ทราบว่าฐานข้อมูลใดที่ตรงกับความต้องการ และผลลัพธ์ข้อมูลไม่ตรงกับความต้องการ รองลงมาคือข้อมูลมีน้อยเกินไป และลักษณะการแสดงผลของข้อมูลไม่สมบูรณ์ เข้าใจยาก ด้านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่พบว่ามีปัญหาการใช้เวลาดาวน์โหลดข้อมูลนาน รองลงมาคือคอมพิวเตอร์มีจำนวนน้อย และประสิทธิภาพของระบบอินเทอร์เน็ตต่ำ ด้านผู้ให้บริการ พบว่าส่วนใหญ่พบปัญหาการขาดการประชาสัมพันธ์ฐานข้อมูลของผู้ให้บริการ รองลงมาคือไม่มีเอกสารแนะนำการสืบค้นฐานข้อมูลอย่างละเอียด ด้านผู้ใช้บริการ พบว่าส่วนใหญ่มีปัญหาในการใช้คำค้นและคำเชื่อม รองลงมาคือไม่มีความรู้และทักษะในการใช้ฐานข้อมูล และไม่เข้าใจคำสั่งในการค้นข้อมูล และงานวิจัยของบงกช จันทรัตน์ (2553: 75-89) ที่พบปัญหาแยกเป็นรายด้านเช่นกัน คือ ปัญหาด้านการใช้งาน ส่วนใหญ่พบว่า เป็นปัญหาที่เกิดจากการขาดทักษะด้านภาษาต่างประเทศ รองลงมาคือการไม่มีเวลาในการศึกษาวิธีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ และการขาดทักษะและประสบการณ์ในการใช้ฐานข้อมูล ด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และเครือข่าย ส่วนใหญ่พบว่า เกิดจากคอมพิวเตอร์ที่ใช้งานมีสมรรถนะต่ำ รองลงมาคือไม่สามารถล็อกอินเข้าใช้งานได้ และระบบเครือข่ายไม่เอื้อต่อการใช้งาน

ส่วนงานวิจัยของอุพาริน เจยศิริ (2553: 44-53) พบว่า ปัญหาด้านการเข้าถึงข้อมูล ได้แก่ ระบบเครือข่ายมีปัญหาบางช่วงเวลาที่ต้องใช้ และความเร็วในการแสดงผลเป็นไปอย่างล่าช้า ปัญหาและอุปสรรคในด้านเนื้อหา ได้แก่ เนื้อหาที่สืบค้นได้ไม่ตรงกับความต้องการ และเนื้อหามีไม่หลากหลาย ปัญหาด้านการให้บริการ ได้แก่ ไม่มีคู่มือหรือเอกสารแนะนำการสืบค้น และคำแนะนำในการใช้ฐานข้อมูลไม่ชัดเจน งานวิจัยของดาวณา สุยะนนท์, รุจิรดา ระวีศรี และแสงเดือน คำมีสว่าง (2554: บทคัดย่อ) พบว่า ปัญหาในการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านความสามารถในการสืบค้นข้อมูล ส่วนใหญ่พบว่า ไม่มีความรู้ในด้านการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านการให้บริการของบรรณารักษ์ ส่วนใหญ่พบว่า บรรณารักษ์ไม่มีความรู้เกี่ยวกับฐานข้อมูลออนไลน์ ด้านฐานข้อมูลออนไลน์ ส่วนใหญ่พบว่า ฐานข้อมูลออนไลน์มีเนื้อหาฉบับเต็มไม่ครบทุกรายการตามที่ต้องการ ด้านระบบเครือข่ายและคอมพิวเตอร์ ส่วนใหญ่พบว่า การเชื่อมต่อเครือข่ายเพื่อสืบค้นข้อมูลจากภายนอกมหาวิทยาลัยมีความยุ่งยาก

5. ข้อเสนอแนะจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถนำมาใช้เพื่อกำหนดเป็นรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่ งานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) กล่าวว่า ห้องสมุดควรมีบทบาทในด้านการอำนวยความสะดวกและให้ความรู้ในด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ตและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์กับผู้ใช้บริการ ให้มากขึ้น ทั้งยังควรมีการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมหรือการสัมมนาเพื่อให้ความรู้ทางด้านการ

สืบค้นสารสนเทศจากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนงานวิจัยของคาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) กล่าวว่า ห้องสมุดควรมีผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้คำแนะนำหรือสอนการใช้งานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้บริการ วิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมคือการฝึกให้บรรณารักษ์มีทักษะเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้แก่ผู้ใช้บริการ ห้องสมุดควรปรับปรุงเว็บไซต์ให้สามารถเชื่อมโยงกับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งาน ห้องสมุดควรปรับปรุงเครื่องมือช่วยค้นให้อยู่ในรูปแบบของการค้นเพียงครั้งเดียวแล้วได้ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท และควรจัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้สะดวก ห้องสมุดควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรมและมีการจัดทำคู่มือช่วยการใช้งาน เพื่อให้ความรู้กับผู้ใช้บริการเกี่ยวกับการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ในขณะที่งานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) กล่าวว่าควรมีการแนะนำความรู้เกี่ยวกับการใช้งานห้องสมุดดิจิทัลและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ตั้งแต่แรกเริ่มที่เข้าศึกษา และควรมีการประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดฝึกอบรมแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนักศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญของห้องสมุด สอดคล้องกับงานวิจัยของเมียร์ซ่าและมาห์มูด (Mirza; & Mahmood. 2012: 123-131) กล่าวว่าห้องสมุดควรมีการจัดฝึกอบรมด้านการศึกษาหรือด้านทักษะการรู้สารสนเทศเพิ่มขึ้น งานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) กล่าวว่าควรมีการอบรม หรือมีหลักสูตรการศึกษาค้นคว้า หรือการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ มีการจัดประชาสัมพันธ์การใช้งานให้มากขึ้น มีการจัดอบรมการใช้ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ มีคู่มือการใช้งานที่ง่ายและสะดวก งานวิจัยของบงกช จันทรัตน์ (2553: 75-89) กล่าวว่า ควรมีการพัฒนาความรู้ของบรรณารักษ์ผู้ให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ รองลงมาคือพัฒนาวิธีการให้บริการสำหรับอาจารย์ นักศึกษา และบุคคลภายนอก และส่งเสริมให้มีการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในหน่วยงาน งานวิจัยของดาวนภา สุยะนนท์, รุจิรดา ระวีศรี และแสงเดือน คำมีสว่าง (2554: บทคัดย่อ) กล่าวว่า ควรมีการส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยการอบรมและแนะนำการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไปยังนักศึกษาและอาจารย์ทุกสำนักวิชา เพิ่มรูปแบบการประชาสัมพันธ์ให้มีช่องทางที่หลากหลาย เพิ่มจำนวนคอมพิวเตอร์และปรับปรุงคอมพิวเตอร์ที่ให้บริการให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น และเพิ่มความเร็วของระบบเครือข่ายมหาวิทยาลัย และงานวิจัยของทิพวรรณ ขุนแก้ว (2554: 43-54) กล่าวว่าควรมีการอบรมการใช้และการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์เป็นประจำ และต้องการให้มีคู่มือหรือคำแนะนำอย่างละเอียด เพื่อให้สามารถศึกษาได้ด้วยตนเอง

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีรายวิชาสอนในปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,292 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 จำนวน 3,363 คน รวมเป็น 4,655 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีรายวิชาสอนในปีการศึกษา 2556 ที่สุ่มมาจากกลุ่มประชากร โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามกลุ่มสาขาวิชา จำนวน 19 คน และนิสิตในระดับบัณฑิตศึกษา ที่กำลังศึกษาในปีการศึกษา 2556 ที่สุ่มมาจากกลุ่มประชากร โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามกลุ่มสาขาวิชา จำนวน 19 คน รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 38 คน

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและการสังเคราะห์งานวิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถสรุปวิธีการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่เป็นแนวปฏิบัติในห้องสมุดได้ 8 รูปแบบ ได้แก่

1. การจัดทำเอกสารแนะนำการใช้งาน
2. การจัดบริการสอนการใช้งานสารสนเทศ
3. การจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์แนะนำการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์
4. การแนะนำบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวิจัย
5. การจัดบริการเชิงรุกโดยการโรดโชว์ (Road show) ไปตามคณะต่างๆ
6. การสร้างบรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชา
7. การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์

8. การจัดบริการเสริมเพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อได้รูปแบบทั้ง 8 รูปแบบแล้ว ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์บรรณารักษ์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ จำนวน 5 คน เพื่อหาข้อสรุปรูปแบบที่จะมีการนำมาทดลองใช้ในการวิจัยครั้งนี้ โดยบรรณารักษ์แต่ละท่าน ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับรูปแบบทั้ง 8 รูปแบบ ดังนี้

1. การจัดทำเอกสารแนะนำการใช้งาน บรรณารักษ์ทุกคนให้ความเห็นว่า รูปแบบนี้นับว่ามีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องนำมาใช้ในห้องสมุด เนื่องจากสะดวกทั้งในด้านการจัดทำและการนำไปใช้งาน โดยสามารถจัดทำได้หลายรูปแบบ ทั้งแผ่นปลิว แผ่นพับ จดหมายข่าว หรือไฟล์อิเล็กทรอนิกส์ที่หน้าเว็บไซต์ของห้องสมุด

2. การจัดบริการสอนการใช้งานสารสนเทศ บรรณารักษ์ทุกคนให้ความเห็นว่า แม้การสอนการค้นหาสารสนเทศจะมีผู้เข้าร่วมน้อยลง หรือไม่สามารปรับเปลี่ยนรูปแบบได้มากนัก แต่ยังคงเป็นวิธีที่ต้องจัดบริการเพราะจัดเป็นงานหลักของห้องสมุดและมีการบรรจุอยู่ในแผนกลยุทธ์ของห้องสมุด ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยให้ผู้ใช้บริการเกิดความคุ้นเคยกับการใช้งานและกิจกรรมของห้องสมุด แต่ก็ควรมีการปรับปรุงเนื้อหาหรือวิธีการสอนให้มีความทันสมัย น่าสนใจ

3. การจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์แนะนำการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ปัจจุบันมีการให้บริการอยู่แล้ว สำหรับสำนักหอสมุดกลาง จะอยู่ในส่วนงานส่งเสริมผู้ใช้หรือบริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า และสำหรับหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ จะอยู่ที่ชั้น 2 ส่วนบริการคอมพิวเตอร์และศูนย์การเรียนรู้ด้วยตนเอง (SALI Center) แต่ผู้ใช้บริการอาจจะไม่ทราบว่ามีการให้บริการ ก็จำเป็นที่จะต้องมีการประชาสัมพันธ์เพิ่มเติม นับว่าเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็นส่วนที่สามารถให้บริการเพื่อวิชาการได้โดยเฉพาะ และมีบรรณารักษ์คอยดูแลใกล้ชิดและให้คำแนะนำได้ตลอดเวลา

4. การแนะนำบริการสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการวิจัย นับเป็นบริการที่ค่อนข้างกว้าง เนื่องจากทุกกิจกรรมของห้องสมุดสามารถจัดอยู่ในรูปแบบนี้ได้ แต่การจะให้บริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจจะเป็นเรื่องยาก เพราะบรรณารักษ์ที่มีความสามารถในการตอบข้อคำถามหรือช่วยการค้นคว้าได้ทุกเรื่อง ทั้งภาษาอังกฤษ สถิติ การค้นคว้าข้อมูล อาจจะต้องใช้เวลามากในการฝึกฝน

5. การจัดบริการเชิงรุกโดยการโรดโชว์ไปตามคณะต่างๆ เป็นกิจกรรมที่มีการปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ผู้ใช้บริการอาจจะไม่ทราบ โดยเฉพาะกลุ่มที่เป็นนิสิต อาจจะไม่มีโอกาสได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมนี้เลย ทั้งที่ในความเป็นจริงแล้ว ถือเป็นกิจกรรมที่ทำให้เกิดความใกล้ชิด และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้ใช้บริการ

6. การสร้างบรรณารักษ์ผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชา ถือเป็นประเด็นสำคัญที่มีการกล่าวถึงในห้องสมุดยุคใหม่ แต่ก็ค่อนข้างจะเป็นไปได้ยาก เพราะการสร้างบรรณารักษ์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขาวิชา แต่ก็ยังต้องมีความรู้ในด้านห้องสมุดและการสืบค้น ต้องอาศัยการฝึกฝนและพัฒนาประสบการณ์เฉพาะตัว

7. การสร้างบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ นับเป็นกิจกรรมที่บรรณารักษ์ไม่เห็นความจำเป็นที่จะทำ เนื่องจากการผลิตสื่อต้องใช้ความชำนาญหรือบุคลากรเฉพาะด้าน และเมื่อมองในแง่ของผู้ใช้บริการ เห็นว่า เป็นรูปแบบที่ไม่ดึงดูดความสนใจและต้องใช้เวลามากเกินไป ทั้งยังขาดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างห้องสมุดกับผู้ใช้บริการ

8. บริการเสริมเพื่อเพิ่มความสะดวกในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ อาจเป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถจัดรวมกับการจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์แนะนำการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ได้ ปัจจุบันนี้ห้องสมุดมีให้บริการอยู่แล้วบางส่วน เช่น เครื่องพิมพ์ที่มีให้บริการแต่ผู้ใช้บริการต้องเสียค่าใช้จ่ายเอง หรือการอนุญาตให้นำแฟลชไดรฟ์มาบันทึกข้อมูลได้ แต่ผู้ใช้บริการบางส่วนก็ไม่เห็นความจำเป็น และห้องสมุดก็จะมีภาระในการบริหารจัดการเพิ่มขึ้น

จากการสัมภาษณ์ความต้องการให้มีการนำรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มาใช้งานดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น สามารถสรุปความต้องการได้ดังนี้

ตาราง 3 ผลการสอบถามบรรณารักษ์เกี่ยวกับรูปแบบที่ควรนำมาใช้ในการวิจัย

รูปแบบ	บรรณารักษ์ 1	บรรณารักษ์ 2	บรรณารักษ์ 3	บรรณารักษ์ 4	บรรณารักษ์ 5
การจัดทำเอกสารแนะนำการใช้ งาน	✓	✓	✓	✓	✓
การจัดบริการสอนการใช้งาน สารสนเทศ	✓	✓	✓	✓	✓
การจัดศูนย์การเรียนรู้หรือศูนย์ แนะนำการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์	✓	-	✓	✓	-
การแนะนำบริการสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการวิจัย	✓	✓	-	✓	-
การจัดบริการเชิงรุกโดยการ โรดโชว์ไปตามคณะต่างๆ	✓	-	✓	-	-
การสร้างบรรณารักษ์ ผู้เชี่ยวชาญประจำสาขาวิชา	✓	-	-	-	-

ตาราง 3 (ต่อ)

รูปแบบ	บรรณารักษ์ 1	บรรณารักษ์ 2	บรรณารักษ์ 3	บรรณารักษ์ 4	บรรณารักษ์ 5
การสร้างบทเรียน อิเล็กทรอนิกส์	-	-	-	-	-
บริการเสริมเพื่อเพิ่มความ สะดวกในการใช้ทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	✓	-	✓	✓	-

สรุปได้ว่า วิธีการที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ การจัดทำเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
2. สื่อประกอบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
3. แบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

อิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ในการวิจัย กลุ่มตัวอย่างจำนวน 38 คน ได้รับการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้วยการศึกษาเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จากนั้นให้ทำแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนในการสร้างเอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์

1. กำหนดเนื้อหาที่ต้องการสร้างเอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

1.1 เอกสารประกอบการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2 เอกสารประกอบการใช้งานเครื่องมือช่วยในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ
อิเล็กทรอนิกส์ Ebsco Discovery Services – One Search

1.3 เอกสารประกอบการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ Academic Search Complete สำหรับกลุ่มตัวอย่างในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.4 เอกสารประกอบการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ScienceDirect สำหรับกลุ่มตัวอย่างในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

2. ศึกษาการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น เอกสารประกอบการใช้งานของห้องสมุด ไฟล์นำเสนอของห้องสมุด หรือเอกสารประกอบการใช้งานที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทผู้ขายฐานข้อมูล เป็นต้น เพื่อให้สามารถกำหนดเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะใช้ในการสร้างเอกสารประกอบการใช้งานฐานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้

3. จัดทำเอกสารประกอบการใช้งานโดยใช้โปรแกรม Microsoft Word

4. นำเอกสารประกอบการใช้งานที่จัดทำขึ้นส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ

5. นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในส่วนต่างๆ ดังนี้

5.1 เอกสารประกอบการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ปรับปรุงในส่วนของการเพิ่มคำจำกัดความสำหรับการใช้หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของแต่ละสำนักพิมพ์ที่แตกต่างกัน และปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาบางส่วนให้อ่านง่ายขึ้น ไม่วกวน

5.2 เอกสารประกอบการใช้งานเครื่องมือช่วยในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ Ebsco Discovery Services – One Search ได้แก้ไขและตัดทอนเนื้อหาบางส่วนที่ทำให้เอกสารมีความซับซ้อนมากเกินไป

5.3 เอกสารประกอบการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ Academic Search Complete ได้แก้ไขภาษาที่ใช้ให้ถูกหลักภาษา และสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนมากขึ้น

5.4 เอกสารประกอบการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ScienceDirect ได้แก้ไขภาษาที่ใช้ให้ถูกหลักภาษา และสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนมากขึ้น และเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานมากขึ้น

6. นำเอกสารที่ได้จัดทำการปรับปรุงแก้ไขแล้ว จัดพิมพ์ในรูปแบบเอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อแจกให้กลุ่มตัวอย่างนำไปทดลองใช้

ขั้นตอนในการจัดทำสื่อประกอบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

1. กำหนดเนื้อหาที่ต้องการสร้างสื่อประกอบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ได้แก่

1.1 สื่อประกอบการสอนการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.2 สื่อประกอบการสอนการใช้งานเครื่องมือช่วยในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ Ebsco Discovery Services – One Search

1.3 สื่อประกอบการสอนการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ Academic Search Complete สำหรับกลุ่มตัวอย่างในสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

1.4 สื่อประกอบการสอนการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ ScienceDirect สำหรับกลุ่มตัวอย่างในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์สุขภาพ

2. ศึกษาการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากสื่อในรูปแบบต่างๆ เช่น เอกสารประกอบการใช้งานของห้องสมุด ไฟล์นำเสนอของห้องสมุด หรือเอกสารประกอบการใช้งานที่จัดทำขึ้นโดยบริษัทผู้ขายฐานข้อมูล เป็นต้น เพื่อให้สามารถกำหนดเนื้อหาหรือหัวข้อที่จะใช้ในการสร้างสื่อประกอบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้

3. จัดทำสื่อประกอบการสอนโดยใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint

4. นำสื่อประกอบการสอนที่จัดทำขึ้น ส่งให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบ

5. นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไข โดยปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาในส่วนต่างๆ ดังนี้

5.1 สื่อประกอบการสอนการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ปรับปรุงแก้ไขเนื้อหาบางส่วนให้เป็นไปตามลำดับการสอน เพื่อลดความวกวนในการสอนการใช้งาน

5.2 เอกสารประกอบการใช้งานเครื่องมือช่วยในการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ Ebsco Discovery Services – One Search ได้แก้ไขและตัดทอนเนื้อหาบางส่วนที่ทำให้เอกสารมีความซับซ้อนมากเกินไป และเพิ่มเติมเนื้อหาที่เป็นประโยชน์กับการสอนการใช้งานมากขึ้น

5.3 เอกสารประกอบการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ Academic Search Complete ได้แก้ไขภาพหน้าจอให้มีขนาดชัดเจนขึ้น และเพิ่มตัวอย่างให้เหมาะสมกับสาขาวิชาที่ทำการสอน

5.4 เอกสารประกอบการใช้งานฐานข้อมูลออนไลน์ Science Direct ได้แก้ไขภาษาที่ใช้ให้ถูกต้องหลักภาษา และสามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนมากขึ้น และเพิ่มเติมเนื้อหาในส่วนการใช้งานที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งานมากขึ้น

6. นำสื่อที่ได้ไปประกอบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถามเรื่องความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1. ศึกษาตัวอย่างแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับการประเมินความพึงพอใจการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อสร้างแบบสอบถามวัดความคิดเห็นที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

ตอนที่ 3 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

2. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา การจัดพิมพ์ และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม

3. ปรับปรุงแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity)

4. ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้แก้ไขแบบสอบถามในส่วนของภาษาที่ใช้ และหัวข้อในการประเมินการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยอ้างอิงจากหลักการประเมินการสอนและการฝึกอบรมที่ต้องทำการประเมิน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านวิทยากร ด้านเนื้อหา ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย และด้านทั่วไป

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขและนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ จากนั้นทำสำเนาเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างหลังได้รับการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยดำเนินการทดลองกับกลุ่มประชากรที่เป็นอาจารย์และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา แยกตามกลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ รวมทั้งสิ้น 38 คน โดยมีลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองตามแบบแผนการวิจัยแบบการศึกษาเฉพาะกรณีโดยให้การทดลองหนึ่งครั้ง (One-shot case study) (มนต์ชัย เทียนทอง. 2548: 146) ดังแสดงในตาราง 4 ดังนี้

ตาราง 4 แบบแผนการทดลอง

กลุ่มทดลอง	ทดลอง	การวัดผลหลังการทดลอง
E	X	O ₂

2. ดำเนินการทดลองโดยการจัดรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้วยการใช้เอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

3. ประเมินความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการได้รับการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยใช้แบบสอบถามความพึงพอใจในการใช้งานเอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามที่สมบูรณ์มากรอกข้อมูลลงในโปรแกรมคำนวณทางสถิติจนครบทุกฉบับ

2. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลแต่ละส่วน ดังนี้

2.1 ใช้ค่าความถี่และร้อยละ วิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 ใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดค่าคะแนนของคำตอบ ดังนี้

ตอบช่องมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ	5	คะแนน
ตอบช่องมาก	มีค่าเท่ากับ	4	คะแนน
ตอบช่องปานกลาง	มีค่าเท่ากับ	3	คะแนน
ตอบช่องน้อย	มีค่าเท่ากับ	2	คะแนน
ตอบช่องน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ	1	คะแนน

จากนั้นนำมาแปลผลค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ยแบบ

อิงเกณฑ์ 5 ระดับ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2538: 8-11) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49	หมายถึง	มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

2.3 ใช้ค่าสถิติ t-test แบบ Independent วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยจำแนกตามตัวแปรสถานภาพ

2.4 ใช้ค่าสถิติ F-test วิเคราะห์เปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยจำแนกตามตัวแปรกลุ่มสาขาวิชา หากพบความ

แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการ LSD
(Least Significant Difference)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้สัญลักษณ์ต่างๆ ในการแปลความหมายที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t-Distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-Distribution
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
a	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่ามากกว่าค่าเฉลี่ยที่มี b กำกับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
b	คือ	สัญลักษณ์กำกับค่าเฉลี่ยที่มีค่าน้อยกว่าค่าเฉลี่ยที่มี a กำกับอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
มส	คือ	กลุ่มตัวอย่างสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
วท	คือ	กลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี
วส	คือ	กลุ่มตัวอย่างสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดจัดให้บริการ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ปรากฏดังตาราง 5

ตาราง 5 สถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน	ร้อยละ
สถานภาพ		
อาจารย์	19	50
นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา	19	50
รวม	38	100
สาขาวิชา		
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	12	31.58
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	11	28.95
วิทยาศาสตร์สุขภาพ	15	39.47
รวม	38	100

จากตาราง 5 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 38 คน จำแนกเป็นอาจารย์ 19 คน (ร้อยละ 50) และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา 19 คน (ร้อยละ 50) โดยในจำนวนนี้อยู่ในสังกัดสาขาวิชา มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ 12 คน (ร้อยละ 31.58) สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 11 คน (ร้อยละ 28.95) และสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 15 คน (ร้อยละ 39.47)

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดจัดให้บริการ

จากการสัมภาษณ์บรรณารักษ์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ จำนวน 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลของรูปแบบที่จะมีการนำมาทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง สรุปว่า วิธีการที่จะนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ การจัดทำ

เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

2.1 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการใช้อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ปรากฏดังตาราง 6

ตาราง 6 ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ข้อ	การประเมินความพึงพอใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เอกสารมีเนื้อหาชัดเจน	3.97	0.16	มาก
2	เอกสารมีเนื้อหาครบถ้วน	3.67	0.48	มาก
3	เอกสารมีเนื้อหาเข้าใจง่าย	3.87	0.34	มาก
4	เอกสารมีเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนในการใช้	3.64	0.49	มาก
5	เอกสารมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น	3.79	0.41	มาก
รวม		3.79	0.29	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการใช้อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) โดยเห็นว่าเอกสารมีเนื้อหาชัดเจน มากที่สุด ($\bar{X} = 3.97$) รองลงมาคือ เอกสารมีเนื้อหาเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.87$) เอกสารมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ($\bar{X} = 3.79$) และน้อยที่สุดคือ เอกสารมีเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนในการใช้ ($\bar{X} = 3.64$)

2.2 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ ด้านวิทยากร ปรากฏดังตาราง 7

ตาราง 7 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านวิทยากร

ข้อ	การประเมินความพึงพอใจด้าน วิทยากร	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ชัดเจน	3.87	0.41	มาก
2	วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน	3.59	0.55	มาก
3	วิทยากรบรรยายเนื้อหาเข้าใจง่าย	3.67	0.53	มาก
4	วิทยากรมีทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหา	3.85	0.37	มาก
รวม		3.74	0.39	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านวิทยากร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.74$) โดยเห็นว่า วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ชัดเจน มากที่สุด ($\bar{X} = 3.87$) รองลงมาคือ วิทยากรมีทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหา ($\bar{X} = 3.85$) วิทยากรบรรยายเนื้อหาเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.67$) และน้อยที่สุดคือ วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน ($\bar{X} = 3.59$)

2.3 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ ด้านเนื้อหา ปรากฏดังตาราง 8

ตาราง 8 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านเนื้อหา

ข้อ	การประเมินความพึงพอใจด้าน เนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เนื้อหาในการบรรยายชัดเจน	3.74	0.44	มาก
2	เนื้อหาในการบรรยายครบถ้วน	3.59	0.50	มาก

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อ	การประเมินความพึงพอใจด้านเนื้อหา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
3	เนื้อหาในการบรรยายเข้าใจง่าย	3.67	0.48	มาก
4	เนื้อหาในการบรรยายเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน	3.85	0.37	มาก
รวม		3.71	0.39	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านเนื้อหา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.71$) โดยเห็นว่าเนื้อหาในการบรรยายเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน มากที่สุด ($\bar{X} = 3.85$) รองลงมาคือ เนื้อหาในการบรรยายชัดเจน ($\bar{X} = 3.74$) เนื้อหาในการบรรยายเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.67$) และน้อยที่สุดคือเนื้อหาในการบรรยายครบถ้วน ($\bar{X} = 3.59$)

2.4 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย ปรากฏดังตาราง 9

ตาราง 9 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย

ข้อ	การประเมินความพึงพอใจด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สื่อที่ใช้มีความชัดเจน	3.77	0.43	มาก
2	สื่อที่ใช้ช่วยให้เข้าใจง่าย	3.72	0.46	มาก
3	สื่อที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อการบรรยาย	3.77	0.43	มาก
รวม		3.75	0.42	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) โดยเห็นว่าสื่อที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อการบรรยาย มากที่สุด ($\bar{X} = 3.77$) และสื่อที่ใช้มีความชัดเจน ($\bar{X} = 3.77$) และน้อยที่สุดคือ สื่อที่ใช้ช่วยให้เข้าใจง่าย ($\bar{X} = 3.72$)

2.5 การประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านทั่วไป ปรากฏดังตาราง 10

ตาราง 10 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านทั่วไป

ข้อ	การประเมินความพึงพอใจด้าน ทั่วไป	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การจัดฝึกอบรมทำให้เกิดความสนใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	3.79	0.41	มาก
2	การจัดฝึกอบรมเป็นการสร้างทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เข้าอบรม	3.82	0.39	มาก
3	การจัดฝึกอบรมกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น	3.77	0.43	มาก
รวม		3.79	0.39	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านทั่วไป โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) โดยเห็นว่าการจัดฝึกอบรมเป็นการสร้างทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เข้าอบรมมากที่สุด ($\bar{X} = 3.82$) รองลงมาคือ การจัดฝึกอบรมทำให้เกิดความสนใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ($\bar{X} = 3.79$) และน้อยที่สุดคือ การจัดฝึกอบรมกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น ($\bar{X} = 3.77$)

2.6 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามสถานภาพ ปรากฏดังตาราง 11

ตาราง 11 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามสถานภาพ

การประเมินความพึงพอใจ	สถานภาพ				t
	อาจารย์		นิสิตบัณฑิตศึกษา		
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
รูปแบบการใช้เอกสาร					
แนะนำการใช้งานทรัพยากร					
สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์					
1. ด้านเอกสาร	3.72	0.29	3.82	0.34	-1.02
รูปแบบการสอนการใช้งาน					
ทรัพยากรสารสนเทศ					
อิเล็กทรอนิกส์					
1. ด้านวิทยากร	3.70	0.35	3.78	0.35	-0.69
2. ด้านเนื้อหา	3.62	0.44	3.76	0.38	-1.09
3. ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย	3.63	0.50	3.82	0.37	-1.35
4. ด้านทั่วไป	3.66 ^a	0.47	3.89 ^b	0.32	-2.03*
รวม	3.66	0.21	3.81	0.32	-1.66

t (.05; df 38 = 1.96)

จากตาราง 11 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบและรายด้าน พบว่า

รูปแบบการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน

รูปแบบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจในด้านทั่วไปมากกว่าอาจารย์

2.7 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา

การประเมินความพึงพอใจ	กลุ่มสาขาวิชา			F	
	มส	วท	วส		
รูปแบบการใช้เอกสารแนะนำ การใช้งานทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์					
1. ด้านเอกสาร	$\bar{X}$	3.67 ^b	3.96 ^a	3.71	3.37*
รูปแบบการสอนการใช้งาน ทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์					
1. ด้านวิทยากร	$\bar{X}$	3.79	3.75	3.68	0.32
2. ด้านเนื้อหา	$\bar{X}$	3.73	3.84	3.55	1.75
3. ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย	$\bar{X}$	3.83	3.91 ^a	3.51 ^b	3.44*
4. ด้านการจัดฝึกอบรม	$\bar{X}$	3.89	3.76	3.67	0.95
รวม	$\bar{X}$	3.77	3.85	3.63	2.21

$$F (.05; df 2, 38) = 3.02$$

จากตาราง 12 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบและรายด้าน พบว่า

รูปแบบการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีความพึงพอใจในการใช้เอกสารประกอบการใช้งาน มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

รูปแบบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีความพึงพอใจในการเข้าร่วมการฝึกอบรม ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย มากกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

กลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลอง ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสามารถสังเคราะห์ได้เป็น 7 หัวข้อ ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

กลุ่มตัวอย่างมีข้อคิดเห็นว่า สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้มีการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปรินท์นั้พธ์อิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ โดยผู้ใช้บริการสามารถเข้าใช้งานได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย ซึ่งทำให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และความทันสมัยในการเข้าถึงสารสนเทศทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการวิจัย

3.2 ช่องทางที่ทำให้ผู้ใช้บริการทราบว่าห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ

กลุ่มตัวอย่างมีข้อคิดเห็นว่า สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีแนวทางการประชาสัมพันธ์ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ใช้บริการทราบว่าห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ที่หน้าเว็บไซต์และเฟซบุ๊ก (Facebook) ของห้องสมุด การแจ้งข่าวสารทางอีเมล (E-mail) การจัดทำป้ายประกาศ การจัดทำแผ่นพับเพื่อแจ้งข่าวสาร รวมถึงการให้ข้อมูลจากบรรณารักษ์ นอกจากนั้นแล้ว ห้องสมุดยังใช้ช่องทางที่กล่าวมาข้างต้นในการตอบคำถามหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็มีผู้ใช้บริการบางส่วนที่ไม่ได้รับทราบข่าวสารจากช่องทางเหล่านี้ และรู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้วยช่องทางอื่นๆ เช่น การใช้เสิร์ชเอนจินในการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ และผลการสืบค้นที่ได้รับก็จะเชื่อมโยงไปยังฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับ หรือการได้รับข้อมูลจากบุคคลใกล้ชิด เช่น ครู อาจารย์ เพื่อนร่วมชั้นเรียน เป็นต้น

3.3 บทบาทสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อห้องสมุด และการเรียนการสอนในปัจจุบัน

กลุ่มตัวอย่างมีข้อคิดเห็นว่า ความทันสมัยและความหลากหลายของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อแวดวงการศึกษาและการวิจัย วิทยาการต่างๆ ที่ก้าวหน้าหรือการค้นพบใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถเผยแพร่ไปได้ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เมื่ออยู่ในรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อมองในด้านของห้องสมุด แม้ว่าทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จะมีราคาสูง แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ในด้านความหลากหลายของเนื้อหา ความสะดวกในการใช้งาน ทั้งยังเป็นการช่วยลดพื้นที่ในการจัดเก็บทรัพยากรสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่จำกัด

3.4 บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิต

กลุ่มตัวอย่างมีข้อคิดเห็นว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งการที่อาจารย์ใช้งานเอง และการเป็นผู้แนะนำให้นิสิตใช้งาน แม้ห้องสมุดจะมีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้กับผู้ใช้บริการอยู่แล้ว แต่อาจารย์จะเป็นผู้มีบทบาทมากกว่า ทั้งในด้านความใกล้ชิดกับนิสิต และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนเอง

3.5 ความร่วมมือระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับห้องสมุดในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิต

กลุ่มตัวอย่างมีข้อคิดเห็นว่า แม้อาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่ห้องสมุดก็ยังคงมีบทบาทในด้านการเป็นผู้สนับสนุนหรือให้ความรู้ในด้านการใช้งานกับผู้ใช้บริการที่อาจยังไม่มีความรู้ หรือไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้งาน โดยอาจจะอยู่ในรูปแบบของการเป็นวิทยากรเสริมให้กับรายวิชาต่างๆ ตามที่อาจารย์ร้องขอ หรือการจัดอบรมการใช้งานที่ห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าร่วมอบรม

3.6 การเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด

กลุ่มตัวอย่างมีข้อคิดเห็นว่า ห้องสมุดมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบในการส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการรู้จักและสามารถใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการปฐมนิเทศนิสิตใหม่ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้งาน การจัดฝึกอบรมสอนการค้นหาสารสนเทศ การตอบคำถามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งที่ผ่านมาผู้ใช้บริการจำนวนมากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดขึ้น ในขณะที่มีผู้ใช้บริการบางส่วนที่ไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรมใดๆ เลย ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญของห้องสมุดในการหาแนวทางในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพิ่มมากขึ้นกว่าปัจจุบัน

3.7 แนวปฏิบัติของห้องสมุดในการส่งเสริมให้มีการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศ เพิ่มขึ้น

กลุ่มตัวอย่างมีข้อคิดเห็นว่า แม้ว่าห้องสมุดจะมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการรู้จักและใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติมักจะมีรูปแบบคล้ายกับห้องสมุดอื่นๆ หรือเป็นกิจกรรมปกติที่ห้องสมุดปฏิบัติอยู่แล้ว ซึ่งเมื่อสอบถามจากผู้ให้บริการเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติเพิ่มเติม ก็พบว่า มีหลายกิจกรรมที่ห้องสมุดควรจัดทำเพิ่มเติมเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ หรือหากเป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดเคยปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ผู้ให้บริการไม่ทราบว่ามีการให้บริการ ก็อาจจะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ หรือปรับเปลี่ยนรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้ให้บริการมากขึ้น เช่น การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การให้ผู้ให้บริการนัดเวลาที่ต้องการอบรมด้วยตัวเอง หรือการจัดกิจกรรมอบรมตามคณะวิชาต่างๆ

จากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มีแนวโน้มว่า ผู้ใช้บริการมีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวคือ เห็นถึงประโยชน์ของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการใช้งานที่สะดวก รวดเร็ว และได้รับสารสนเทศที่ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัย มีเนื้อหาที่หลากหลาย มีรูปแบบที่สามารถใช้งานได้สะดวก และในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ให้บริการทราบว่าห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะช่องทางหรือข้อมูลเพิ่มเติมที่ห้องสมุดควรแจ้งให้ทราบ รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อช่วยให้ผู้ให้บริการสามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้ง่ายดายและสะดวกขึ้น เช่น การสืบค้นด้วยเสิร์ชเอนจินที่ผู้ให้บริการคุ้นเคย เป็นต้น

นอกจากนั้น ผู้ให้บริการยังมีทัศนคติที่ดีว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิต ทั้งในด้านความใกล้ชิดกับนิสิต และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งห้องสมุดสามารถสนับสนุนหรือสร้างความร่วมมือกับอาจารย์ได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การเป็นวิทยากรเสริมให้กับรายวิชาต่างๆ หรือการจัดอบรมการใช้งานให้ครบถ้วนทุกฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีให้บริการ การจัดทำตารางอบรมให้มีช่วงเวลาที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ให้บริการสามารถเลือกช่วงเวลาที่ตนเองสะดวกเข้ารับการอบรมได้ การปฐมนิเทศนิสิตใหม่ เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับการใช้งานห้องสมุด การใช้ทรัพยากรสารสนเทศรูปแบบต่างๆ และการสืบค้น เป็นต้น

ห้องสมุดและบรรณารักษ์จึงนับเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้ให้บริการ จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างสรรค์และพัฒนารูปแบบในการให้ความรู้ และการให้บริการ รวมถึงการพัฒนารูปแบบและเครื่องมือต่างๆ เพื่อส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้ให้บริการ และกระตุ้นให้มีการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อย่างแพร่หลายในวงกว้าง และคุ้มค่ากับการลงทุนของห้องสมุด

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ผู้วิจัยนำเสนอความมุ่งหมายของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจรูปแบบที่เหมาะสมในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. เพื่อพัฒนาและทดลองใช้รูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ใช้บริการสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่มีรายวิชาสอนในปีการศึกษา 2556 จำนวน 1,292 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่เรียนในปีการศึกษา 2556 จำนวน 3,363 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ตามกลุ่มสาขาวิชา เป็นอาจารย์ จำนวน 19 คน และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 19 คน รวมเป็น 38 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากการวิเคราะห์วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และนำรูปแบบทั้งหมดไปสอบถามจากบรรณารักษ์สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และหอสมุดมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรฯ เพื่อเลือกรูปแบบที่เหมาะสมในการทดลอง 2 รูปแบบ ได้แก่ การใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งจัดทำแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 รูปแบบ
3. การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยผู้วิจัยได้จัดทำเอกสารประกอบการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และสื่อประกอบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พร้อมทั้งแบบประเมินความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 รูปแบบ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความ

สมบูรณ์ ความครบถ้วน และความถูกต้องของเอกสารและสื่อประกอบการสอน และความตรงของเนื้อหาและความถูกต้องของแบบสอบถาม และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำเอกสาร สื่อประกอบการสอน และแบบประเมินไปใช้ในการทดลองและการเก็บข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการทดลองระหว่างวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2557 ถึง 16 มีนาคม 2557 ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน

4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้โปรแกรมคำนวณทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้การคำนวณค่าความถี่และค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ห้องสมุดจัดให้บริการ ใช้การวิเคราะห์โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 รูปแบบ จำแนกตามสถานภาพ โดยการทดสอบ t-test รวมถึงเปรียบเทียบความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้ง 2 รูปแบบ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา โดยการทดสอบ F-test กรณีพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เป็นการสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ 2 รูปแบบ คือ การใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 38 คน ซึ่งผลการวิจัย แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

1. ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการใช้เอกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเห็นว่าเอกสารมีเนื้อหาชัดเจนมากที่สุด รองลงมาคือ เอกสารมีเนื้อหาเข้าใจง่าย เอกสารมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น และน้อยที่สุดคือ เอกสารมีเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนในการใช้งาน

2. ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แบ่งเป็น 4 ด้าน ดังนี้

2.1 ด้านวิทยากร พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านวิทยากร โดยเห็นว่าวิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ชัดเจน

มากที่สุด รองลงมาคือ วิทยาการมีทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหา วิทยาการบรรยายเนื้อหาเข้าใจง่าย และน้อยที่สุดคือ วิทยาการบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน

2.2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านเนื้อหา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านเนื้อหา โดยเห็นว่าเนื้อหาในการบรรยายเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน มากที่สุด รองลงมาคือ เนื้อหาในการบรรยายชัดเจน เนื้อหาในการบรรยายเข้าใจง่าย และน้อยที่สุดคือ เนื้อหาในการบรรยายครบถ้วน

2.3 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย โดยเห็นว่าสื่อที่ใช้เป็นประโยชน์ต่อการบรรยาย มากที่สุด และสื่อที่ใช้มีความชัดเจน และน้อยที่สุดคือ สื่อที่ใช้ช่วยให้เข้าใจง่าย

2.4 ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านทั่วไป พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านทั่วไป โดยเห็นว่าการจัดฝึกอบรมเป็นการสร้างทักษะการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เข้าอบรม มากที่สุด รองลงมาคือ การจัดฝึกอบรมทำให้เกิดความสนใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และน้อยที่สุดคือ การจัดฝึกอบรมกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามสถานภาพ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพต่างกัน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบและรายด้าน ปรากฏผลดังนี้ รูปแบบการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน รูปแบบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษามีความพึงพอใจในด้านทั่วไปมากกว่าอาจารย์

4. การเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายรูปแบบและรายด้าน พบว่า รูปแบบการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีความพึงพอใจในการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และรูปแบบการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมมีความพึงพอใจไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อ

พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี มีความพึงพอใจในการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ด้านสื่อที่ใช้ในการบรรยาย มากกว่ากลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มตัวอย่างที่สังกัดกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ

5. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่เข้าร่วมการทดลอง ได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมสำหรับการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ความคิดเห็นของผู้ใช้บริการที่มีต่อทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ มีแนวโน้มว่า ผู้ใช้บริการมีความรู้ความเข้าใจที่ดีเกี่ยวกับการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กล่าวคือ เห็นถึงประโยชน์ของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในด้านการใช้งานที่สะดวก รวดเร็ว และได้รับสารสนเทศที่ทันสมัย เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการวิจัย มีเนื้อหาที่หลากหลาย มีรูปแบบที่สามารถใช้งานได้สะดวก และในด้านการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ผู้ใช้บริการทราบว่า หอสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะช่องทางหรือข้อมูลเพิ่มเติมที่หอสมุดควรแจ้งให้ทราบ รวมถึงการพัฒนาเครื่องมือเพื่อช่วยให้ผู้ใช้บริการสามารถสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้ง่ายดายและสะดวกขึ้น เช่น การสืบค้นด้วยเสิร์ชเอนจินที่ผู้ใช้บริการคุ้นเคย เป็นต้น

นอกจากนั้น ผู้บริการยังมีทัศนคติที่ดีว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิต ทั้งในด้านความใกล้ชิดกับนิสิต และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชา ซึ่งหอสมุดสามารถสนับสนุนหรือสร้างความร่วมมือกับอาจารย์ได้ในหลากหลายรูปแบบ เช่น การเป็นวิทยากรเสริมให้กับรายวิชาต่างๆ หรือการจัดอบรมการใช้งานให้ครบถ้วนทุกฐานข้อมูลออนไลน์ที่มีให้บริการ การจัดทำตารางอบรมให้มีช่วงเวลาที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเลือกช่วงเวลาที่ตนเองสะดวกเข้ารับการอบรมได้ การปฐมนิเทศนิสิตใหม่ เพื่อสร้างความคุ้นเคยกับการใช้งานห้องสมุด การใช้ทรัพยากรสารสนเทศรูปแบบต่างๆ และการสืบค้น เป็นต้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. ความพึงพอใจที่มีต่อการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ในการศึกษาความพึงพอใจของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการใช้ออกสารแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของคาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) พบว่า ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการใช้

ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า ห้องสมุดควรจัดทำคู่มือช่วยการใช้งาน เพื่อให้ความรู้กับผู้ให้บริการเกี่ยวกับการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดทำคู่มือช่วยการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ง่ายและสะดวก รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของบงกช จันทรรัตน์ (2553: 75-89) พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ห้องสมุดส่งเสริมการให้บริการฐานข้อมูลออนไลน์ ด้วยการแจกเอกสารเผยแพร่ที่ได้มาจากผู้จัดทำหน่วย และแจกเอกสารเผยแพร่ที่หน่วยงานผลิตเอง และสอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ ขุนแก้ว (2554: 43-54) พบว่า ผู้ใช้บริการส่วนใหญ่เรียนรู้วิธีการสืบค้นข้อมูลออนไลน์จากคู่มือหรือแผ่นพับประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด

2. ความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ในการศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อการสอนการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia: 2011: 480-484) พบว่า ผู้ใช้บริการมีข้อเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดโปรแกรมการฝึกอบรมหรือการสัมมนาเพื่อให้ความรู้ด้านการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ สอดคล้องกับงานวิจัยของคาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) พบว่า ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ไว้ว่า ห้องสมุดควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรม เพื่อให้ความรู้กับผู้ให้บริการเกี่ยวกับการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) พบว่า ผู้วิจัยเสนอแนะให้ห้องสมุดจัดฝึกอบรมแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อเป็นการกระตุ้นและดึงดูดให้เกิดความสนใจและรู้จักการเข้าใช้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) พบว่า กลุ่มตัวอย่างต้องการให้ห้องสมุดจัดอบรมหรือมีหลักสูตรการศึกษาค้นคว้าหรือการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ รวมถึงสอดคล้องกับงานวิจัยของดาวณา สุยะนนท์, รุจิรดา ระวีศรี และแสงเดือน คำมีสว่าง (2554: บทคัดย่อ) พบว่า ผู้ใช้บริการต้องการให้ห้องสมุดมีการส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ โดยการอบรมและแนะนำการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ไปยังนักศึกษาและอาจารย์

3. สภาพการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการ

จากข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของกลุ่มตัวอย่าง สามารถอภิปรายผลในแต่ละประเด็นได้ดังนี้

3.1 ความคิดเห็นที่มีต่อการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างรับทราบข้อมูลว่าห้องสมุดมีพันธกิจสำคัญในการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในหลากหลายรูปแบบ ทั้งหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

วารสารอิเล็กทรอนิกส์ ปรินซ์นิพนธ์อิเล็กทรอนิกส์ และฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ โดยผู้ให้บริการห้องสมุดทุกประเภทสามารถเข้าใช้งานได้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว และความทันสมัยในการเข้าถึงสารสนเทศทางวิชาการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน และการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่า ผู้ให้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) พบว่า ผู้ให้บริการส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากแผ่นพับแนะนำการใช้งานของห้องสมุดและเว็บไซต์ของห้องสมุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุพาริน เจยศิริ (2553: 44-53) พบว่า ผู้ให้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่ทราบแหล่งข้อมูลการใช้งานฐานข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากเว็บไซต์ของห้องสมุด รองลงมาคือทราบจากการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด

3.2 ช่องทางที่ทำให้ผู้ให้บริการทราบว่าห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ให้บริการส่วนใหญ่ทราบว่าห้องสมุดมีทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้บริการ จากการประชาสัมพันธ์ที่หน้าเว็บไซต์และเฟซบุ๊กของห้องสมุด การแจ้งข่าวสารทางอีเมล การจัดทำป้ายประกาศ การจัดทำแผ่นพับเพื่อแจ้งข่าวสาร รวมถึงการให้ข้อมูลจากบรรณารักษ์ นอกจากนั้นแล้ว ห้องสมุดยังใช้ช่องทางที่กล่าวมาข้างต้นในการตอบคำถามหรือให้ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่ก็มีผู้ให้บริการบางส่วนที่ไม่ได้รับทราบข่าวสารจากช่องทางเหล่านี้เลย และรู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ด้วยช่องทางอื่นๆ เช่น การใช้เสิร์ชเอนจินในการสืบค้นสารสนเทศที่ต้องการ เป็นต้น ซึ่งผลการสืบค้นที่ได้รับก็จะเชื่อมโยงไปยังฐานข้อมูลที่ห้องสมุดบอกรับ หรือการได้รับข้อมูลจากบุคคลใกล้ชิด สอดคล้องกับงานวิจัยของอัล-ซาเลห์ (Al-Saleh. 2004: Online) พบว่า ช่องทางในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่จะเป็นการเข้าใช้งานผ่านทางอินเทอร์เน็ต และรองลงมาคือเข้าใช้งานผ่านเครื่องมือช่วยค้นหรือโอแพคของห้องสมุด และมีบางส่วนที่เข้าใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยตรง เช่น ใช้งานวารสารอิเล็กทรอนิกส์ ฐานข้อมูลออนไลน์ และจุดเชื่อมโยงต่างๆ จากหน้าเว็บไซต์ของห้องสมุด สอดคล้องกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่า ผู้ให้บริการส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์และสามารถใช้งานได้ โดยส่วนใหญ่ใช้เสิร์ชเอนจินในการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคือโอแพค และเว็บไซต์ของสถาบันหรือหน่วยงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) พบว่า ผู้ให้บริการส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากเพื่อนร่วมชั้นและอาจารย์ รองลงมาคือรู้จักจากแผ่นพับแนะนำการใช้งานของห้องสมุดและเว็บไซต์ของห้องสมุด ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอุพาริน เจยศิริ (2553: 44-53) พบว่า ผู้ให้บริการห้องสมุดส่วนใหญ่ทราบแหล่งข้อมูลการใช้งานฐานข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์จากเว็บไซต์ของห้องสมุด รองลงมาคือทราบจากการประชาสัมพันธ์ของห้องสมุด

3.3 บทบาทสำคัญของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่มีต่อห้องสมุด และการเรียนการสอนในปัจจุบัน

ผลการวิจัยพบว่า ความทันสมัยและความหลากหลายของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อแวดวงการศึกษาและการวิจัย วิทยาการต่างๆ ที่ก้าวหน้า หรือการค้นพบใหม่ๆ ที่เกิดขึ้น สามารถเผยแพร่ไปได้ทั่วโลกอย่างรวดเร็ว เมื่ออยู่ในรูปแบบของทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และเมื่อมองในด้านของห้องสมุด แม้ว่าทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จะมีราคาสูง แต่ก็ยังเป็นประโยชน์ในด้านความหลากหลายของเนื้อหา ความสะดวกในการใช้งาน ทั้งยังเป็นการช่วยลดพื้นที่ในการจัดเก็บทรัพยากรสิ่งพิมพ์ที่มีอยู่จำกัด สอดคล้องกับงานวิจัยของคาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) พบว่า สาเหตุที่ทำให้เลือกใช้ทรัพยากรแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพราะเห็นว่าสามารถเข้าถึงทรัพยากรได้ง่ายดายและสะดวกรวดเร็ว รองลงมาคือสามารถใช้งานได้ที่ไหนที่จากหน้าจอคอมพิวเตอร์ และสามารถใช้งานจากที่ใดก็ได้ ในด้านของผลที่ได้รับจากการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนใหญ่เห็นว่าช่วยประหยัดเวลาในการค้นหาสารสนเทศ รองลงมาคือช่วยกระตุ้นให้เกิดแนวความคิดใหม่ๆ และช่วยให้ได้เอกสารประกอบการวิจัยที่สมบูรณ์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) พบว่า เหตุผลในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกใช้เนื่องจากได้รับสารสนเทศที่มีความทันสมัย รองลงมาคือสามารถสืบค้นได้ตลอด 24 ชั่วโมงโดยไม่ต้องเดินทางมาที่ห้องสมุด และได้รับสารสนเทศจำนวนมากและหลากหลาย

3.4 บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งการที่อาจารย์ใช้งานเอง และการเป็นผู้แนะนำให้นิสิตใช้งาน แม้ห้องสมุดจะมีหน้าที่ในการประชาสัมพันธ์หรือให้ความรู้กับผู้ใช้บริการอยู่แล้ว แต่อาจารย์จะเป็นผู้มีบทบาทมากกว่า ทั้งในด้านความใกล้ชิดกับนิสิต และความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาของตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) งานวิจัยของประภัสสร สารนะนาค (2552: 45-54) และงานวิจัยของอุพาริน เจยศิริ (2553: 44-53) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากอาจารย์

3.5 ความร่วมมือระหว่างอาจารย์ผู้สอนกับห้องสมุดในการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนิสิต

ผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ผู้สอนเป็นปัจจัยสำคัญที่จะส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่ห้องสมุดก็ยังคงมีบทบาทในด้านการเป็นผู้สนับสนุนหรือให้ความรู้ในด้านการใช้งานกับผู้ใช้บริการที่อาจยังไม่มีความรู้ หรือไม่มีความเชี่ยวชาญในการใช้งาน โดยอาจจะอยู่ในรูปแบบของการเป็นวิทยากรเสริมให้กับรายวิชาต่างๆ ตามที่อาจารย์ร้องขอ หรือการจัดอบรมการใช้งานที่ห้องสมุด เพื่อให้ผู้ใช้บริการเข้าร่วมอบรม สอดคล้องกับงานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) งานวิจัยของประภัสสร สารนะนาค (2552: 45-54) และงานวิจัยของอุพาริน

เจยศิริ (2553: 44-53) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รู้จักทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์จากอาจารย์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่า ห้องสมุดควรมีบทบาทในด้านการอำนวยความสะดวกและให้ความรู้ในด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ตและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์กับผู้ใช้บริการทั้งที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาให้มากขึ้น ควรมีการจัดโปรแกรมการฝึกอบรมหรือการสัมมนาเพื่อให้ความรู้ทางด้านการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

3.6 การเข้าร่วมกิจกรรมการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของห้องสมุด

ผลการวิจัยพบว่า ห้องสมุดมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบในการส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการรู้จักและสามารถใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งการปฐมนิเทศนิสิตใหม่ การจัดทำเอกสารประกอบการใช้งาน การจัดฝึกอบรมสอนการค้นหาระบบสารสนเทศ การตอบคำถามและให้คำแนะนำเกี่ยวกับการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งที่ผ่านมาผู้ใช้บริการจำนวนมากที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว โดยให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ต้องการให้ห้องสมุดจัดอบรมความรู้และการใช้งานอินเทอร์เน็ตและเสิร์ชเอนจินให้มากขึ้น รองลงมาคือการอบรมทักษะด้านการค้นคืนสารสนเทศ และการสืบค้นด้วยโอแพค และสอดคล้องกับงานวิจัยของซาฟาร์ (Zafar. 2013: 31-37) พบว่า ห้องสมุดควรมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้งานห้องสมุดดิจิทัลและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ โดยแนะนำตั้งแต่แรกเริ่มที่เข้าศึกษา และควรมีการประชาสัมพันธ์ รวมถึงการจัดฝึกอบรมแนะนำการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับนักศึกษา โดยผู้เชี่ยวชาญของห้องสมุด เพื่อเป็นการกระตุ้นและดึงดูดให้เกิดความสนใจและรู้จักการเข้าใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

3.7 แนวปฏิบัติของห้องสมุดในการส่งเสริมให้มีการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศเพิ่มขึ้น

ผลการวิจัยพบว่า แม้ว่าห้องสมุดจะมีกิจกรรมหลากหลายรูปแบบที่ช่วยกระตุ้นและส่งเสริมให้ผู้ใช้บริการรู้จักและใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่กิจกรรมส่วนใหญ่ที่ปฏิบัติมักจะมีรูปแบบคล้ายกับห้องสมุดอื่นๆ หรือเป็นกิจกรรมปกติที่ห้องสมุดปฏิบัติอยู่แล้ว ซึ่งเมื่อสอบถามจากผู้ใช้บริการเพื่อให้ได้แนวปฏิบัติเพิ่มเติม ก็พบว่า มีหลายกิจกรรมที่ห้องสมุดควรจัดทำเพิ่มเติมเพื่อให้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการ หรือหากเป็นกิจกรรมที่ห้องสมุดเคยปฏิบัติอยู่แล้ว แต่ผู้บริการไม่ทราบว่ามีการให้บริการ ก็อาจจะต้องเพิ่มการประชาสัมพันธ์ หรือปรับรูปแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับผู้บริการมากขึ้น เช่น การจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ การให้ผู้บริการนัดเวลาที่ต้องการอบรมด้วยตัวเอง หรือการจัดกิจกรรมอบรมตามคณะวิชาต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของบาเตีย (Bhatia. 2011: 480-484) พบว่า ห้องสมุดควรมีบทบาทในด้านการอำนวยความสะดวกและให้ความรู้ในด้านการใช้งานอินเทอร์เน็ตและทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์กับผู้ใช้บริการทั้งที่เป็นอาจารย์และนักศึกษาให้มากขึ้น ควรมีการจัดโปรแกรมการ

ฝึกอบรมหรือการสัมมนาเพื่อให้ความรู้ทางด้านการสืบค้นสารสนเทศจากแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งนับเป็นบทบาทสำคัญในการกระตุ้นให้ผู้ให้บริการตระหนักถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของคาวร์ (Kaur. 2012: 182-193) พบว่า ห้องสมุดควรมีผู้เชี่ยวชาญทางเทคโนโลยีสารสนเทศอย่างน้อย 1 คน เพื่อให้คำแนะนำหรือสอนการใช้งานทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่ผู้ใช้บริการ วิธีการฝึกอบรมที่เหมาะสมคือควรมีการฝึกให้บรรณารักษ์มีทักษะเกี่ยวกับการสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าให้แก่ผู้ใช้ ห้องสมุดควรปรับปรุงเว็บไซต์ให้สามารถเชื่อมโยงกับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้เพื่อให้เกิดความสะดวกในการใช้งาน ห้องสมุดควรปรับปรุงเครื่องมือช่วยค้นให้อยู่ในรูปแบบของการค้นเพียงครั้งเดียวแล้วได้ทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท และควรจัดหาคอมพิวเตอร์พร้อมทั้งระบบเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ ห้องสมุดควรจัดโปรแกรมการฝึกอบรมและมีการจัดทำคู่มือช่วยการใช้งาน เพื่อให้ความรู้กับผู้ให้บริการเกี่ยวกับการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี (2550: 40-121) พบว่า ห้องสมุดควรจัดอบรมหรือมีหลักสูตรการศึกษาค้นคว้า หรือการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์โดยเฉพาะ มีการจัดประชาสัมพันธ์การใช้งานให้มากขึ้น มีการจัดอบรมการใช้ในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ มีคู่มือการใช้งานที่ง่ายและสะดวก

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับห้องสมุด

1.1 ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ใช้บริการหลากหลายประเภท และหลากหลายสาขาวิชา เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้ใช้บริการ และได้รับข้อมูลเพื่อประโยชน์ในการพิจารณาจัดซื้อหรือบอกรับทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บริการส่วนใหญ่ และเกิดประโยชน์ในการใช้งานสูงสุด คำนึงถึงงบประมาณที่ใช้ในการจัดซื้อ

1.2 ควรนำข้อมูลที่ได้รับจากบริษัทผู้ขายทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ เช่น สถิติการใช้งาน ลักษณะการใช้งาน สาขาวิชาที่มีการใช้งานเป็นจำนวนมาก คำค้นที่มีการสืบค้นเป็นจำนวนมาก ฯลฯ เพื่อนำมาวิเคราะห์ให้ทราบถึงลักษณะการใช้งานของผู้ใช้บริการ เพื่อการจัดบริการเพิ่มเติมหรือการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบต่างๆ

1.3 จัดทำนโยบายหรือแผนการพัฒนาระบบบรรณารักษ์ประจำสาขาวิชา เพื่อให้เป็นผู้เชี่ยวชาญที่สามารถให้ข้อมูลและตอบคำถามหรือสอนการใช้งานกับผู้ใช้บริการเฉพาะสาขาวิชาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.4 ควรมีการศึกษาดูงานหรือจัดกิจกรรมการจัดการความรู้กับห้องสมุดอื่น เพื่อนำรูปแบบการให้บริการหรือข้อมูลการให้บริการของห้องสมุดต่างๆ มาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับผู้ใช้บริการของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

1.5 ศึกษาและพัฒนาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับภาษาอังกฤษและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้เข้าใจวิธีการสืบค้นและการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถถ่ายทอดหรือสอนการใช้งานให้กับผู้ใช้บริการได้ชัดเจน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษารูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ
เพิ่มเติม

2.2 นำรูปแบบการส่งเสริมการใช้งานทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ที่แตกต่าง
ออกไปมาทดลองใช้งาน เพื่อศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้ใช้บริการ

บรรณานุกรม

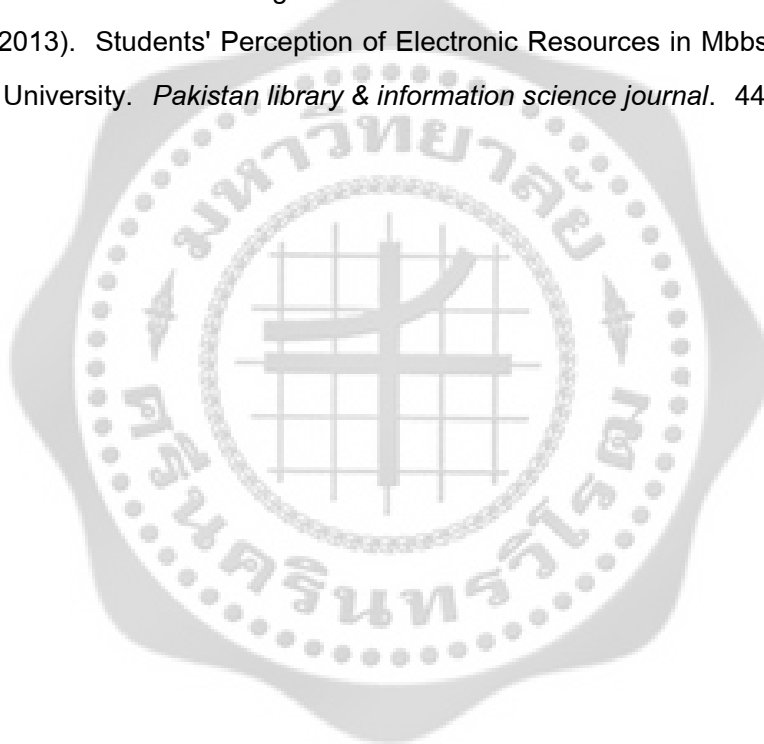
- กรกมล รามบุตร. (2537). Electronic Information ในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่. โดมทัศน์. 15(2): 63-78.
- จันทร์เพ็ญ จัยจรงค์; และ ภรณ์ ศิริโชติ. (2548). การใช้ฐานข้อมูลวารสารอิเล็กทรอนิกส์ของ นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี. บรรณารักษศาสตร์และ สารนิเทศศาสตร์ มข. 23(2): 46-57.
- จิราพรรณ สวัสดิพงษ์. (2543). เทคนิคและวิธีการสืบค้นสารสนเทศ. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สำนักงานวิทยทรัพยากร (2556). ฝ่ายบริการช่วยค้นคว้าวิจัย. สืบค้น เมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก <http://www.car.chula.ac.th/aboutus/27/>
- ชโรชนี ชัยมินทร์. (2549). รายงานการวิจัย เรื่อง การใช้สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการทำ วิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชลลดา หงษ์งาม. (2549). ผลของการใช้เครื่องมือสืบค้นสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่อพฤติกรรม การแสวงหาสารสนเทศของอาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชูศรี วัจนวัตร. (2541). การจัดบริการสอนการค้นสารสนเทศในห้องสมุดยุคอิเล็กทรอนิกส์. วารสารวิทยบริการ. 9(3): 14-18.
- ดลัด พุทธร. (2555). การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของอาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยสมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย. 5(1): 51-62.
- ดาวนภา สุยะนนท์; รุจิรา ระวีศรี; และ แสงเดือน คำมีสว่าง. (2554). รายงานวิจัยสถาบันฉบับ สมบูรณ์ การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง. เชียงราย: ศูนย์บรรณสารและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง.
- ทิพวรรณ ขุนแก้ว. (2554). การใช้บริการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์ทางด้านวิทยาศาสตร์สุขภาพ ของบุคลากรสังกัดสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บงกช จันทร์ตัน. (2553). การใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ในโครงการ Thailis ของบุคลากรห้องสมุดใน สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- ประภัสสร สารนาท. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องการใช้ฐานข้อมูลออนไลน์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ประภาส พาวินันท์. (2541). การส่งเสริมการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์. *บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มข.* 16(1): 11-19.
- ปริศนา มัชฌิมา. (2552). การสืบค้นสารสนเทศขั้นสูง. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- พิมลพรรณ เรพเพอร์. (2534). การปรับตัวยุคสารนิเทศ. ใน *เอกสารวิชาการจัดพิมพ์เนื่องในวันมนุษยศาสตร์วันที่ 28 กันยายน 2534 โดยคณะกรรมการวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์*. หน้า 1-28. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- มนต์ชัย เทียนทอง. (2548). สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ. กรุงเทพฯ: สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. สำนักหอสมุด. (2554). บริการสารสนเทศสนับสนุนการวิจัย. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก http://lib.ku.ac.th/qa/index.php/component/docman/doc_download/1302
- มหาวิทยาลัยกรุงเทพ. สำนักหอสมุด. (2556). งานบริการต่างๆ ของห้องสมุด. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก <http://library2.bu.ac.th/images/documents/services/libser.pdf>
- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. สำนักหอสมุด. (2556). บริการฝึกอบรมการใช้สารนิเทศ. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก <http://library.cmu.ac.th/rsc/?informationform.php&contid=12>
- มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. สำนักหอสมุด. (2556). บริการสอนการรู้สารสนเทศ (Information Literacy). จาก <http://main.library.tu.ac.th/tulib/index.php/infliteracy-service>
- มหาวิทยาลัยรังสิต. สำนักหอสมุด. (2556). บริการสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก http://library.rsu.ac.th/www2/index.php?option=com_content&view=article&id=53&Itemid=154
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองการเจ้าหน้าที่. (2555). ตารางแสดงวุฒิการศึกษา และตำแหน่งทางราชการของข้าราชการและพนักงานมหาวิทยาลัย สายวิชาการ. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก [http://personnel.oop.swu.ac.th/Portals/104/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B8%E0%B8%92%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2\(05032555\).pdf](http://personnel.oop.swu.ac.th/Portals/104/%E0%B8%AB%E0%B8%99%E0%B8%B1%E0%B8%87%E0%B8%AA%E0%B8%B7%E0%B8%AD%E0%B9%80%E0%B8%A7%E0%B8%B5%E0%B8%A2%E0%B8%99%E0%B8%A3%E0%B8%B2%E0%B8%A2%E0%B8%87%E0%B8%B2%E0%B8%99%E0%B8%A7%E0%B8%B8%E0%B8%92%E0%B8%B4%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%A8%E0%B8%B6%E0%B8%81%E0%B8%A9%E0%B8%B2(05032555).pdf)

- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. กองบริการการศึกษา. (2556). สรุปจำนวนนิสิต ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2556. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก <http://edservice.oop.swu.ac.th/Portals/107/%E0%B8%AA%E0%B8%96%E0%B8%B4%E0%B8%95%E0%B8%B42556.pdf>
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. สำนักหอสมุดกลาง. (2555). รายงานประจำปี 2554. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก http://lib.swu.ac.th/th/images/Quality_assurance/2554/annaul_report_2011.pdf
- (2555). บริการช่วยการค้นคว้าสารสนเทศ. สืบค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://lib.swu.ac.th/th/images/stories/pdfaumporn/L14%20Reference%20for%20web.pdf>
- ระเบียบ สุภวิรี. (2555). แหล่งสารสนเทศสำหรับงานบริการสารสนเทศเพื่อช่วยการค้นคว้า. นครปฐม: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ลมูล รัตตการ. (2529). ระบบและบริการสารนิเทศ. กรุงเทพฯ: สมาคมห้องสมุดแห่งประเทศไทย.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2538). ค่าเฉลี่ยกับการแปลความหมาย: เรื่องง่ายๆ ที่บางครั้งก็ผิดพลาดได้. *ข่าวสารวิจัยการศึกษา*. 18(3): 8-11.
- วงศ์สว่าง เชาว์ชุตติ. (2539). การประยุกต์ใช้ไอทีกับงานพัฒนารทรัพยากรสารนิเทศ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วราพรรณ อภิสุโข. (2549). การใช้วารสารวิชาการในรูปแบบสิ่งพิมพ์และอิเล็กทรอนิกส์ของ อาจารย์และนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. *วารสารบรรณารักษศาสตร์*. 26(1): 42-60.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2545-2559). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สิริพร ทิวะสิงห์. (2550). การส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์แก่ผู้ใช้บริการห้องสมุด สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. สืบค้นเมื่อ 15 มกราคม 2556, จาก <http://www.gotoknow.org/posts/91786>
- สุชาลักษณ์ ธรรมดวงศรี. (2550). การใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ของนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุพาริน เญยศิริ. (2553). ศึกษาความพึงพอใจ ปัญหาและอุปสรรค ของการใช้ฐานข้อมูลเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ในรูปแบบฉบับเต็มของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา. ชลบุรี: สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา.
- Adams, Judith A.; & Bonk, Sharon C. (1995). Electronic Information Technologies and Resources: Use by University Faculty and Faculty Preferences for Related Library Services. *College & research libraries*. 56(2): 119-131.

- Al-Saleh, Yasir Nasser. (2004). *Graduate Students' Information Needs from Electronic Information Resources in Saudi Arabia*. Retrieved November 25, 2013, from <http://etd.lib.fsu.edu/theses/submitted/etd-07092004-164418/unrestricted/Al-SalehYDissertation.pdf>
- Arnold, Stephen E. (1990). Marketing Electronic Information: Theory, Practice, and Challenges, 1980-1990. *Annual review of information science and technology*. (25): 87-144.
- Bhatia, Jaspal Kaur. (2011). Use of Electronic Resources in Degree College Libraries in Chandigarh. *Journal of Library & Information Technology*. 31(6): 480-484.
- Brophy, P. (1993). Networking in British Academic Libraries. *British journal of academic librarianship*. 8(1): 49-60.
- Cassidy, Erin Dorris; Martinez, Michelle; & Shen, Lisa. (2012). Not in Love, or Not in the Know? Graduate Student and Faculty Use (and Non-Use) of E-Books. *The journal of academic librarianship*. 38(6): 326-332. Retrieved October 25, 2012, from <http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0099133312001231>
- Dickinson, Gail K. (1994). *Selection and Evaluation of Electronic Resource*. Colorado: Libraries Unlimited.
- Earns, G. Edward. (1995). *Developing Library Collection and Information Center*. 3 ed. Englewood, Colorado: Libraries Unlimited.
- Johnson, Peggy. (1997). Collection Development Policies and Electronic Information. In *Collection Management for the 21st Century: A Handbook for Librarians*. pp. 91-94. Westport, Connecticut: Greenwood.
- Kaur, Amritpal. (2012). Academics' Attitudes Towards Use of Electronic Journals: A Case Study of Punjab and Chandigarh. *The international information & library review*. 44(3): 182-193.
- Kluegel, Kathleen M. (1995). Introduction to Electronic Reference Service. In *Reference and Information Services: An Introduction*. pp. 92-109. Colorado: Libraries Unlimited.
- Malinconico, S. Michale. (1993). Information Brave New World in Future Dimension and Library Development. In *Proceeding of the Consal ix. Bangkok, May 2-7 1993*. pp. 5-11.
- Mirza, Muhammad Sajid; & Mahmood, Khalid. (2012). Electronic Resources and Services in Pakistani University Libraries: A Survey of Users' Satisfaction. *The international information & library review*. 44(3): 123-131.

- Omeluzor, S. U.; et al. (2012). Use of Electronic Information Resources and Research Output by Academic Staff in Private Universities in Ogun State, Nigeria. *Canadian social science*. 8(3): 8-15. Retrieved October, 23 2012, from <http://search.proquest.com/docview/1033211433?accountid=44800>
- Shuva, Nafiz Zaman. (2011). *Promoting Use of E-Resources in Bangladesh: A Developing Country Perspective* Retrieved October 25, 2012, from <http://www.slideshare.net/EResourcesLibraries/promoting-use-of-e-resources-in-bangladesh>
- Tenopir, Carol; & Ennis, Lisa. (1998). The Digital Reference World of Academic Libraries. *Online*. 22(4). Retrieved October 25, 2012, from <http://www.questia.com/library/1P3-30893051/the-digital-reference-world-of-academic-libraries>
- Zafar, Anil. (2013). Students' Perception of Electronic Resources in Mbbs Nursing Aga Khan University. *Pakistan library & information science journal*. 44(1): 31-37.

ภาคผนวก ก

เอกสารแนะนำการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์
ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เอกสารแนะนำการใช้งานหนังสืออิเล็กทรอนิกส์

ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การเข้าสู่ระบบการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุด

1. เข้าสู่หน้าเว็บไซต์ของสำนักหอสมุดกลาง ที่ <http://lib.swu.ac.th> แล้วคลิกที่ “ค้นหาทรัพยากรห้องสมุด”

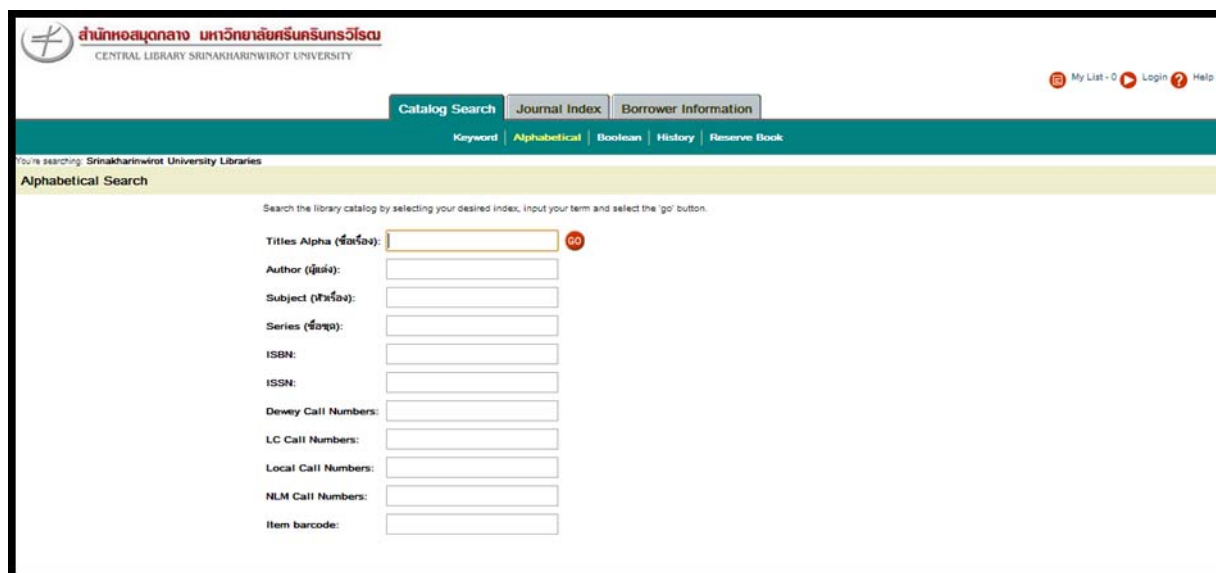

2. นอกจากนั้น ยังสามารถเข้าสู่หน้าเว็บไซต์ของหอสมุด มศว องค์กรักษ์ ที่ <http://oklib.swu.ac.th> แล้วคลิกที่ “Search Book”

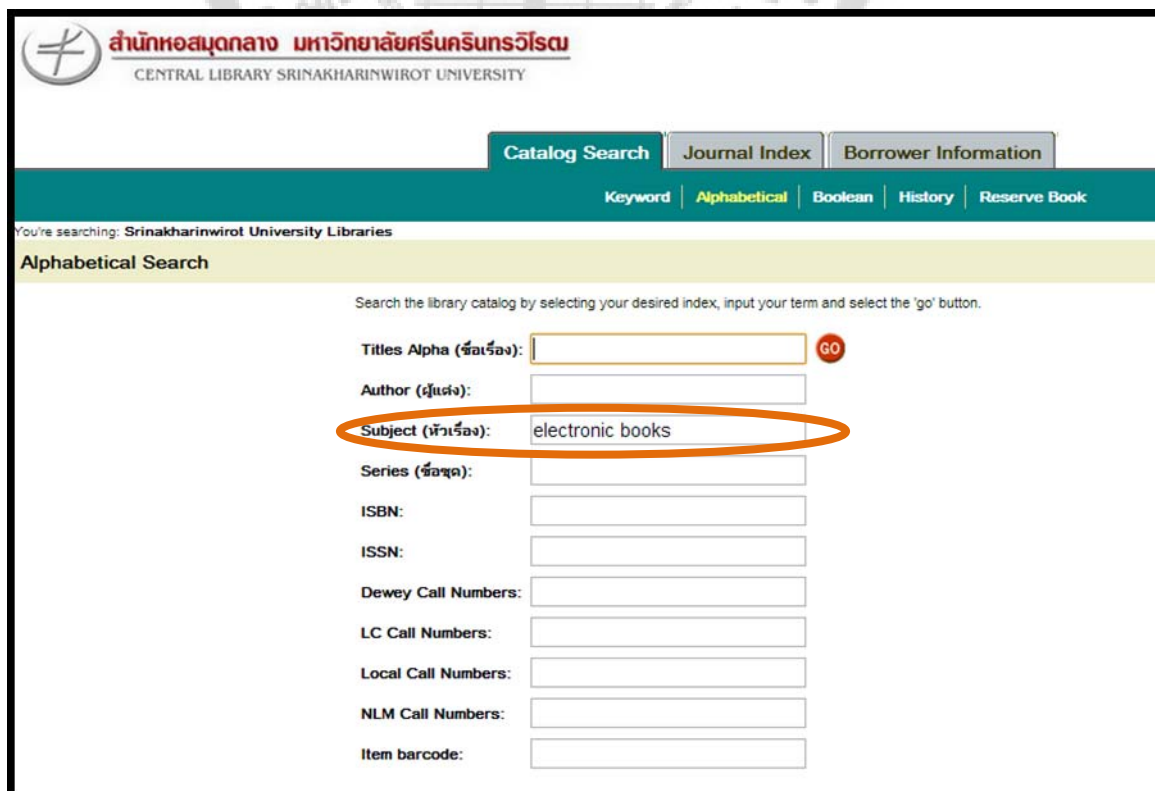
การเรียกดูรายการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด

1. ระบบแสดงหน้าจอการสืบค้นทรัพยากรของห้องสมุด ซึ่งสืบค้นได้ทั้งทรัพยากรสิ่งพิมพ์ และ ทรัพยากรอิเล็กทรอนิกส์ที่มีการนำเข้าสู่ฐานข้อมูลของห้องสมุด

The screenshot shows the 'Alphabetical Search' page of the Central Library Srinakharinwirot University. The page has a header with the library's name in Thai and English, and navigation tabs for 'Catalog Search', 'Journal Index', and 'Borrower Information'. Below the header, there are search filters: 'Keyword', 'Alphabetical' (selected), 'Boolean', 'History', and 'Reserve Book'. The main search area is titled 'Alphabetical Search' and contains a form with the following fields: 'Titles Alpha (ชื่อเรื่อง):', 'Author (ผู้แต่ง):', 'Subject (หัวเรื่อง):', 'Series (ชื่อชุด):', 'ISBN:', 'ISSN:', 'Dewey Call Numbers:', 'LC Call Numbers:', 'Local Call Numbers:', 'NLM Call Numbers:', and 'Item barcode:'. A 'GO' button is located next to the 'Titles Alpha' field.

2. ใส่คำค้น “electronic books” ลงในช่อง Subject หากต้องการดูหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดที่ห้องสมุดมีให้บริการ แล้วคลิกที่ Go หรือกด Enter

This screenshot is similar to the one above, but it shows the 'Subject (หัวเรื่อง):' field filled with the text 'electronic books'. An orange oval is drawn around the 'Subject' label and its input field to highlight the search term. The 'GO' button remains next to the 'Titles Alpha' field.

3. ระบบจะแสดงผลการสืบค้นที่เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมดในฐานข้อมูลของห้องสมุด

The screenshot shows the search results for 'electronic books' on the Central Library Srinakharinwirot University website. The search bar at the top contains 'electronic books' and the 'GO' button is highlighted. Below the search bar, the results are displayed in a table with two columns: 'Subject' and 'Titles'. The first row, 'Electronic books.', is circled in orange and shows a count of 13038 titles. Other subjects listed include 'Electronic books -- Handbooks, manuals, etc.' (1), 'Electronic Calculating Machines.' (1), 'Electronic cameras.' (1), 'Electronic ceramics.' (8), 'Electronic circuit design.' (59), 'Electronic circuit design -- Computer-aided design.' (1), 'Electronic circuit design -- Congresses.' (2), 'Electronic circuit design -- Data processing.' (17), and 'Electronic circuit design -- Handbooks, manuals, etc.' (1).

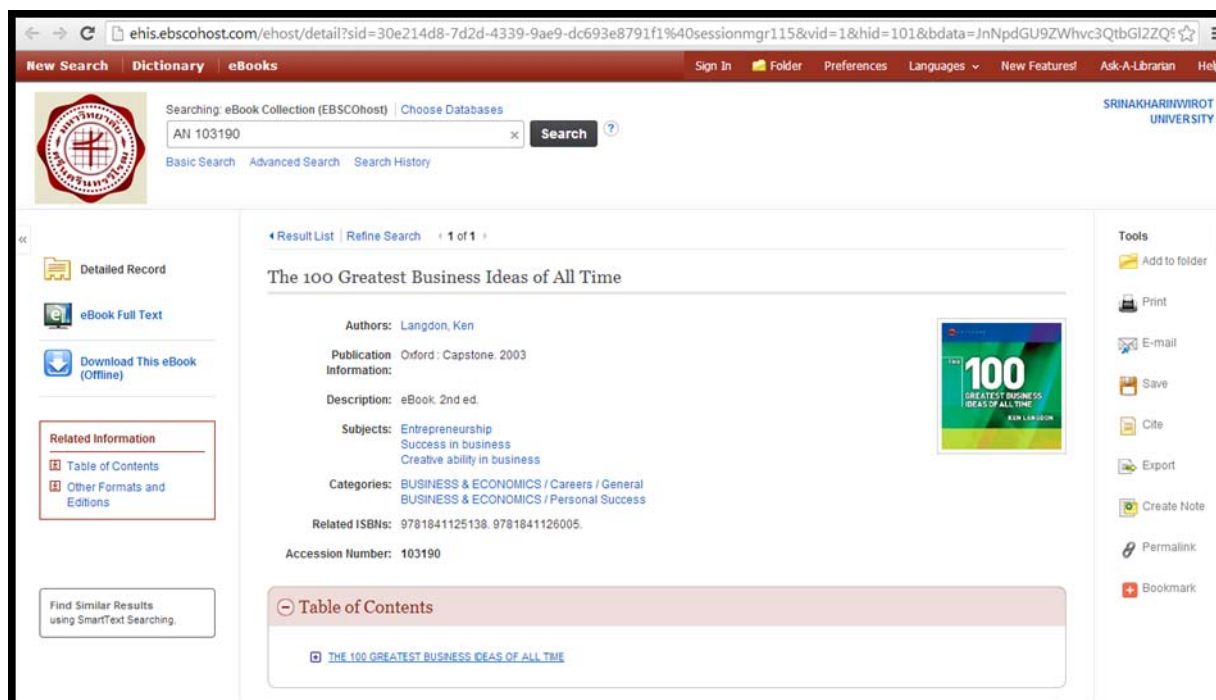
Subject	Titles
Electronic books.	13038
Electronic books -- Handbooks, manuals, etc.	1
Electronic Calculating Machines.	1
Electronic cameras.	1
Electronic ceramics.	8
Electronic circuit design.	59
Electronic circuit design -- Computer-aided design.	1
Electronic circuit design -- Congresses.	2
Electronic circuit design -- Data processing.	17
Electronic circuit design -- Handbooks, manuals, etc.	1

4. สามารถเลือกรายการที่ต้องการได้ทันที โดยคลิกลิงก์ที่อยู่ในช่อง URL เพื่อเข้าสู่หน้าเว็บไซต์ของหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการ

The screenshot shows the search results for 'Electronic books' with 12913 titles matched. The results are sorted by 'Title Ascending'. Three entries are visible, each with a URL link circled in orange. The first entry is '1/pi to 1,000,000 digits ; [electronic resource] / calculated by Yasumasa Kanada.' with the URL 'An electronic book accessible through the World Wide Web; click for information'. The second entry is '10 secrets of time management for salespeople ; [electronic resource] : gain the competitive edge and make every second count / by Dave Kahle.' with the URL 'e-book'. The third entry is 'The 100 greatest business ideas of all time [electronic resource] / Ken Langdon.' with the URL 'An electronic book accessible through the World Wide Web; click for information'.

- 1/pi to 1,000,000 digits ; [electronic resource] / calculated by Yasumasa Kanada.
by Kanada, Yasumasa., NetLibrary, Inc.
Champaign, Ill. : Project Gutenberg ; Boulder, Colo. : NetLibrary, [199-?]
Call#: QA484 .K13
Format: [An electronic book accessible through the World Wide Web; click for information](#) [Add to my list](#)
- 10 secrets of time management for salespeople ; [electronic resource] : gain the competitive edge and make every second count / by Dave Kahle.
by Kahle, Dave., NetLibrary, Inc.
Franklin Lakes, NJ : Career Press, c2003.
Call#: HF5438 .8.T54 K34 2003eb
Format: [e-book](#) [Add to my list](#)
- The 100 greatest business ideas of all time [electronic resource] / Ken Langdon.
by Langdon, Ken., NetLibrary, Inc.
Oxford : Capstone, 2003.
Call#: HF6386 L36 2003eb
Format: [An electronic book accessible through the World Wide Web; click for information](#) [Add to my list](#)

5. ระบบจะแสดงผลที่หน้าเว็บไซต์ซึ่งให้บริการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ สามารถเปิดอ่านแบบออนไลน์หรือดาวน์โหลดมาอ่านแบบออฟไลน์ได้ ตามข้อกำหนดการให้บริการของเว็บไซต์นั้นๆ

The screenshot displays the EBSCOhost interface. At the top, there's a navigation bar with links like 'New Search', 'Dictionary', and 'eBooks'. A search bar contains the text 'AN 103190'. Below the search bar, the results show 'The 100 Greatest Business Ideas of All Time' by Ken Langdon. The record includes publication information (Oxford: Capstone, 2003), description (eBook, 2nd ed.), subjects (Entrepreneurship, Success in business, Creative ability in business), and categories (BUSINESS & ECONOMICS / Careers / General, BUSINESS & ECONOMICS / Personal Success). A 'Table of Contents' section is visible, listing 'THE 100 GREATEST BUSINESS IDEAS OF ALL TIME'. The left sidebar offers options like 'Detailed Record', 'eBook Full Text', and 'Download This eBook (Offline)'. The right sidebar contains 'Tools' such as 'Add to folder', 'Print', 'E-mail', 'Save', 'Cite', 'Export', 'Create Note', 'Permalink', and 'Bookmark'.

การสืบค้นตามชื่อเรื่องหรือเนื้อหาที่ต้องการและให้แสดงผลเฉพาะที่เป็นรายการหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น

1. จากหน้าจอการสืบค้นของห้องสมุด ให้คลิกเลือกแท็บ Keyword เพื่อเข้าสู่หน้าจอการสืบค้นที่สามารถเพิ่มช่องทางการจำกัดผลการสืบค้นได้

สำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
CENTRAL LIBRARY SRINAKHARINWIROT UNIVERSITY

Catalog Search | Journal Index | Borrower Information

Keyword | Alphabetical | Boolean | History | Reserve Book

You're searching: Srinakharinwirot University Libraries

Keyword Search

Search the library catalog. Fill in at least one field. The more words you search for, the smaller and more refined your results list will be.

General Keyword (คำสำคัญ): **GO**

Title Keyword (ชื่อเรื่อง):

Author Keyword (ผู้แต่ง):

Subject Keyword (หัวเรื่อง):

Series Keyword (ชื่อชุด):

Refine your search (optional):

You can refine your search by selecting a limit or sort option.

Limits

Limit results by selecting pre-defined limit option.

Select...

Sources being searched:

- ☒ Srinakharinwirot University Libraries
- ☐ Journal Index
- ☐ Thammasat University Libraries
- ☐ Library and Information Center, NIDA
- ☐ Ohio Link
- ☐ Union Catalog
- ☐ Library of Congress
- ☐ Ebook-1
- ☐ Ebook-2

2. ใส่คำค้นที่ต้องการลงในช่องการสืบค้น โดยสามารถใส่ข้อมูลได้หลากหลาย เพียงใส่ข้อมูลให้ตรงกับเขตข้อมูลที่ปรากฏอยู่ เช่น ใส่คำสำคัญต่างๆ ไปในช่อง General Keyword ใส่คำที่ต้องการให้ปรากฏอยู่ในส่วนใดๆ ก็ตามของชื่อเรื่องในช่อง Title Keyword ใส่ชื่อผู้แต่งที่ต้องการสืบค้นในช่อง Author Keyword ใส่คำสำคัญที่ต้องการให้ปรากฏในหัวเรื่องในช่อง Subject Keyword

Search the library catalog. Fill in at least one field. The more words you search for, the smaller and more refined your results list will be.

General Keyword (คำสำคัญ): **GO**

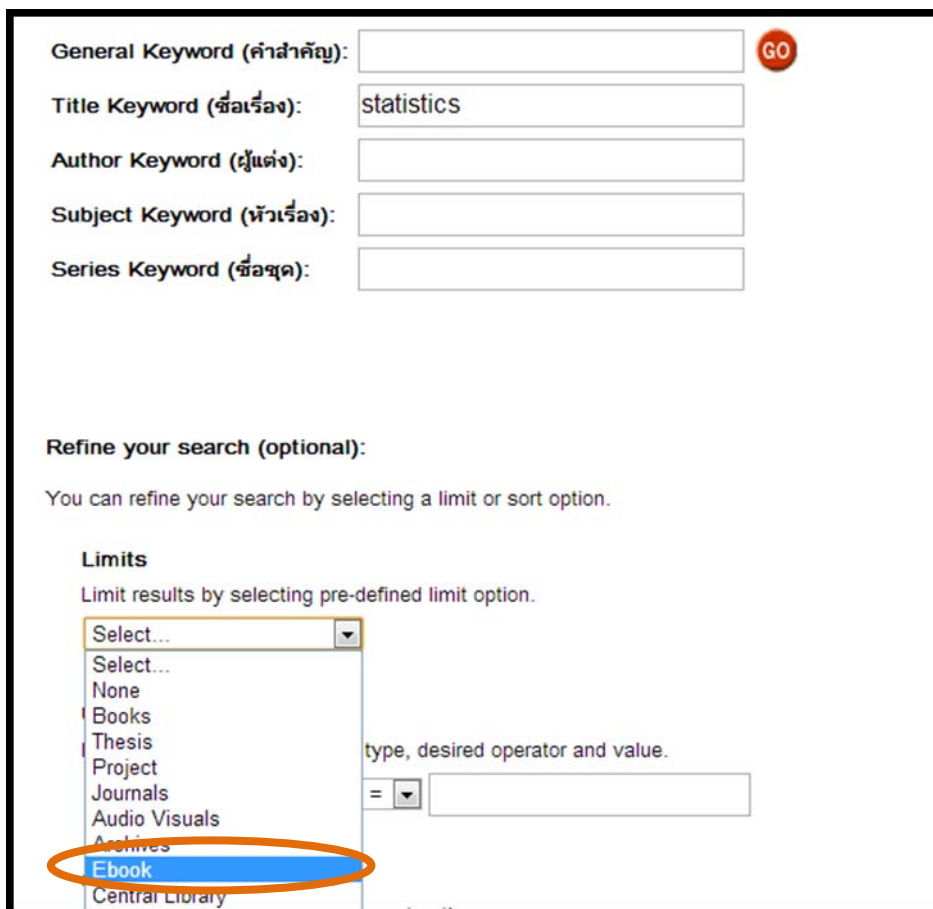
Title Keyword (ชื่อเรื่อง):

Author Keyword (ผู้แต่ง):

Subject Keyword (หัวเรื่อง):

Series Keyword (ชื่อชุด):

3. จากนั้นให้ระบุช่องทางการจำกัดผลการสืบค้นที่ช่อง Limits โดยเลือกเป็น Ebook

General Keyword (คำสำคัญ): GO

Title Keyword (ชื่อเรื่อง):

Author Keyword (ผู้แต่ง):

Subject Keyword (หัวเรื่อง):

Series Keyword (ชื่อชุด):

Refine your search (optional):

You can refine your search by selecting a limit or sort option.

Limits

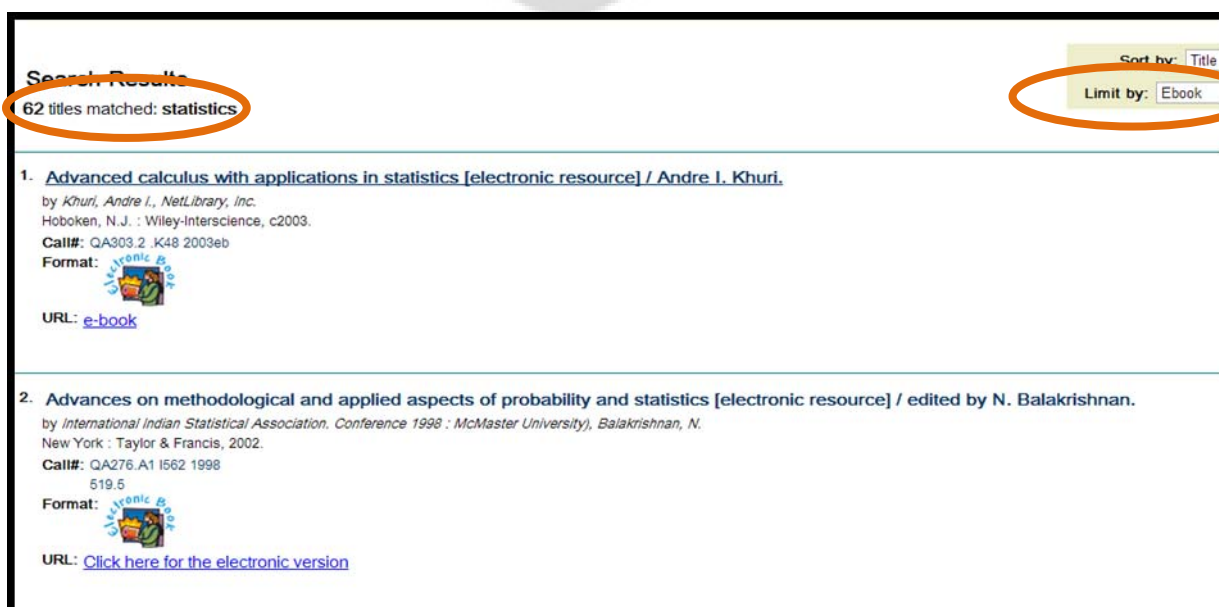
Limit results by selecting pre-defined limit option.

Select... Select...
None
Books
Thesis
Project
Journals
Audio Visuals
Archives
Ebook
Central Library

type, desired operator and value.

=

4. ระบบจะแสดงผลการสืบค้นตามคำที่ระบุในช่องการค้นหา และแสดงเฉพาะรายการที่เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เท่านั้น ผู้ใช้บริการสามารถคลิกลิงค์ในช่อง URL เพื่อดูหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่ต้องการได้

Search Results

62 titles matched: statistics

Sort by: Title

Limit by: Ebook

1. [Advanced calculus with applications in statistics \[electronic resource\] / Andre I. Khuri.](#)
by Khuri, Andre I., NetLibrary, Inc.
Hoboken, N.J. : Wiley-Interscience, c2003.
Call#: QA303.2 .K48 2003eb
Format:
URL: [e-book](#)
2. [Advances on methodological and applied aspects of probability and statistics \[electronic resource\] / edited by N. Balakrishnan.](#)
by International Indian Statistical Association. Conference 1998 : McMaster University), Balakrishnan, N.
New York : Taylor & Francis, 2002.
Call#: QA276 .A1 I562 1998
519.5
Format:
URL: [Click here for the electronic version](#)

ภาคผนวก ข

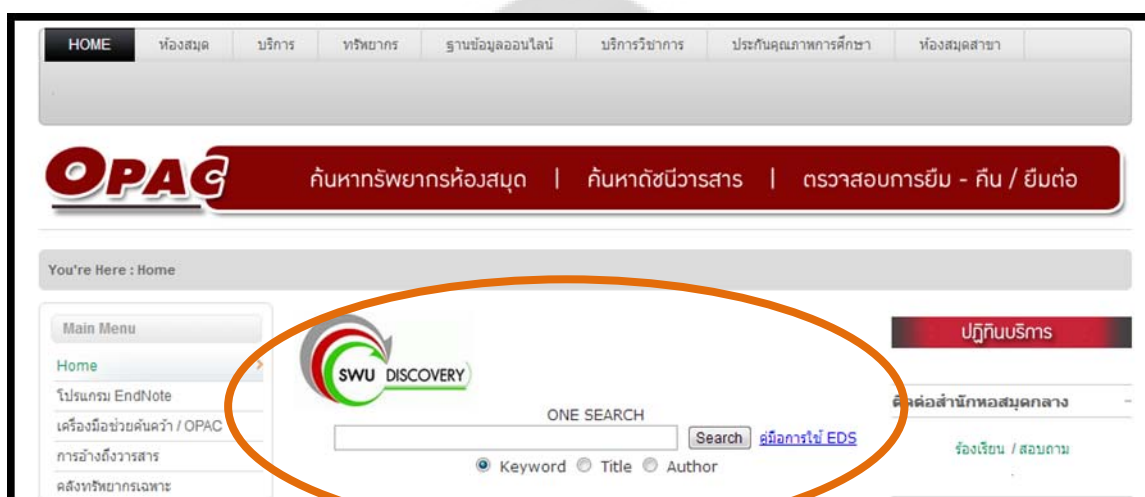
เอกสารแนะนำการใช้งาน EBSCO Discovery Service – One Search

เอกสารแนะนำการใช้งาน EBSCO Discovery Service – One Search

เพื่อการสืบค้นข้อมูลประเภททรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทั้งหมด

สำนักหอสมุดกลางได้บอกรับเครื่องมือช่วยในการสืบค้นประเภท Single Search ที่สามารถทำการสืบค้นเพียงครั้งเดียวแล้วได้ทรัพยากรทุกประเภทที่ห้องสมุดมีให้บริการ โดยเฉพาะทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถเข้าใช้งานได้ ดังขั้นตอนต่อไปนี้

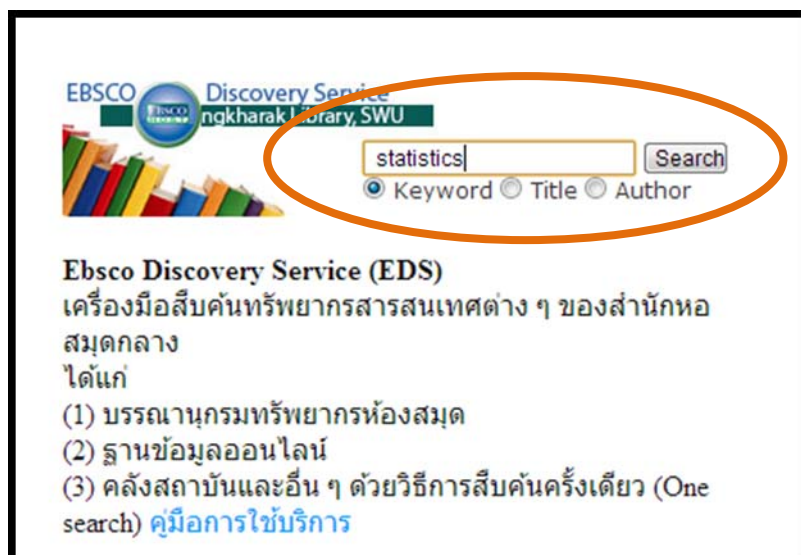
1. เข้าสู่หน้าเว็บไซต์ของสำนักหอสมุดกลาง ที่ <http://lib.swu.ac.th> แล้วดูที่ “SWU Discovery – One Search”

2. นอกจากนั้น ยังสามารถเข้าสู่หน้าเว็บไซต์ของหอสมุด มศว องค์กรวิทย์ ที่ <http://oklib.swu.ac.th> แล้วดูที่ “EBSCO Discovery Service”

3. สามารถระบุคำค้นที่ต้องการในช่องสืบค้น แล้วเลือกว่าต้องการให้ระบบสืบค้นจากเขตข้อมูลใด ระหว่าง “คำสำคัญ หรือ Keyword” “ชื่อเรื่อง หรือ Title” และ “ชื่อผู้แต่ง หรือ Author” แล้วคลิกที่ Search

4. ระบบจะแสดงผลการสืบค้น โดยเป็นการแสดงผลการสืบค้นทั้งจากฐานข้อมูลหนังสือของห้องสมุด และฐานข้อมูลออนไลน์ต่างๆ ที่ห้องสมุดบอกรับเพื่อให้บริการ

Searching: Discovery Service for Srinakharinwirot University

คำสำคัญ TI (statistics)

การสืบค้นพื้นฐาน การสืบค้นขั้นสูง ประวัติการสืบค้น

แก้ไขผลการสืบค้น

การสืบค้นปัจจุบัน

ค้นหาคำสืบค้นทั้งหมดของฉัน: TI (statistics)

ด้วยยาย ค้นหาข้อความฉบับเต็มของบทความด้วย

จำกัดที่

☐ ข้อมูลฉบับเต็ม

☐ ใช้การประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

☐ เฉพาะฐานข้อมูลทรัพยากร

1510 วันที่พิมพ์ 2014

แสดงเพิ่มเติม

Source Types

☒ ผลการสืบค้นทั้งหมด

☐ วารสารทางวิชาการ (166,199)

☐ นิตยสาร (114,009)

☐ หนังสือ (39,392)

☐ เอกสารการประชุม (16,399)

☐ บทวิจารณ์ (11,110)

ผลการสืบค้น: 1 - 20 จาก 899,484

relevance ตัวเลือกหน้า ใช้รวมกับ

1. **Statistics : an introduction / Roger E. Kirk.**

By: Kirk, Roger E., Belmont, CA: Thomson/Wadsworth, c2008. 01/01/2008 xv, 649 p. ; ill. ; 24 cm. Language: English, ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog

หัวข้อ: Statistics -- Textbooks

Retrieve Catalog Item

ตำแหน่ง	เลขเรียกหนังสือ	สถานะ
Ongharak Library / ชั้น 3	QA276.12 K58 2008. 31011002368512	28/01/2557

หนังสือ

2. **Statistics : a tool for social research / Joseph F. Healey.**

By: Healey, Joseph F., Belmont, CA: Thomson/Wadsworth, 2005. 01/01/2005 xx, 556 p. ; ill. Language: English, ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog

หัวข้อ: Social sciences -- Statistical methods; Statistics

Retrieve Catalog Item

ตำแหน่ง	เลขเรียกหนังสือ	สถานะ
Central Library / ชั้น 5	519.5 He434S 2005	On shelf

หนังสือ

3. **Introductory statistics / Prem S. Mann with the help of Christopher Jay Lacke.**

By: Mann, Prem S., Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2011. 01/01/2011 xx, 625, [72] p. ; ill. (some col.) ; 29 cm. Language: English, ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog

หัวข้อ: Statistics

Retrieve Catalog Item

ตำแหน่ง	เลขเรียกหนังสือ	สถานะ
Central Library / ชั้น 5	519.5 Ma282I 2011	On shelf

หนังสือ

4. **Statistics : informed decisions using data / Michael Sullivan, III.**

Integrated Search

รายงานผล

อัปเดต

☒ Discovery Service for Srinakharinwirot University

General resource ProQuest Dissertations and Theses -- Full Text

☐ CRCnetBASE

☐ CRCnetBASE

อัปเดต

News (AP, UPI, etc.)

Avianca Holdings Reports (Business Wire) (English), 2 days ago

Komen Calls New Global Ca... (Business Wire) (English), 10 days ago

Statistics show sharp inc... (Xinhua News Agency, 10 days ago)

ค้นหาเพิ่มเติม

Related Images

5. หากรายการที่สืบค้นได้มีให้บริการในรูปแบบทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ เช่น หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ เอกสารฉบับเต็ม ระบบจะแสดงลิงค์ที่สามารถคลิกเข้าไปอ่าน e-book หรือ เอกสาร Full text นั้นๆ ได้ทันที

12. **Everyday Probability and Statistics : Health, Elections, Gambling and War**

By: Woolfson, M. M. London, UK : Imperial College Press. 2012. eBook , ฐานข้อมูล: eBook Collection (EBSCOhost)

หัวข้อ: PROBABILITY & Statistics / General; Statistics; Probabilities

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม [ดาวน์โหลด \(ออฟไลน์\)](#)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

13. **A Functional Approach to Educational Research Methods and Statistics : Qualitative, Quantitative, and Mixed Methods Approaches**

By: Ayiro, Laban P. Lewiston, N.Y. : Edwin Mellen Press. 2012. eBook , ฐานข้อมูล: eBook Collection (EBSCOhost)

หัวข้อ: EDUCATION / Research; Education--Research--Methodology; Education--Research--Statistical methods

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม [ดาวน์โหลด \(ออฟไลน์\)](#)

สารบัญ [หน้าที่เกี่ยวข้องที่มากที่สุดจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้](#)

12. **A Special Gen(d)re of Statistics: Roots, Development and Methodological Prospects of Gender Statistics.(Report)**

By: Mecatti, Fulvia; Crippa, Franca; Farina, Patrizia. In: International Statistical Review. Dec, 2012, Vol. 80, p452, 16 p.; Wiley Subscription Services, Inc. Language: English, ฐานข้อมูล: Academic OneFile

หัวข้อ: Statistics

วารสารวิชาการ แสดงทั้งหมด 9 รูปภาพ

[เอกสารฉบับเต็ม PDF](#)

13. **Large deviation approximations for the Mann-Whitney statistic and the Jonckheere-Terpstra statistic**

By: Joutard, C. Journal of Nonparametric Statistics, December 2013, 25(4):873-888 Language: English. DOI: 10.1080/10485252.2013.816701 , ฐานข้อมูล: Scopus®

หัวข้อ: Jonckheere-Terpstra test; strong large deviations; Wilcoxon-Mann-Whitney test

วารสารวิชาการ [View record in Scopus](#)

6. สามารถจำกัดผลการสืบค้น (Refine results) เช่น จำกัดผลการสืบค้นตามปีพิมพ์ จำกัดผลการสืบค้นตามประเภทของทรัพยากร เพื่อให้ได้ผลการสืบค้นที่เหมาะสมและตรงกับความต้องการมากที่สุด

Searching: Discovery Service for Srinakharinwirot University

คำสำคัญ TI (statistics) × การสืบค้น ?

การสืบค้นพื้นฐาน การสืบค้นขั้นสูง ประวัติการสืบค้น

แก้ไขผลการสืบค้น

การสืบค้นปัจจุบัน

ค้นหาคำสืบค้นทั้งหมดของฉัน:

TI (statistics)

หัวข้อ

ค้นหาในข้อความฉบับเต็มของบทความ ×

จำกัด

☐ ข้อมูลฉบับเต็ม

☐ ได้รับการประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

☐ เฉพาะฐานข้อมูลทรัพยากร

1510 วันที่พิมพ์ 2015

แสดงเพิ่มเติม

Source Types

☒ ผลการสืบค้นทั้งหมด

☐ วารสารทางวิชาการ (177,469)

☐ นิตยสาร (155,836)

☐ ข่าวสาร (68,614)

☐ หนังสือ (39,926)

☐ เอกสารประกอบ (16,406)

แสดงเพิ่มเติม

ผลการสืบค้น: 1 - 20 จาก 991,938

relevance ▼ ตัวเลือกหน้า ▼ ใช้ร่วมกัน ▼

1. **Statistics : an introduction / Roger E. Kirk.**

By: Kirk, Roger E., Belmont, CA : Thomson/Wadsworth, c2008. 01/01/2008 xv, 649 p. : ill. ; 24 cm. Language: English

ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog

หัวข้อ: Statistics -- Textbooks

หนังสือ Retrieve Catalog Item

เลขเรียกหนังสือ	สถานะ
QA276 .12 K58 2008, 31011002368512	28/01/2557

2. **Statistics : an introduction / Joseph F. Healey.**

By: Healey, Joseph F., Belmont, CA : Thomson/Wadsworth, 2005. 01/01/2005 xx, 556 p. : ill. Language: English, ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog

หัวข้อ: Social sciences -- Statistical methods; Statistics

หนังสือ Retrieve Catalog Item

ตำแหน่ง	เลขเรียกหนังสือ	สถานะ
Central Library / ชั้น 5	519.5 He434S 2005	On shelf

3. **Introductory statistics / Prem S. Mann with the help of Christopher Jay Lacke.**

By: Mann, Prem S., Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2011. 01/01/2011 xx, 625, [72] p. : ill. (some col.) ; 29 cm. Language: English, ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog

หัวข้อ: Statistics

หนังสือ Retrieve Catalog Item

ตำแหน่ง	เลขเรียกหนังสือ	สถานะ
Central Library / ชั้น 5	519.5 Ma282I 2011	On shelf

4. **Statistics : informed decisions using data / Michael Sullivan, III.**

By: Sullivan, Michael, Upper Saddle River, N.J. : Prentice Hall Pearson Education, 2004. 01/01/2004 xxxv, 823, [83], [2] p. of folded tables : ill. + 1 CD-ROM (4 3/4 in.) Language: English, ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog

7. หากมีการระบุตำแหน่งและเลขเรียกหนังสือ แสดงว่าเป็นรายการที่มีรูปแบบเป็นหนังสือและให้บริการอยู่ในห้องสมุด โดยดูตามตำแหน่ง คือ Central Library จะมีให้บริการที่สำนักหอสมุดกลาง ประสานมิตร และ Ongkharak Library จะมีให้บริการที่หอสมุด มศว องครักษ์

ผลการสืบค้น: 1 - 20 จาก 991,938 relevance ▼ ตัวเลือกหน้า ▼ ใช้ร่วมกัน ▼

1. **Statistics : an introduction / Roger E. Kirk.**

 By: Kirk, Roger E.. Belmont, CA : Thomson/Wadsworth, c2008. 01/01/2008 xv, 649 p. : ill. ; 24 cm. Language: English
ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog
หัวข้อเรื่อง: Statistics -- Textbooks

หนังสือ [Retrieve Catalog Item](#)

ตำแหน่ง	เลขเรียก	บริการที่หอสมุด มศว องครักษ์	สถานะ
Ongkharak Library / ชั้น 3	QA276		28/01/2557

2. **Statistics : a tool for social research / Joseph F. Healey.**

 By: Healey, Joseph F.. Belmont, CA : Thomson/Wadsworth, 2005. 01/01/2005 xx, 556 p. : ill. Language: English, ฐานข้อมูล: Srinakharinwirot Library Catalog
หัวข้อเรื่อง: Social sciences -- Statistical methods; Statistics

หนังสือ [Retrieve Catalog Item](#)

ตำแหน่ง	เลขเรียก	บริการที่สำนักหอสมุดกลาง	สถานะ
Central Library / ชั้น 5	519.5 He434S 2005		On shelf

8. หากรายการที่สืบค้นได้เป็น e-book สามารถคลิกที่คำว่า หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม เพื่อเข้าใช้งาน e-book แบบออนไลน์ได้ทันที

5. Statistics : A Very Short Introduction

By: Hand, D. J. In: Very Short Introductions. Oxford : Oxford University Press. 2008. eBook , ฐานข้อมูล: eBook Collection (EBSCOhost)

หัวข้อ: MATHEMATICS / Probability & Statistics / General; Statistics

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม [ดาวน์โหลด \(ออฟไลน์\)](#)

[+ สารบัญ](#) [+ หน้าที่เกี่ยวข้องที่มากที่สุดจากหนังสืออิเล็กทรอนิกส์นี้](#)

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

บันทึกมีรายละเอียด

หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม

ชื่อเรื่อง: Statistics : A Very Short Introduction

ผู้แต่ง: Hand, D. J.

วันที่: 2008

สารบัญ

ปก

- Contents
- Preface
- List of illustrations
- 1 Surrounded by statistics
- 2 Simple descriptions
- 3 Collecting good data
- 4 Probability
- 5 Estimation and inference
- 6 Statistical models and methods
- 7 Statistical computing
- Further reading
- Endnote
- Index

ดาวน์โหลดหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (ออฟไลน์)

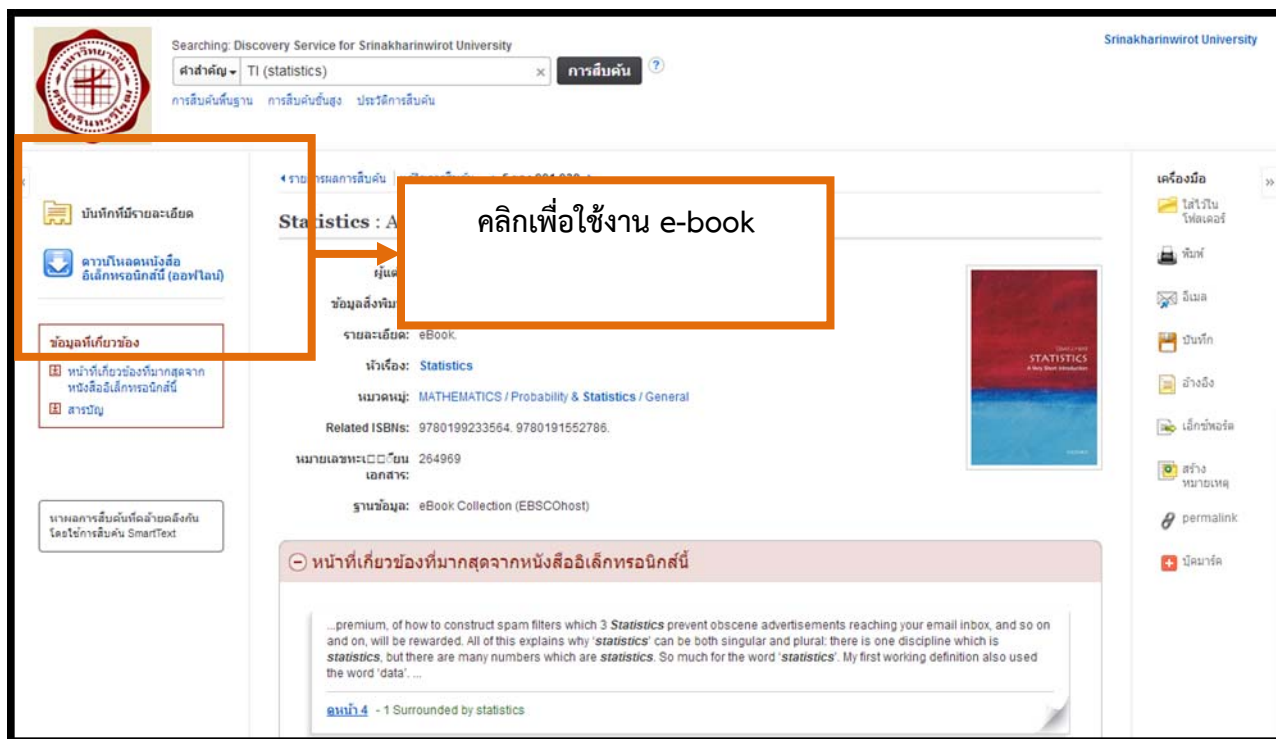
STATISTICS
A Very Short Introduction
David J. Hand
OXFORD

กรณีผลการสืบค้นที่พบเป็น e-Book ที่สำนักหอสมุดเป็นสมาชิกหรืออยู่ในระหว่างการทดลองใช้ สามารถคลิกอ่านเอกสารฉบับเต็มหรือดาวน์โหลดมาอ่านแบบออฟไลน์ได้ตามเงื่อนไขของฐานข้อมูลนั้นๆ สำหรับ e-Book ที่ ฐานข้อมูล Ebsco ให้บริการเอง ประกอบด้วย

1. ฐานข้อมูลย่อย eBook Collection : เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เดิมอยู่ในฐานข้อมูลชื่อว่า NetLibrary ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ปีพิมพ์ก่อนปี ค.ศ. 2005 การสืบค้นสามารถสืบค้นและอ่านแบบออนไลน์พร้อมกันได้โดยไม่จำกัดจำนวน การสั่งพิมพ์หรือบันทึกสามารถทำได้ครั้งละ 1 หน้า จำนวนสูงสุด 60 หน้า/วัน นอกจากนี้ ยังสามารถดาวน์โหลดเพื่ออ่านแบบออฟไลน์ได้โดยใช้โปรแกรม Adobe Digital Editions ในการอ่าน สามารถยืมอ่านได้เป็นเวลา 7 วัน โดยผู้ยืมต้องลงทะเบียนเข้าสู่บัญชีผู้ใช้เพื่อยืมหนังสือออกจากระบบ และหนังสือชื่อเรื่องเดียวกันจะยืมอ่านได้ครั้งละหนึ่งคน
2. ฐานข้อมูลย่อย eBook Academic Collection : เป็นหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ครอบคลุมทุกสาขาวิชา ปีพิมพ์ตั้งแต่ ค.ศ. 2005 เป็นต้นมา จำนวนมากกว่า 120,000 เล่ม การสืบค้นสามารถสืบค้นและอ่านแบบออนไลน์พร้อมกันได้โดยไม่จำกัดจำนวน และสามารถดาวน์โหลดเพื่ออ่านแบบออฟไลน์ได้โดยใช้โปรแกรม Adobe Digital Editions ในการอ่าน โดยยืมได้ครั้งละ 40 เล่ม และยืมอ่านได้นานสูงสุด 28 วัน (ระยะเวลาการยืมต่างกันในแต่ละเล่ม) โดยผู้ยืมต้องลงทะเบียนเข้าสู่บัญชีผู้ใช้เพื่อยืมหนังสือออกจากระบบ

****เพื่อประสิทธิภาพในการใช้งาน eBook ควรใช้เว็บเบราว์เซอร์ Google Chrome หรือ Firefox****

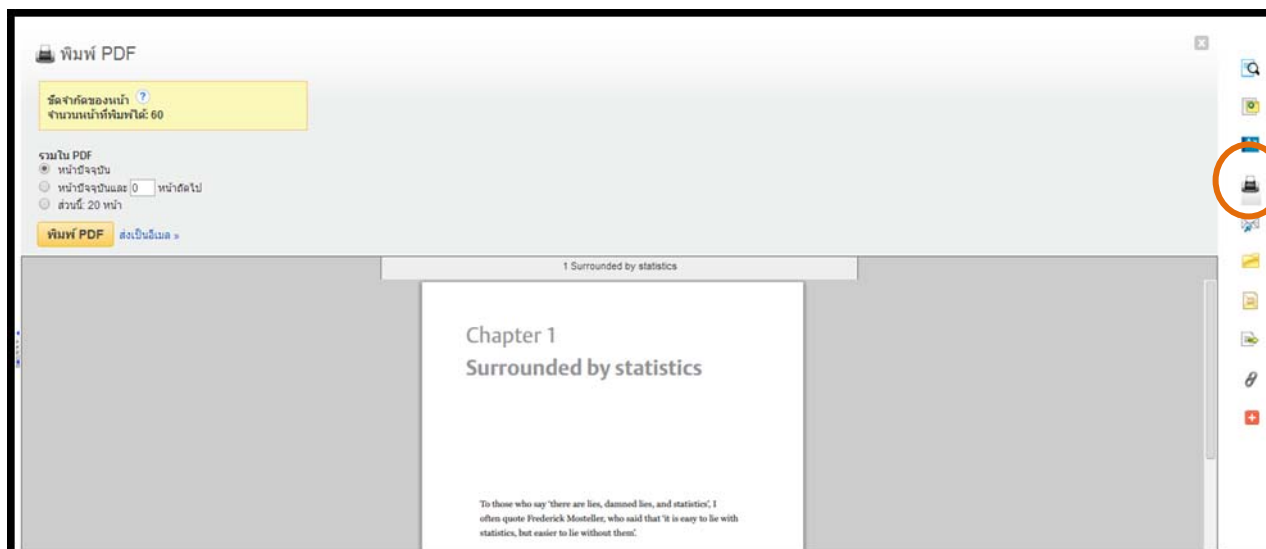
9. หากต้องการใช้งานทางเลือกอื่นๆ ให้คลิกที่ชื่อหนังสือที่สนใจ จะมีทางเลือกในการใช้งานหนังสือ และข้อมูลของหนังสือให้สามารถเลือกใช้งานได้ตามต้องการ

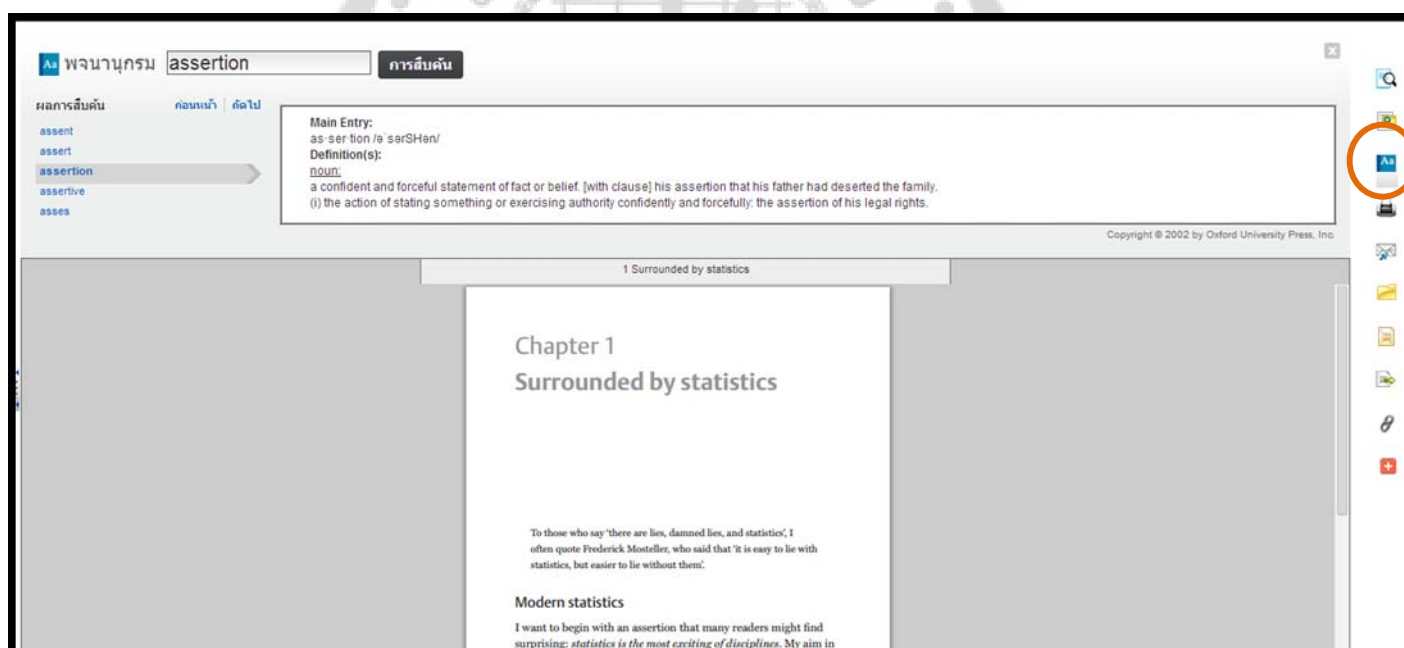
10. นอกจากการอ่านแบบออนไลน์และออฟไลน์แล้ว ยังมีทางเลือกอื่นๆ ให้ใช้งานได้อีกมากมาย

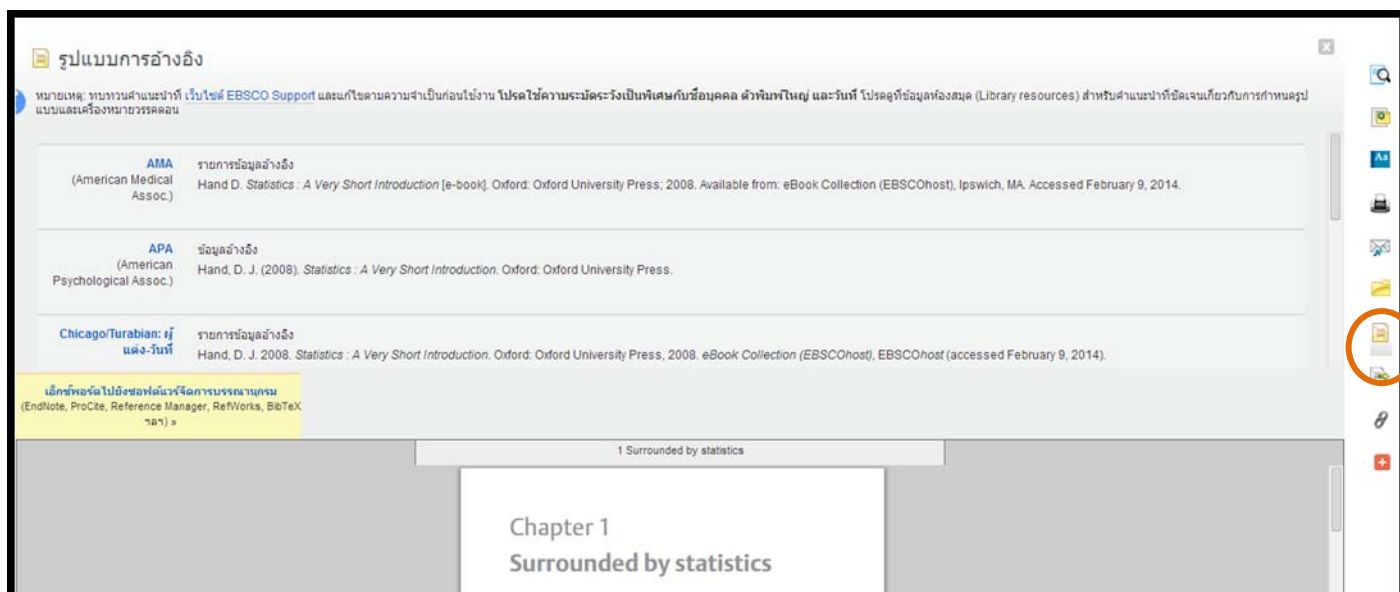
11. สามารถสั่งพิมพ์เอกสาร PDF ได้ครั้งละไม่เกิน 60 หน้าต่อวัน

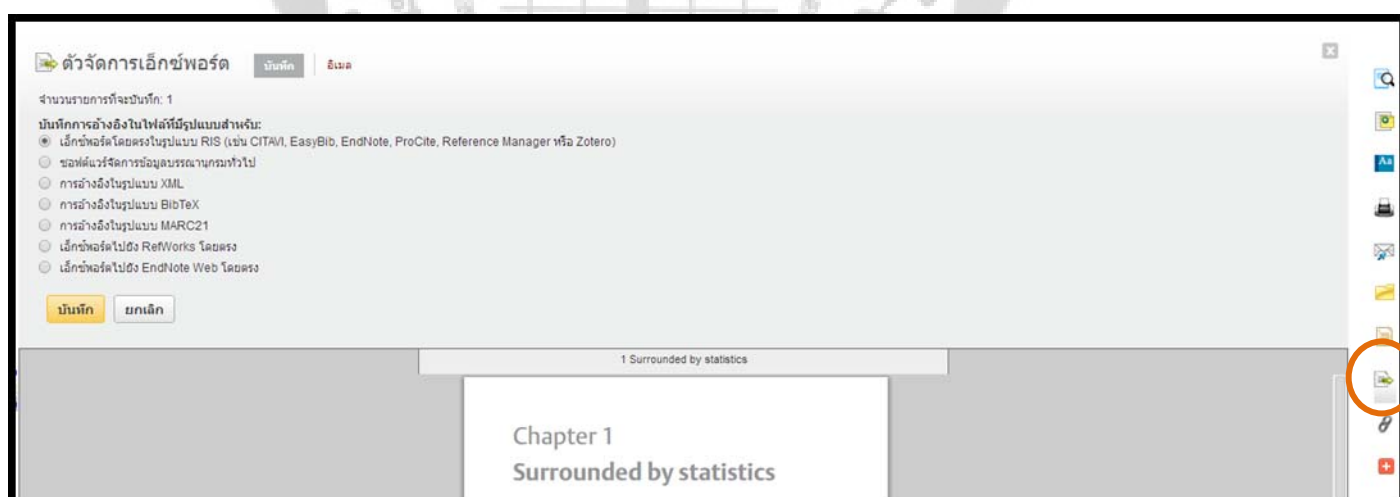
12. สามารถใช้ Function : Dictionary เพื่อค้นหาคำศัพท์ได้

13. สามารถดูรูปแบบการเขียนบรรณานุกรมได้

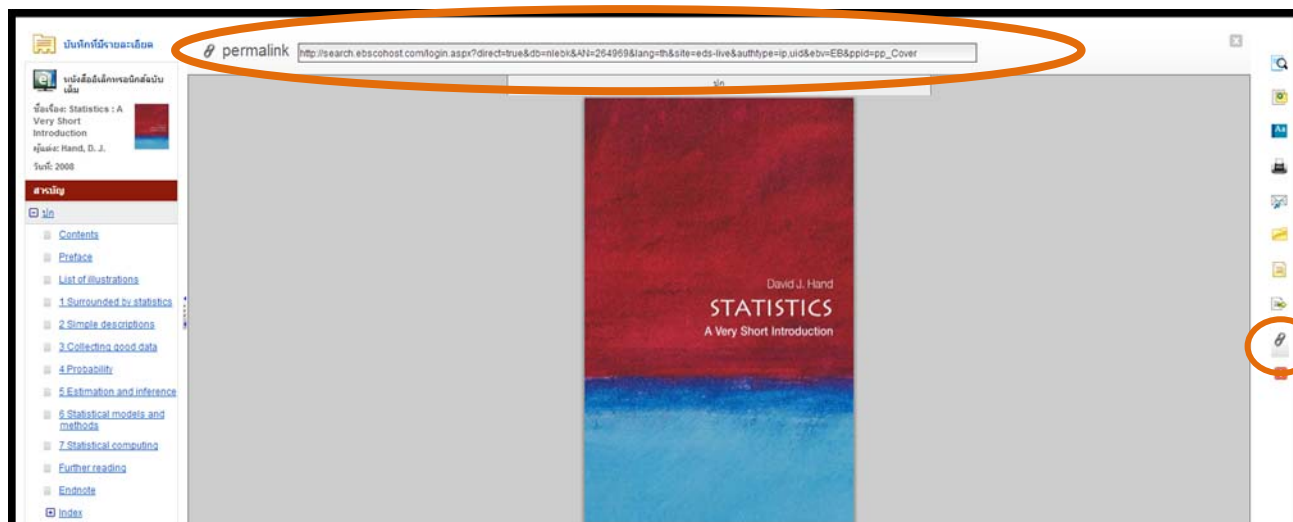

14. สามารถส่งข้อมูลไปยังโปรแกรมการจัดการบรรณานุกรม เช่น Endnote, Zotero หรือการจัดการบรรณานุกรมในรูปแบบอื่นๆ ได้

15. หากต้องการคัดลอกลิงค์ของหนังสือไว้ใช้งานอื่นๆ หรือใช้เพื่อการอ้างอิง ให้คลิกที่ไอคอน Permalink เพื่อให้ระบบแสดงลิงค์ URL ที่ถูกต้อง

*ไม่สามารถใช้ URL ที่ปรากฏในช่อง Address ของ Web Browser ได้ เพราะลิงค์นั้นเป็นเพียง Session ของการใช้งาน เมื่อหมดช่วงเวลาที่ยระบบกำหนดคือ 6 ชั่วโมง ลิงค์นั้นจะไม่สามารถใช้งานได้

ภาคผนวก ค

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถาม

เรื่อง ความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ อิเล็กทรอนิกส์ ของสำนักหอสมุดกลาง มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ ของอาจารย์และนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ ขอให้ท่านโปรดตอบแบบสอบถามทุกข้อ โดยเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยนี้เป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน

แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ

อิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดฝึกอบรมการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ

อิเล็กทรอนิกส์

คำอธิบายศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง ทรัพยากรสารสนเทศที่ไม่ใช่สิ่งพิมพ์ ซึ่งสามารถใช้งานผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตภายใต้ระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้แก่ หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) วารสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-journal) ฐานข้อมูลปริญญานิพนธ์ฉบับเต็ม (e-thesis) บทความออนไลน์ (e-article) เอกสารฉบับเต็ม (fulltext) และฐานข้อมูลบรรณานุกรมออนไลน์ (reference database)

รูปแบบการส่งเสริมการใช้บริการทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ หมายถึง กิจกรรมการบริการที่ห้องสมุดจัดบริการให้กับผู้ใช้บริการ เพื่อกระตุ้นและแนะนำให้เกิดการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ตอนที่ 1 ความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในการเข้าร่วมกิจกรรมที่
ห้องสมุดจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ความพึงพอใจที่มีต่อเอกสารประกอบการใช้งาน ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
1. เอกสารมีเนื้อหาชัดเจน					
2. เอกสารมีเนื้อหาครบถ้วน					
3. เอกสารมีเนื้อหาเข้าใจง่าย					
4. เอกสารมีเนื้อหาตามลำดับขั้นตอนในการใช้					
5. เอกสารมีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดการใช้งาน ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น					

ตอนที่ 2 ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดฝึกอบรมการสืบค้นทรัพยากรสารสนเทศ

อิเล็กทรอนิกส์

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ห้องสมุดจัดทำขึ้นเพื่อส่งเสริมการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดฝึกอบรมการสอนการ ค้นหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านวิทยากร					
1. วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ชัดเจน					
2. วิทยากรบรรยายเนื้อหาได้ครบถ้วน					
3. วิทยากรบรรยายเนื้อหาเข้าใจง่าย					
4. วิทยากรมีทักษะในการถ่ายทอดเนื้อหา					
ด้านเนื้อหา					
1. เนื้อหาในการบรรยายชัดเจน					
2. เนื้อหาในการบรรยายครบถ้วน					
3. เนื้อหาในการบรรยายเข้าใจง่าย					
4. เนื้อหาในการบรรยายเป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้งาน					
ด้านทั่วไป					
1. การจัดฝึกอบรมทำให้เกิดความสนใจในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์					

ความพึงพอใจที่มีต่อการจัดฝึกอบรมการสอนการ ค้นหาทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
ด้านทั่วไป (ต่อ)					
2. การจัดฝึกอบรมเป็นการสร้างทักษะการใช้ ทรัพยากรสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ให้กับผู้เข้า อบรม					
3. การจัดฝึกอบรมกระตุ้นให้เกิดการใช้ทรัพยากร สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์มากขึ้น					

ภาคผนวก ง

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

1. คุณพิมล เมฆสวัสดิ์
บรรณารักษ์ชำนาญการพิเศษ
รองผู้อำนวยการฝ่ายส่งเสริมผู้ใช้และวิจัย
สำนักหอสมุดกลาง
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. คุณศุภกร เมลารนนท์
เจ้าหน้าที่บริการสารสนเทศ (เอกสารสนเทศ)
หัวหน้าฝ่ายบริการผู้อ่าน
สำนักงานวิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
3. คุณพรทิพย์ สุวันทรัตน์
บรรณารักษ์ชำนาญการ
หัวหน้าฝ่ายบริการสื่อการศึกษา
สำนักบรรณสารสนเทศ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวธนกร พึ่งพาพงศ์
วันเดือนปีเกิด	16 พฤศจิกายน 2524
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 101/209 หมู่ 3 ตำบลลำผักกูด อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี 12110
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	บรรณารักษ์
สถานที่ทำงาน	หอสมุด มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ 107 ถนนรังสิต-นครนายก คลอง 16 อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2541	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนศึกษานารี
พ.ศ. 2545	อ.บ. (บรรณารักษศาสตร์) เกียรตินิยมอันดับ 2 จาก มหาวิทยาลัยศิลปากร
พ.ศ. 2556	ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ